

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením

**Zpráva o plnění opatření
Národního plánu podpory rovných příležitostí
pro osoby se zdravotním postižením
na období 2021–2025
v roce 2022**

Obsah

1	Úvod	3
2	Shrnutí	4
3	Plnění opatření	7
	Oblast č. 1: Obecné závazky a principy ochrany práv osob se zdravotním postižením	7
	Oblast č. 2: Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací	32
	Oblast č. 3: Přístupnost informací a služeb veřejné správy.....	43
	Oblast č. 4: Mimořádné události a krizové situace	59
	Oblast č. 5: Nezávislý život	62
	Oblast č. 6: Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti	72
	Oblast č. 7: Život v rodině	74
	Oblast č. 8: Vzdělávání a školství	80
	Oblast č. 9: Zdraví a zdravotní péče	91
	Oblast č. 10: Rehabilitace.....	99
	Oblast č. 11: Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	103
	Oblast č. 12: Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystemy sociálního zabezpečení.....	115
	Oblast č. 13: Pečující osoby	119
	Oblast č. 14: Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na politickém a veřejném životě .	119
	Oblast č. 15: Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách	127
	Oblast č. 16: Statistické údaje	137
	Oblast č. 17: Koordinace a monitorování plnění Národního plánu.....	137
4	Seznam použitých zkratk	139

1 Úvod

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (dále jen „Národní plán“) byl vypracován na základě usnesení vlády České republiky ze dne 25. května 2015 č. 385, kterým bylo uloženo tento dokument vypracovat a předložit jej vládě ČR. Vláda ČR tento dokument schválila svým usnesením ze dne 20. července 2020 č. 761. Národní plán je základním strategickým dokumentem, který určuje směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Jeho základním cílem je pokračovat v prosazování a podpoře integrace osob se zdravotním postižením a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé články Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“).

Národní plán obsahuje 17 strategických oblastí podpory osob se zdravotním postižením navazujících na vybrané články Úmluvy, jejichž naplňování je pro následující období z hlediska osob se zdravotním postižením nejaktuálnější.

Každá z oblastí Národního plánu obsahuje seznam článků Úmluvy, k jejichž implementaci přispívá, popis aktuálního stavu, výčet cílů, jichž má být v následujícím období dosaženo, soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortů, které jsou za jejich plnění odpovědné, a indikátory monitorující jejich plnění.

Za plnění jednotlivých opatření jsou zodpovědní gestoři, případně spolugestoři, kterými jsou jednotlivé resorty, do jejichž kompetence daná problematika náleží. Na některých opatřeních se podílí i Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „VVOZP“), organizace osob se zdravotním postižením i další zainteresované subjekty.

Usnesení vlády ČR, kterým byl Národní plán schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření Národního plánu za uplynulý kalendářní rok.

Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2022. Jde o druhý hodnocený rok tohoto Národního plánu. Zpráva je členěna podle jednotlivých strategických oblastí Národního plánu. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí.

K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVOZP ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“).

2 Shrnutí

Ze 131 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2022, bylo splněno nebo průběžně plněno 102 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 29 opatření.

Z celkového zhodnocení plnění opatření Národního plánu za rok 2022 vyplývá, že se v tomto období dařilo úspěšně plnit zejména průběžná opatření, u kterých jsou procesy jejich realizace již nastaveny a implementovány. Naopak opatření, jejichž splnění vyžadovalo zavedení nových postupů či realizaci aktivit nad rámec dosavadního výkonu činností, často plněna nebyla či bylo jejich plnění pouze částečné. Oproti předchozím obdobím tak došlo k navýšení počtu opatření, u kterých je navrhován posun termínu jejich realizace.

Jedním ze základních cílů Národního plánu je zajistit **přístupnost informací a služeb veřejné správy**, kterými jsou vytvářeny podmínky pro účinné zapojení osob se zdravotním postižením do procesů veřejné správy a veřejného života. Ministerstvo vnitra realizovalo pilotní školení pro zaměstnance veřejné správy pro aplikaci metodiky Easy-to-read týkající se tvorby srozumitelných sdělení ve veřejné správě a pro tvorbu zjednodušených textů. Zkušenosti z těchto pilotních školení by měly být v následujícím období vyhodnoceny s cílem navrhnout vzdělávací plán pro další vzdělávání úředníků veřejné správy. Resorty měly dále do konce roku 2022 zveřejnit základní informace o jejich působnosti včetně popisu služeb určených veřejnosti ve formě Easy-to-read a zveřejnit je na svých internetových stránkách a také na stránkách Portálu veřejné správy. Tento úkol byl však splněn pouze polovinou z nich.

Pro zajištění přístupné komunikace s osobami s různými typy zdravotního postižení byl v rámci průběžného vzdělávání úředníků a zaměstnanců veřejné správy pořádán kurz „Komunikace s osobami ohroženými sociálním vyloučením“, jehož obsahem bylo také seznámení se základními právními předpisy a dokumenty, které mají vztah k problematice osob se zdravotním postižením, a získání potřebných dovedností a znalostí pro komunikaci s osobami vyžadujícími specifický přístup podle typu zdravotního postižení.

V oblasti **volebního práva** došlo v roce 2022 k významnému kroku směřujícímu k odstranění překážky ve výkonu aktivního volebního práva u osob s omezenou svéprávností. Ministerstvo vnitra předložilo vládě v září 2022 návrh zákona o správě voleb, dle kterého by již svéprávnost k výkonu práva volit nemohla být omezena (tento zákon byl dne 1. února 2023 schválen a dne 2. února 2023 postoupen do Poslanecké sněmovny). Účinnost zákona je navrhována k 1. lednu 2026. Ministerstvo vnitra dále pro zajištění přístupnosti voleb zpracovalo v roce 2022 informace pro voliče o způsobu hlasování ve volbách, a to jak pro volby do zastupitelstev obcí, tak do Senátu, a zajistilo převedení těchto textů formou videí do českého znakového jazyka.

S přístupností informací a služeb veřejné správy je úzce propojena i bezbariérová přístupnost prostředí zahrnující **přístupnost budov, dopravy a pozemních komunikací**. Odstraňování architektonických bariér významně přispívá k osobní mobilitě a je tak jedním ze základních předpokladů samostatného a nezávislého života. Bariéry v budovách úřadů a dalších veřejných institucí však do jisté míry ztěžují kontakt občanů s orgány státní správy. Nezbytnost věnovat se systematickému mapování a odstraňování bariér v těchto budovách proto byla promítnuta také do opatření Národního plánu, na základě kterých byla resortům stanovena povinnost vypracovat v roce 2022 analýzu přístupnosti všech budov v jejich vlastnictví či pronájmu včetně všech přímo řízených organizací. Tento úkol splnily s výjimkou Ministerstva vnitra a Ministerstva zdravotnictví z důvodu velkého množství budov v jejich správě všechny resorty. V následujícím období budou informace o přístupnosti jednotlivých budov zveřejňovány na internetových stránkách úřadů.

Kromě úprav v budovách jednotlivých úřadů je dlouhodobě podporována i výstavba či úprava bytů a domů určených pro samostatné bydlení osob se zdravotním postižením. V roce 2022 byla Ministerstvem pro místní rozvoj prostřednictvím dotace podpořena výstavba 5 komunitních domů pro seniory a u 11 stávajících domů byly prostory upraveny na podporované byty.

V rámci **zpřístupňování dopravy** nebyla splněna řada termínovaných opatření, která měla být realizována v průběhu roku 2022. Mezi ně patří např. novelizace normy týkající se požadavků na vybavenost a úpravu bezbariérových železničních vozů, která měla být upravena na základě konzultací s organizacemi zastupujícími osoby se zrakovým postižením, či legislativní ukotvení povinnosti osazování vozů MHD vnějšími akustickými hlásiči čísla linky a směru vozu, u nichž je nezbytné posunout termín realizace.

Důležitým průběžným úkolem Ministerstva dopravy, který je pravidelně plněn, je zajišťování konzultační a poradenské činnosti v oblasti bezbariérového užívání staveb a dopravních prostředků. Právě osvěta a vzdělávání mají v této oblasti významné pozitivní dopady na kvalitu a přístupnost veřejného prostoru.

Realizace **Osvětových a informačních aktivit** byla realizována nebo podporována řadou ministerstev, a to zejména prostřednictvím dotačních programů (Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo kultury a Úřad vlády ČR). V rámci programů k vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením byl podpořen vznik řady informačních a osvětových materiálů a aktivit zaměřených na širokou veřejnost, které byly zaměřeny např. na zajištění organizačně-administrativního servisu, prevenci vzniku zdravotního postižení nebo chronického onemocnění či podporu participace.

S naplňováním práva na nezávislý a samostatný život je spojeno také právo na **přiměřené sociální zabezpečení** a poskytování pomoci a podpory zvláště zranitelným skupinám obyvatel. Novela zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením rozšířila s účinností od roku 2022 okruh osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku o osoby s těžkou demencí, pro kterou nejsou schopny samostatné chůze.

V gesci Ministerstva práce a sociálních věcí je však řada důležitých opatření, zejména z oblasti **sociálních služeb**, ať již průběžných či s termínem realizace v roce 2022, která se splnit nepodařilo. Mezi ta s průběžným termínem plnění patří např. úkol zaměřit se v rámci kontrol pobytových zařízení sociálních služeb na oblast násilí na osobách se zdravotním postižením. MPSV v rámci zprávy o plnění tohoto opatření neuvedlo žádné konkrétní kroky, které by směřovaly ke zjištění aktuálního stavu v této oblasti. V rámci opatření s termínem plnění v roce 2022 se nepodařilo naplnit také opatření týkající se zajišťování kvality sociálních služeb. Nebyl např. zaveden institut supervize v sociálních službách. Dalším opatřením, které nebylo splněno z důvodu nepřijetí právní úpravy, je zakotvení možnosti státu reálně ovlivňovat dostupnost sociálních služeb. MPSV se také ve spolupráci s dalšími spolugestory nepodařilo vypracovat právní úpravu zajišťující koordinaci rehabilitace jako prostředku pro provádění komplexního přístupu k provádění rehabilitace.

V oblasti **školství a vzdělávání** plní Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zejména úkoly průběžného charakteru týkající se zajištění rovného přístupu ke vzdělávání v obecné rovině. V roce 2022 např. zahájilo tvorbu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na období 2023–2027, který je zásadním dokumentem pro druhé implementační období Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Jeho cílem je i snížení nerovnosti v přístupu ke vzdělávání a nastavení podmínek pro maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. V roce 2022 byl také Národním pedagogickým institutem ČR realizován cyklus určený především poradenským pracovníkům týkající se prevence násilí ve školách a školských zařízeních.

Národní plán obsahuje v oblasti školství a vzdělávání také řadu nesplněných úkolů, jejichž plnění mělo být realizováno v roce 2022. Patří mezi ně např. nastavení personálního standardu pracovníků školských poradenských zařízení nebo vytvoření funkčního systému pro jejich supervizní podporu a zajištění jejího financování. Splnění těchto opatření je však základním předpokladem pro zlepšování kvality činnosti poradenských pracovišť, a tedy i pro naplňování práva na inkluzivní vzdělávání. Je proto nezbytné se jejich plněním intenzivně zabývat v následujícím období.

Další důležitou oblastí je oblast **zdraví a zdravotní péče**. Ministerstvo zdravotnictví klade zvláštní důraz na zajištění přístupnosti a dostupnosti informací. V roce 2022 byly např. zveřejněny Komunikační karty v oblasti poskytování zdravotní péče, a to v českém i ukrajinském jazyce. Ministerstvo také pokračovalo v podpoře center rehabilitace se zaměřením na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením. K zajištění dostupnosti zdravotnických prostředků hrazených z veřejného zdravotního pojištění byl dále odsouhlasen postup pro zjednodušené podávání návrhů na změnu výše úhrady, kdy není třeba dokládat stanovisko dotčených odborných společností.

V uplynulém období se však nepodařilo splnit úkol týkající se realizace akreditovaných vzdělávacích kurzů v oblasti duševního zdraví pro praktické lékaře, které by vedly mimo jiné ke zvýšení jejich kompetencí ve screeningu a péče o stabilizované pacienty. Probíhají však jednání mezi Psychiatrickou společností ČLS JEP a Sdružením praktických lékařů k nastavení funkčního systému tohoto vzdělávání.

V oblasti **kultury** bylo v roce 2022 navázáno na proces odstraňování bariér v kulturních objektech a zpřístupňování kulturních aktivit v co nejširším rozsahu, kterým se Ministerstvo kultury dlouhodobě a

systematicky zabývá, a to zejména v rámci projektu v oblasti digitalizace národního kulturního bohatství. Národní památkový ústav zveřejnil údaje o více než 90 tis. sbírkových předmětech a 13 institucích. Národní knihovna ČR provedla audit přístupnosti čtyř nejrozšířenějších automatizovaných knihovních systémů v ČR pro osoby se zrakovým postižením, jehož závěry budou využity pro stanovení podmínek nákupu automatizovaných knihovních systémů.

Na základě vyhodnocení plnění jednotlivých opatření Národního plánu v roce 2022 je oproti předchozím rokům patrný nárůst termínovaných opatření, která nebyla splněna. Jedná se zejména o opatření týkající se realizace systémových změn v oblasti sociálních služeb a činnosti školských poradenských zařízení, která ke svému splnění vyžadují vysokou míru společenské shody. Naproti tomu vysoký podíl plnění průběžných opatření deklaruje kontinuitu v zajišťování rovných podmínek pro osoby se zdravotním postižením napříč celou veřejnou správou a snahou jednotlivých resortů zajistit co nejvyšší míru přístupnosti ve všech oblastech.

3 Plnění opatření

Oblast č. 1: Obecné závazky a principy ochrany práv osob se zdravotním postižením

Tato oblast je zaměřena na zákaz diskriminace a zásadu rovného zacházení. Zákaz diskriminace se vztahuje na všechny oblasti života a je vyjádřen závazkem přijmout legislativní, administrativní a další opatření, která zohlední ochranu a podporu lidských práv osob se zdravotním postižením ve všech veřejných politikách a programech na celostátní i regionální úrovni.

Za účelem naplňování obecných zásad Úmluvy je nezbytné zvyšovat povědomí a informovanost společnosti o situaci osob se zdravotním postižením, zajistit respektování jejich práv a důstojnosti a napomáhat v boji proti stereotypům a předsudkům ve všech oblastech života.

Důležitým předpokladem pro naplňování zmíněných zásad je i zajišťování přístupnosti prostředí. Je nezbytné přijmout přiměřená opatření, která zajistí potřebné úpravy, napomohou odstraňování stávajících bariér a nevytváření bariér nových. Odpovídající úpravy by měly být prováděny ve všech oblastech, na základě principu univerzálního designu.

Pro kvalitu života osob se zdravotním postižením a jejich integraci je také důležité, jakým způsobem jsou společností vnímány a akceptovány. Povědomí o tématu zdravotního postižení je vhodné zvyšovat prostřednictvím vzdělávání, pořádáním osvětových akcí a zveřejňováním příkladů dobré praxe.

Je nezbytné neopomínat ani osvětu a informovanost těchto osob o jejich právech, o možnostech vzdělávání, pracovního uplatnění či o vhodných dostupných službách, ale i o tom, jak předcházet a bránit se možnému násilí a zneužívání.

1.1 Cíl: V rámci státní správy dodržovat princip rovnosti a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Opatření 1.1.1 Dbát, aby žádné opatření státní správy nemělo za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Žádné opatření nemá za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

Při realizaci projektů (materiálů) a opatření z nich vyplývajících je vždy kladen důraz zejména na pocit bezpečí a na dostupnost s ohledem na specifika osob se zvláštními potřebami, jako jsou např. senioři či osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Opatření přijímaná v roce 2022 Ministerstvem financí a jeho resortními organizacemi neměla za následek přímou ani nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením, byl dodržen princip komplexního plánování. Navrhovaná řešení byla vyhovující i pro osoby se zdravotním postižením.

Byly dodržovány principy univerzálního designu tak, aby navrhovaná řešení nebyla diskriminační, a aby odpovídala potřebám osob se zdravotním postižením. Principy univerzálního designu přitom byly uplatňovány v rámci přijímání organizačních, technických i legislativních řešení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

V roce 2022 byla schválena novela zákona č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dne 5. ledna 2023. Cílem této novely je přizpůsobit již existující právní rámec nové unijní úpravě (směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790). Právní úprava zakotvuje mj. výjimky z výlučných autorských práv ve prospěch tzv. digitálního vzdělávání (využití autorskoprávně chráněného obsahu v digitální podobě ve vzdělávání) a pro účely digitalizace a uchování kulturního dědictví. Tato opatření podporují digitalizaci národního kulturního dědictví a jeho zpřístupnění technologiemi umožňujícími dálkový přístup. Přestože právní úprava není primárně zaměřena na podporu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, jsou tyto nové možnosti přínosem i pro ně.

Odbor umění, literatury, knihoven a kreativních odvětví v roce 2022 pracoval na dvou návrzích právních předpisů. Prvním byla novela knihovního zákona, tiskového zákona a zákona o neperiodických publikacích. Novela řeší především povinný výtisk elektronických publikací, tzv. web-harvesting, tedy mapování a sběr obsahu webových stránek a některé související otázky. Tato novela nikterak nezapříčiní diskriminaci zdravotně postižených – již proto, že knihovny jsou povinny poskytovat své služby všem bez rozdílu. Druhým byl návrh zákona o veřejných kulturních institucích. Jeho cílem je zavedení nové právní formy vhodné především pro umělecké instituce; tato forma bude nicméně využitelná ve všech kulturních oblastech (např. pro muzea, galerie, knihovny apod.). Ani tento předpis nezpůsobí žádnou diskriminaci zdravotně postižených, již z podstaty věci.

Příspěvková organizace Ministerstva kultury Národní informační středisko pro kulturu (NIPOS) od roku 2012 zařazuje mezi statisticky zjišťovaná data v rámci státní statistické služby, kterou vykonává z pověření Ministerstva kultury, následující údaje: počet metrů pro bezbariérový přístup v muzeích; počet divadelních sálů, veřejných knihoven, kulturních domů s bezbariérovým přístupem; počet akcí těchto zařízení pro OZP; počet titulů vydaných audiovizuálních dokumentů, počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích a počet titulů elektronických dokumentů na internetu; Počet festivalů s bezbariérovým přístupem, počet návštěvníků OZP.

Také příspěvkové organizace Ministerstva kultury dodržují při své činnosti princip komplexního plánování tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

V rámci auditní činnosti oddělení interního auditu nebyly zaznamenány žádné signály ani řešeny žádné jiné podněty, které by poukazovaly na přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením.

Ministerstvo pro místní rozvoj podporuje nestátní neziskové organizace. Na úseku bytové politiky se uplatňuje princip celoživotního bydlení v přirozeném prostředí jedince. Na úseku cestovního ruchu se zohledňují potřeby osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Přístupnost staveb se stala integrální součástí požadavků na výstavbu. Sekce veřejného investování, výstavby a sociálního začleňování spolupracuje se zmocněnkyní vlády pro lidská práva. Konkrétní podrobnosti obsahují příslušná opatření.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

V rezortu Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) není přípustná žádná forma diskriminace, tudíž ani diskriminace osob se zdravotním postižením. Diskriminace v jakékoliv podobě je považována za

sociálně nežádoucí jev. V tomto smyslu je připravován i lektorský sbor primární prevence rizikového chování. Konkrétně se jedná o přednášky v rámci prevence rizikového chování tematicky zaměřené na rizikové chování v pracovních vztazích, v mezilidských vztazích, či na příčiny rizikového chování. Rovný přístup ke všem zaměstnancům v pracovním i služebním poměru je důsledně průřezově uplatňován. To platí jak při přijímání zaměstnanců do pracovního/služebního poměru, tak při řešení personálních opatření. Dodržování zákazu diskriminace z hlediska zdravotního postižení, věku, pohlaví a dalších je naprostou samozřejmostí. Pro personál rezortu MO je zpracován a průběžně distribuován bulletin „Žádnou šanci diskriminaci, šikaně, obtěžování“, a to včetně kontaktů, na které se mohou v případě nevhodného přístupu obracet. Pro případ akutní pomoci je zřízena „Vojenská linka psychologické pomoci“.

Ochranu lidských práv v působnosti rezortu MO zabezpečuje Hlavní inspektor ochrany lidských práv (ombudsman). Již od roku 2013 provozuje ombudsman anonymní schránku ombudsman@army.cz. Státní zaměstnanci a zaměstnankyně mohou za tímto účelem využívat také anonymní schránku prosetřovatelMO@army.cz. V rámci Armády České republiky je tato oblast také sledována právními poradci, příslušníky komisí primární prevence rizikového chování, příp. vrchními praporčíky, kaplany.

Ministerstvo obrany u staveb důležitých pro obranu státu, které slouží nebo mají sloužit k zajišťování obrany státu a jsou zřizovány Ministerstvem obrany nebo právníkou osobou jím zřízenou nebo založenou a u staveb sloužících k plnění úkolů Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost plní úkol především zajištěním bezbariérového přístupu do objektů.

U staveb provedených v roce 2022 byly v souvislosti s technicko-koordinačními opatřeními provedeny tyto úpravy:

- 1) byla povolena výstavba sportovní haly Juliska – objekt je navržen jako bezbariérový; všechny vstupy do objektu jsou bezbariérové, bezbariérovost v objektu je řešena systémem ramp a jedním výtahem; dále stavba obsahuje hygienické zázemí pro imobilní sportovce a bezbariérové WC pro návštěvníky; na stávajícím parkovišti jsou vyhrazena 4 místa pro potřeby imobilních osob;
- 2) byla dokončena výstavba Haly SIM na letišti Náměšť nad Oslavou; 1. NP stavby je kompletně bezbariérové včetně jednoho parkovacího stání určeného pro imobilní osoby;
- 3) byla povolena stavba Centrálního parkoviště pro Letecká kasárna Prostějov; parkoviště bude obsahovat 496 stání pro osobní vozidla, z toho 10 vyhrazených stání pro osoby s omezenou schopností pohybu;
- 4) byla povolena stavba Náměšť nad Oslavou, rekonstrukce infrastruktury letiště, budova; č. 68, v rámci které bude v budově č. 68 nově vybudováno WC pro imobilní osoby;
- 5) byla zahájena IV. etapa stavby Vojenská nemocnice Olomouc, stavební úpravy lůžkových oddělení Klášterního Hradiska, v rámci které bude vybudován nový lůžkový požárně evakuační výtah;
- 6) byly povoleny stavební úpravy VZ Ovčárna pod Pradědem, v rámci kterých bude v objektu osazen nový osobní výtah.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Při vypisování výběrových řízení (zadávání inzerce na volné pracovní pozice) se řídíme Antidiskriminačním zákonem. Preferujeme univerzální přístupnost (univerzální design). Výběrové řízení je koncipováno pro všechny – dáváme příležitost osobám se zdravotním postižením. Výběrová řízení jsou řešena tak, aby nikoho nezvýhodňovala. Posuzujeme uchazeče dle odbornosti. Nepodporujeme přímou i nepřímou diskriminaci.

Při zaměstnávání osob se zdravotním postižením důsledně dodržujeme rovný přístup a zamezujeme jakoukoliv diskriminaci v rámci hodnocení, odměňování, vzdělávání, pracovních podmínek na pracovišti apod.

Dle Služebního zákona i zákoníku práce, podporujeme opatření na pracovišti, která jsou nezbytná pro vykonávání práce/služby osob se zdravotním postižením:

- sladřování osobního a rodinného řivota se státní službou/výkonem práce prostřednictvím využití pruřné služební/pracovní doby, výkonu práce/služby z jiného místa, a to rovněž pro zaměstnance, kteří mají i pečovatelské povinnosti o blízké osoby se zdravotním postiřením;
- možnost práce na DPČ, zkrácené úvazky;
- nejsou kladeny bariéry v kariérním postupu, aj.

Jako aktuální příklad lze uvést skutečnost, že při provádění interního auditu „Prověření nastavení vnitřního kontrolního systému MPO“ bylo ověřováno, zda na MPO vykonávají činnosti státní zaměstnanci/zaměstnanci se zdravotním postiřením a zda je dodřován princip rovnosti a nediskriminace i v případech výběrových řizení na volná systemizovaná místa. Přímá či nepřímá diskriminace osob se zdravotním postiřením nebyla zjiřtěna.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) a jemu podřizené resortní organizace s celorepublikovou působností, tj. Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) a Úřad práce ČR (dále jen „ÚP ČR“), se při přijímání organizačních, legislativních i nelegislativních opatření, a při plánování stavebních úprav, investic a rozsáhlejších oprav administrativních budov snaží v co nejvyšší míře uplatňovat princip komplexního plánování a univerzálního designu.

V rámci legislativního procesu je plnění tohoto úkolu zajiřtěno okruhem připomínkových míst, která se vyjadřují ke všem návrhům právních předpisů v působnosti MPSV.

Organizační, legislativní i technická řešení ČSSZ, vč. poskytování služeb a informací občanům, která byla přijímána a aplikována prostřednictvím lékařské posudkové služby (dále jen „LPS“), byla vždy takového charakteru, aby vyhovovala osobám se zdravotním postiřením (dále jen „osoby s ZP“ a „OZP“). Šlo např. o organizaci výpomocí se zpracováním posudků tak, aby řádosti (osob se ZP) byly vyřizeny v co možná nejkratší lhůtě a při dostatečné zdravotnické dokumentaci bez nutné přítomnosti klienta, aby nebyl zbytečně zatěžován.

Stejně tak postupuje ČSSZ i při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řizeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům. Navrhované realizace technických řešení, jsou v souladu s legislativou ČR a v praxi se navíc verifikují tak, aby byla v souladu s doporučenímí či rozhodnutímí hygienických stanic, orgánů požární ochrany, orgánů ochrany řivotního prostředí stanovenými pro osoby se ZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Trvalou snahou celého resortu Ministerstva spravedlnosti je zabránit jakémukoliv jednání, které by znevýhodňovalo osoby se zdravotním postiřením. Při obsazování pracovních míst v rámci výběrových řizení jsou stanoveny stejné podmínky pro řeny i muže bez ohledu na zdravotní postiření a zásadními kritérii jsou odborné znalosti uchazečů a kvalifikace, která je na konkrétní pracovní pozici požadována. V oznámení o výběrovém řizení máme uvedenu větu, že služební úřad s ohledem na profesní a kvalifikační předpoklady podporuje přímé zaměstnávání osob se zdravotním postiřením. V průběhu roku 2022 měly osoby se zdravotním postiřením pracovní uplatnění v celém resortu. Osobám se zdravotním postiřením vedení organizace vycházelo vstříc při požadavku na úpravu pracovní doby, zkrácení pracovního úvazku a pro zajiřtění možnosti částečného výkonu práce z domova byl zřizen vzdálený přístup. Vřechny uvedené možnosti byly osobami zdravotně postiřenými plně využívány. Vůči osobám se zdravotním postiřením nedocházelo k diskriminačnímu jednání, ať už se jedná o diskriminaci přímou nebo nepřímou a byla pro ně uplatňována jednotná pravidla ve vřech oblastech týkajících se zaměstnávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MřMT:

Při přijímání všech opatření státní správy je dodržován princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením. Při přijímání legislativních předpisů je postupováno v souladu s hodnocením dopadů regulace, v nichž se hodnotí dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů. Jsou přijímány a upravovány legislativní předpisy za účelem zvýšení rovnosti osob se zdravotním postižením při vzdělávání.

Dne 9. června 2022 byl Evropskou komisí schválen Operační program Jan Amos Komenský (programové období 2021 – 2027), ve kterém jsou plánovány intervence takovým způsobem, že žádné opatření nemá za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením. Intervence jsou naopak plánovány tak, aby byly zaměřeny na podporu činnosti poradenských zařízení na komplexní úrovni, řešení studijní neúspěšnosti studentů vysokých škol se specifickými potřebami, zpřístupnění prostor sloužících pro vzdělávání (rampy, vchody, sociální zařízení), zpřístupnění prostor souvisejících se vzděláváním (přístupnost kolejí, menz, případně sportovišť), pořizování vybavení a pomůcek pro studenty se specifickými potřebami apod. Veškeré tyto činnosti povedou k naplnění předpokládaného výsledku intervencí na vysokých školách, který explicitně hovoří o nastavení univerzálního designu ve vzdělávání na vysokých školách.

V oblasti regionálního školství je cílem podpořit spravedlivé a rovné šance a přístup ke kvalitnímu vzdělání všech dětí, žáků a studentů vyšších odborných škol, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V roce 2022 byly vyhlášeny první výzvy Operačního programu Jan Amos Komenský, zejména Šablony pro MŠ a ZŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ I, které tento princip beze zbytku naplňují.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Při přijímání organizačních, technických a legislativních řešení byly v roce 2022 dodržovány principy komplexního plánování, tak aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, je stanoveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon ošetřuje problematiku pacientů se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy.

V roce 2022 byly dodržovány principy univerzálního designu při vypracovávání nových a úpravách stávajících právních předpisů, při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství, při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řízeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům atd.

V obecné rovině věnuje Ministerstvo zdravotnictví pozornost také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů. Na MZ působí Pracovní skupina pro bezpečí pacientů a kvalitu zdravotní péče. V rámci tvorby systémových opatření Ministerstva zdravotnictví v oblasti kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb je dodržováno pravidlo plošné implementace, tzn., že zohledňuje všechny pacienty včetně pacientů s jakoukoli disabilitou.

Při tvorbě všech materiálů legislativní povahy jsou povinně vyhodnocovány jejich potenciální sociální dopady, včetně dopadů na osoby se zdravotním postižením jakožto specifikou sociální skupinu obyvatel, a to v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Při tvorbě materiálů legislativní i nelegislativní povahy je kladen důraz na rozsah jejich dopadů, a to na všechny skupiny občanů. V rámci připomínkových řízení jsou oslovovány relevantní subjekty v rámci resortu i mimo něj, které se mohou k jednotlivým opatřením, cílům, předpisům apod. vyjadřovat. Resort je následně povinen všechny připomínky vypořádat. Připomínková místa se mají možnost ke způsobu vypořádání následně vyjádřit.

V rámci odboru zdravotní péče MZ vznikl speciální tým zaměřený na zlepšování ochrany a uplatňování práv pacientů, vč. pacientů se zdravotním postižením, při poskytování zdravotních služeb.

Na Ministerstvu zdravotnictví ČR probíhá od roku 2017 proces nastavení pravidel, mechanismů a podmínek, které určují, jak se patientské organizace mohou účastnit tvorby a implementace zdravotní politiky. Za tímto účelem vzniklo na Ministerstvu zdravotnictví samostatné oddělení podpory práv pacientů (OPP), které iniciovalo vznik Patientské rady jako stálého poradního orgánu ministra zdravotnictví a které průběžně zajišťuje participaci patientských organizací na procesech zdravotní politiky a vytváří podmínky pro tuto participaci (vzdělávání, informování, financování). Patientská rada vykonává nejenom činnost konzultativní - zapojení do vnitřních připomínkových řízení k legislativním a nelegislativním materiálům připravovaným Ministerstvu zdravotnictví, včetně koncepčních materiálů, ale i proaktivní - vytváří si vlastní pracovní skupiny k problematikám napříč diagnózami a její členové se zapojují do relevantních poradních orgánů, pracovních skupin a odborných komisí resortu, které také připravují materiály koncepční povahy (např. Národní strategie pro vzácná onemocnění, aktivity v oblasti novorozeneckého screeningu, duševního zdraví apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením plyne nejen ze zákoníku práce a zákona o státní službě, ale je podloženo právními a morálními normami přijatými v resortu zemědělství, jako je např. Etický kodex zaměstnanců Ministerstva zemědělství, který přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a zkvalitňování vzájemné spolupráce. Etický kodex je závaznou normou chování všech zaměstnanců resortu zemědělství.

V souladu s výše uvedenými zásadami jsou přijímána veškerá opatření a rozhodnutí Ministerstva zemědělství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV dbá na to, aby interní předpisy a rozhodnutí ministra nebo státního tajemníka byly v souladu s obecně závaznými právními předpisy, a to včetně oblasti diskriminace osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

V rámci vyhlášených veřejných zakázek je dodržován princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby řešení vyhovovalo i osobám se zdravotním postižením. Ministerstvo životního prostředí vždy dodržuje principy univerzálního designu při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství. Řada těchto prvků byla v minulosti již vybudována, včetně bezbariérového přístupu, označení výtahů Braillovým písmem, vybudování samostatného hygienického zázemí pro tělesně postižené osoby situovaného v přízemí budovy a v posledním období výměny plošiny pro vozíčkáře spojující jednotlivé mimoúrovňové části budovy za modernější a bezpečnější. Budova ministerstva je vybavena signalizací pro neslyšící osoby a bezpečnostními informačními značkami, které určují směr úniku ve snadno srozumitelné formě. Tyto informační značky byly v hodnoceném období obnoveny a aktualizovány.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci přípravy jednotlivých materiálů postupuje ÚV v souladu s principem komplexního plánování tak, aby žádné opatření nemělo za následek přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním

postižením. Dbá se na to, aby navrhovaná řešení vyhovovala potřebám osob se zdravotním postižením.

Při vyhlašování výběrových řízení na volná služební místa se postupuje v souladu se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“). U žadatelů se posuzují předpoklady a odborné požadavky, které musí pro dané služební místo dle zákona o státní službě splňovat. V rámci obsazování volných pracovních míst postupuje ÚV dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Při administraci veřejných zakázek Oddělením veřejných zakázek ÚV je striktně uplatňována podpora osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.1.2 Při tvorbě strategických materiálů zohledňovat dopady na osoby se zdravotním postižením a jejich případné specifické požadavky.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Při tvorbě strategických materiálů jsou zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

V rámci přípravy strategických materiálů resortu dopravy je zohledňována problematika osob se zdravotním postižením. Uvádíme doplňující informaci, že v roce 2022 nebyly žádné nové strategické materiály schváleny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Ministerstvo financí a jeho resortní organizace zohledňovaly při tvorbě strategických materiálů v roce 2022 dopady na osoby se zdravotním postižením i z hlediska zamezení možné přímé či nepřímé diskriminace a s ohledem na specifická kritéria, a to jak při tvorbě vlastních strategických materiálů, tak i v rámci tvorby svých vnitřních předpisů. Tato kritéria jsou maximálně zohledněna rovněž při tvorbě a schvalování nových strategických záměrů, které jsou spojeny s digitalizací a elektronizací Finanční správy České republiky a se zjednodušením plnění daňových povinností všem daňovým klientům.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

Střednědobá koncepce rozvoje Národního muzea pro roky 2019–2025 zohledňuje návštěvníky se zdravotním postižením a jejich specifické potřeby a požadavky, a to nejen jakožto návštěvníky výstavních prostor, ale zejména jakožto aktivní účastníky vzdělávacích programů. V oblasti technického vybavení se muzeum zavazuje zabezpečit komfortní zázemí a servis pro všechny skupiny návštěvníků včetně lidí se zdravotním postižením. Sekce 9.2 koncepce je věnována návštěvníkům se speciálními potřebami. Cílem NM pro předemtné období je eliminovat v co největší možné míře stávající bariéry včetně elektronických a nevytvářet v rámci své činnosti bariéry nové. V předemtném období realizuje NM tento závazek v oblasti průběžných revizí objektů ve spolupráci s organizacemi, které se věnují přístupnosti lidmi se zdravotním postižením, a následnými úpravami v rámci svých objektů (bezbariérový přístup do Muzejního komplexu, revize hygienických zařízení v souladu s předpisy, rekonstrukce hygienických zařízení v prostorech, kde nebyla k dispozici), dále organizací vzdělávacích a doprovodných programů se zohledněním specifických požadavků (komentované prohlídky a lektorské programy v českém znakovém jazyce, s haptickou linkou a materiály v Braillově písmu nebo uzpůsobené tempu účastníků s kombinovaným postižením; nezřídka se těchto programů

účastní smíšené skupiny lidí s postižením i bez) a tvorbou a zpřístupňováním virtuálního obsahu určeného lidem se specifickými požadavky (sluchové, zrakové postižení).

Další příklady:

Moravské zemské muzeum zohledňuje potřeby osob se zdravotním postižením vždy tam, kde je to možné. Jedná se o investiční akce plánované v rámci Střednědobé koncepce na léta 2021–2025, dále o Výstavní plány MZM a Plán činnosti.

Ve Střednědobé koncepci rozvoje Národní galerie Praha na období 2022–2026 byly tyto požadavky zohledněny v kapitole „Inkluzivní programy“. Zároveň vznikla koncepce zlepšení dostupnosti sbírkových expozic v NGP osobami s tělesným handicapem.

V Národním technickém muzeu dopady na osoby se zdravotním postižením a jejich případné specifické požadavky jsou zohledněny především v plánu činnosti oddělení edukace a projektového odboru NTM.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Regionální rozvoj

Vláda ČR 10. 5. 2021 schválila MMR Koncepci Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony, která vychází ze 7 principů SMART řešení, dle kterých by tato chytrá řešení měla být založena mj. na uplatňování rovných příležitostí.

Konkrétní typová opatření obsažená v Koncepci s dopadem na osoby se zdravotním postižením např.:

ZPO2.2: „Zavedení genderových aspektů do vytváření a realizace strategie rozvoje města / obce, při komunikaci je zohledňován odlišný přístup mužů a žen, starších a mladších obyvatel, zdravých a handicapovaných.“

A3.1: „Dostupné bydlení s ohledem na nové standardy 21. století a s odpovídajícím vybavením pro samostatný život např. handicapovaných obyvatel.“

Cestovní ruch

Potřeby zdravotně postižených jsou zahrnuty ve strategických dokumentech pro oblast cestovního ruchu i jsou součástí dotačních titulů na podporu cestovního ruchu poskytovaných MMR.

- **Strategie cestovního ruchu 2021-2030** (schválená usnesením vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 640, dostupná na [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021-2030 \(mmr.cz\)](#))
 - Prioritní okruh: 2 Inovativní nabídka a zážitky – Opatření: 2.1 Podpora budování a modernizace infrastruktury ČR
 - Podpora budování infrastruktury pro osoby se specifickými potřebami, jako jsou paraplegici, neslyšící, nevidomí a slabozrací a obecně osoby se sníženou mobilitou (např. vyznačování turistických tras pro osoby se zdravotním postižením, ženy, respektive rodiny s dětmi v kočárku apod.)
 - Podpora odstraňování bariér a usnadnění pohybu pro návštěvníky se specifickými potřebami
- **Akční plán ke Strategii cestovního ruchu na roky 2022-2023** (schválen usnesením vlády ze dne 19. 7. 2021 č. 641, dostupný na [Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Akční plán 2022 - 2023 \(mmr.cz\)](#))
 - Opatření 5: Rozvoj nabídky CR – Podpora modernizace a budování infrastruktury ČR.
 - Realizované projekty by měly také směřovat na řešení problematiky odstraňování bariér v přístupnosti ČR (včetně podpory sociálních zařízení pro návštěvníky ČR a parkovišť), rozvoj udržitelných forem ČR (např. ekoturismus, geoturismus, včetně rozvoje turistických značených tras) aj.

▪ **Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (NPPCRR)**

[Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Rok 2023 – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu \(mmr.cz\)](https://mmr.cz)

- V rámci podporované aktivity: Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu v regionu je možné realizovat projekty cílené na hendikepované návštěvníky
 - budování doprovodné infrastruktury pro hendikepované návštěvníky a zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu všem (např. bezbariérové přístupy, sociální zázemí včetně sociálních zařízení – tj. toalet, odpočívadla, roštové nájezdové rampy apod.)
- V roce 2022 vyhlášena závěrečná výzva programu (platnost výzvy od 30. 11. 2022 do 13. 01. 2023). Nové dotační tituly pro rok 2023 a dále jsou připravovány.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Při tvorbě strategických materiálů jsou zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením. V takovém případě je sledováno rovné zacházení a rovný přístup ke všem osobám ze všech důvodů stanovených antidiskriminačním zákonem, tedy i z důvodu zdravotního postižení. Aktuálně byl při posuzování novely zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, kladen důraz na zohledňování dopadů na osoby se zdravotním postižením a jejich případné specifické požadavky.

Do soustavy koncepčních dokumentů rezortu MO nebyl v hodnoceném období zařazen žádný nový koncepční dokument, který by se přímo týkal fyzických osob. V přípravě je Koncepce ochrany lidských práv, u které však zatím neproběhlo rezortní připomínkové řízení.

Pro doplnění uvádím, že rezort MO je a vždy bude v tomto ohledu velmi specifickým rezortem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

MPO vždy zohledňuje dopady na osoby se zdravotním postižením, a to jak při tvorbě vlastních strategických materiálů, tak i v rámci spolupráce při vytváření strategických materiálů v oblasti rozvoje lidských zdrojů, pracovně právní a služebně právní legislativy (spolupráce se sekci pro státní službu Ministerstva vnitra).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Při přijímání legislativních opatření je resortem MPSV postupováno podle Legislativních pravidel vlády a Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Spolupráce se zástupci organizací osob se ZP je v rámci legislativního procesu zajištěná mj. též jejich začleněním do okruhu připomínkových míst, která se vyjadřují k návrhům právních předpisů.

V rámci přípravy změn právní úpravy v předpisech upravujících problematiku důchodového a nemocenského pojištění MPSV se vždy uplatňuje princip rovného zacházení se všemi pojištěnci; žádná skupina pojištěnců, tedy ani osoby se ZP, není diskriminována. Důraz je kladen i na zohlednění péče o zdravotně postižené osoby, jak pokud jde o nároky pečujících osob v důchodové oblasti, tak v oblasti nemocenského pojištění.

ČSSZ v rámci provádění důchodového a nemocenského pojištění při přijímání organizačních a případných technických opatření, které se týkají osob se ZP, postupuje důsledně v intencích platné právní úpravy, to znamená tak, že u všech pojištěnců aplikuje zcela rovnoprávný přístup a tam, kde je to vhodné, spolupracuje se zástupci organizací osob se ZP (např. NRZP). V oblasti LPS bylo toto opatření naplňováno, kromě již zmíněné spolupráce s organizacemi osob se ZP, také formou spolupráce se zástupci patientských organizací a odbornou zdravotnickou veřejností. Jedná se např. o poskytování vyžádaných informací a statistických výstupů, ale i další formy spolupráce.

Z pohledu technických opatření, která se týkají života osob se ZP ČSSZ, postupuje tak, aby zajišťovala rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a vč. jednání se zástupci organizací osob se ZP při jejich formulování. Tato činnost se realizuje zejména inženýrskou činností se stavebními úřady či spoluprací s MPSV při tvorbě klíčových materiálů jako je např. Dokumentace programu reprodukce majetku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Při tvorbě nových a změně stávajících vnitřních předpisů, ale i při zpracovávání stanovisek k připravovaným právním předpisům, bylo přihlíženo k zajišťování rovných příležitostí pro muže a ženy a nebyly opomíjeny potřeby osob se zdravotním postižením. Získané poznatky jsou předem vyhodnocovány a zobecňovány a je jim věnována zvýšená pozornost. Povědomí o rovném zacházení s muži a ženami i s ohledem na zaměstnanost se zdravotním postižením je soustavně rozšiřováno i se zřetelem na nově příchozí zaměstnance.

Zohlednění dopadů na osoby se zdravotním postižením bylo uplatněno při přípravě Metodiky pro poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím ze státního rozpočtu Ministerstvem spravedlnosti na rok 2022, v níž bylo stanoveno, že projekty, které žádají o dotaci MSp musí dbát na to, aby bylo uplatňováno pravidlo pro respektování rovných příležitostí a ochranu klientů před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v souvislosti s jejich účastí v projektu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Při tvorbě strategických materiálů jsou zohledňovány i dopady na osoby se zdravotním postižením. Od 1. 7. 2022 je účinná novela vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, která stanovuje, že dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky a v kraji, výroční zpráva v kraji, výroční zpráva o činnosti školy obsahuje oblast rovného přístupu ke vzdělávání dětí, žáků a studentů, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných, mimořádně nadaných a s nárokem na poskytování jazykové přípravy.

V roce 2022 zahájilo MŠMT tvorbu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na období 2023 – 2027, který je zásadním dokumentem pro druhé implementační období Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Při přípravě opatření dlouhodobého záměru jsou sledovány hlavní strategické cíle: 1. Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život a 2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra zohledňuje potřeby obětí ve strategických materiálech, kterými jsou zejména Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022 až 2027, schválené usnesením vlády České republiky č. 276 ze dne 6. dubna 2022, a navazujícího implementačního plánu a Národní strategii boje proti obchodování s lidmi na léta 2020 až 2023. V obou strategických materiálech jsou samostatnou kapitolou oběti trestných činů, na které je pamatováno v rámci plánovaných aktivit. Ve strategii prevence kriminality jsou opatření v rámci specifických cílů zaměřena na:

- podporu a zapojení se do projektů zaměřených na průběžné zvyšování právního povědomí seniorů („Obezřetný senior“, „Senior akademie“);
- zapojení specialistů PČR do šíření dobré praxe a manuálu pomoci obětem domácího násilí do interní firemní kultury a péče o zaměstnance
- zvyšování důvěry PČR při práci s oběti - využívání nové metodiky pro identifikaci obětí (oběť – zvláště zranitelná oběť), v maximální možné míře využívání speciálních výslechových místností

(dále jen „SVM“) při práci se zvláště zranitelnou obětí, informovat veřejnost o práci policie s obětí

- pokračování v modernizaci vybudované sítě SVM
- zvýšení podpory a ochrany osob poškozených v přestupkovém řízení
- vytvoření a zpřístupnění videa s poučením oběti podle zákona o obětech trestných činů informovanost obětí včetně tlumočení do znakové řeči a titulků.

Podle strategie boje proti obchodování s lidmi je Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi otevřený i pro potencionální oběti se zdravotním postižením.

Od července do prosince roku 2022 byla Česká republika předsedající zemí Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN) a jako své hlavní téma v oblasti prevence kriminality si zvolila práci se zvláště zranitelnými oběťmi (CZ PRES).

Cílem CZ PRES byla výměna zkušeností a dobré praxe zejména v oblastech včasné identifikace obětí trestných činů (zejména zvláště zranitelných), prevence jejich sekundární viktimizace a opětovné viktimizace a zvýšení motivace k oznamování protiprávních činů a s tím spojené snižování latence kriminality.

Ve dnech 8. a 9. prosince 2022 se v Praze uskutečnila Konference nejlepší praxe a předávání Evropské ceny prevence kriminality (ECPA) na téma práce se zvláště zranitelnými oběťmi. Na konferenci byly prezentovány nejlepší projekty z každého členského státu Evropské unie.

K tématu vysoce ohrožených skupin obětí byl publikován soubor nástrojů zaměřený na prevenci opakované a sekundární viktimizace, který kombinuje teoretický přehled s praktickými radami a příklady dobré praxe z členských států Evropské unie. Teoretický dokument se věnuje posouzení vysoce ohrožených skupin obětí a představuje přístup zaměřený na oběť a cesty k přerušování bludného kruhu opakované viktimizace. Celý soubor nástrojů zabývající se zvláště zranitelnými oběťmi kriminality je k dispozici i v češtině na [webu EUCPN](#) (Toolbox).

Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra při tvorbě strategických a koncepčních materiálů i legislativy vždy zohledňuje i dopady na osoby se zdravotním postižením a je-li to potřeba, stanovuje pro ně specifické podmínky. Jako konkrétní příklad lze uvést tvorbu nového zákona o zbraních, který byl v souladu s legislativním plánem práce vlády na rok 2022 předložen na konci roku 2022 vládě. Zkoušky odborné způsobilosti bude možno vykovávat s více druhy zbraní, aby bylo zajištěno, že je budou moci úspěšně složit i osoby s různými fyzickými handicap. To bude upřesněno v prováděcím předpise, který bude nový zákon o zbraních provádět.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V České republice je zaručen rovný přístup ke zdravotním službám všem osobám, a to bez rozdílu zdravotního stavu, sociálního statusu, geografických charakteristik, věku a pohlaví. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování toto poskytování vymezuje pro všechny skupiny, a to včetně osob se zdravotním postižením a nezletilých dětí. Aktivity Ministerstva zdravotnictví se zaměřují na vytváření vhodných a podporujících podmínek pro rozvoj soběstačnosti osob se zdravotním postižením a osob s chronickým onemocněním (včetně onemocnění vzácných).

Při tvorbě materiálů nelegislativní i legislativní povahy je kladen důraz na rozsah jejich dopadů, a to na všechny skupiny občanů. V rámci připomínkových řízení jsou dále oslovovány relevantní subjekty v rámci resortu i mimo něj, které se mohou k jednotlivým opatřením, cílům, předpisům apod. vyjadřovat. Resort je následně povinen všechny připomínky vypořádat. Připomínková místa se mají možnost ke způsobu vypořádání vyjádřit.

V rámci Ministerstva zdravotnictví je připravována Koncepce zapojení pacientů do procesů tohoto resortu, jejíž součástí bude také Metodika konkrétních postupů, jak v rámci vnitřního chodu Ministerstvu zdravotnictví zapojovat patientské organizace do procesů tvorby a implementace zdravotní politiky.

Zásady komunikace s osobami se zdravotním postižením jsou uplatňovány také v komunikaci s pacienty. Při tvorbě strategie komunikace a komunikačního manuálu Pacientského hubu, který je projektem Ministerstva zdravotnictví, je vycházeno ze zásad komunikace s osobami se zdravotním postižením, jsou využívány inkluzivní jazyk, alternativní popisy vizuálních podkladů, omezování

používání emotikonů s ohledem na osoby se zrakovým postižením, do praxe bylo zavedeno titulkování videí či znakování. Při vybavování prostor i během rekonstrukce bylo přihlíženo na zabezpečení bezbariérovosti všech prostor Pacientského hubu. Oddělení podpory práv pacientů v současné době pracuje dále na tvorbě Metodického pokynu k vyřizování stížností podle části osmé zákona o zdravotních službách s využitím institutu nemocničního ombudsmana.

Při specifikaci podmínek pro výzvu v rámci IROP II (Integrovaný regionální program), byly v roce 2022 v rámci investiční podpory následné lůžkové péče mezi požadované výstupy jednotlivých žadatelů začleněny i požadavky na zvýšení přístupnosti zdravotních služeb, která přímo souvisí s podpořenou následnou lůžkovou péčí, na individualizaci a zvýšení kvality podpořené zdravotní služby.

V současné době vzniká v rámci OPZ+ (Operační program Zaměstnanost plus) projekt na podporu rozvoje péče o pacienty se vzácným onemocněním, který je zaměřen na standardizaci péče o tyto pacienty, na oblast sdílené péče a péče přechodové (zaměřené na dospívající pacienty, kteří přecházejí do péče o dospělé pacienty).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Při všech organizačních, legislativních a faktických řešeních, která se týkají života občanů, je naším resortem uplatňován princip komplexního plánování, a to včetně činností, které jsou zajišťovány v regionech a všemi resortními organizacemi.

Sociální aspekt a zohlednění potřeb osob se zdravotním postižením se promítá rovněž do tvorby nejen všech resortních materiálů, ale je uplatňován i ve spolupráci s ostatními resorty. V roce 2022 se Ministerstvo zemědělství aktivně podílelo na přípravě zákona o registrovaném sociálním podniku. Z jeho podnětu byl definován pojem sociální farma, což lze považovat za výzvu k nastartování nové formy podnikání pro zájemce ze zemědělských regionů, a tím i vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV je při přípravě strategických dokumentů připraveno zohledňovat dopady na osoby se zdravotním postižením, pokud by to s ohledem na povahu dokumentu bylo aplikovatelné. Strategické materiály MZV však ve své naprosté většině nemají dopad na práva osob, vč. osob se zdravotním postižením.

V roce 2022 odbor zahraničněpolitických analýz a plánování MZV vytvořil Koncepti výzkumu MZV na roky 2022-2027. Součástí Konceptce je i kapitola 5 Kontrola a hodnocení realizace konceptce, konkrétně článek 5.1 Resortní specifika uplatnění Metodiky 17+ a článek 5.2 Institucionální zajištění hodnocení, které je podkladem pro sebehodnotící zprávu resortní výzkumné organizace (VO) ÚMV. Kritérium č. 18 se mj. týká rozvoje lidských zdrojů VO. MZV bude v hodnocení za rok 2022 apelovat na vedení ÚMV, aby jeho součástí byla i otázka rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

V roce 2022 byl v rámci oddělení udržitelného rozvoje Ministerstva životního prostředí vytvořen jeden strategický materiál: 2. implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 (pro roky 2022–2025), který zohledňuje dopady na osoby se zdravotním postižením, konkrétně ve specifickém cíli 2.2 a 3.4, kde jsou požadavky zohledňovány zejména v kontextu trhu práce, zaměstnanosti a diskriminace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci ÚV je realizován projekt „Zavádění řízení kvality v Úřadu vlády ČR“. V roce 2021 byl schválen strategický materiál s názvem „Strategické cíle Úřadu vlády ČR pro období 2021 – 2025“, který se zabývá otázkou kontinuálního profesního růstu a mapuje podporu rozvoje lidských zdrojů ve vztahu ke všem zaměstnancům v ÚV. Dále zdůrazňuje otevřenost a transparentnost ÚV. Cíle byly formulovány tak, aby jejich realizace neměla žádný negativní dopad na podporu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Při tvorbě veškerých strategických materiálů ÚV dbá na otevřený přístup ke všem zaměstnancům a současně zohledňuje specifické potřeby jednotlivců.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.2 Cíl: Podpora krajské samosprávy v oblasti dodržování principu rovnosti a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Opatření 1.2.1 Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: VVOZP

Spolupráce: NRZP ČR

Indikátor: Kraje jsou v uvedené oblasti metodicky podporovány.

PLNĚNÍ VVOZP:

Sekretariát VVOZP působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti pracuje při VVOZP Odborná skupina pro regionální rozvoj, jejímiž členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Jednání odborné skupiny bylo v roce 2022 zaměřeno zejména na krajské plány vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, poskytování sociálních služeb a jejich rozvoj, pomoc občanům se zdravotním postižením přicházejícím z Ukrajiny a zajišťování dostupné veřejné dopravy pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace, zejména pro osoby s těžším zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Plnění: NRZP ČR pravidelně jednou ročně jedná s hejtmany jednotlivých krajů za účasti předsedů a koordinátorů, kde je hlavním bodem jednání příprava, realizace a monitorování Krajských plánů vyrovnávání příležitostí.

Krajské plány vyrovnávání příležitostí jsou efektivním nástrojem k prosazování klíčových témat podstatných pro každodenní život OZP ve všech 14 krajích ČR. NRZP ČR se účastní tvorby, realizace, monitoringu a aktualizace těchto plánů a v případě potřeby iniciuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Plnění těchto krajských plánů průběžně monitorujeme a vyhodnocujeme. Krajské plány se zabývají zejména tématy jako: dostupnost bezbariérové veřejné dopravy, dostupnost vzdělání, podpora zaměstnávání a zaměstnavatelů zaměstnávajících OZP, dostupnost a rozvoj zdravotních, sociálních a návazných služeb.

Hlavní město Praha: platnost 2016 - 2023, vyhodnocení 1 x ročně

Středočeský kraj: platnost 2023 – 2025, vyhodnocování 1 x ročně

Jihočeský kraj: 2022 – 2025, vyhodnocování 1 x ročně

Plzeňský kraj: 2019 – 2023, vyhodnocování 1 x ročně

Karlovarský kraj: 2021 – 2026, vyhodnocování 1 x ročně

Ústecký kraj: 2021 – 2025, vyhodnocení 1x ročně

Liberecký kraj: 2021 - 2024, vyhodnocení 1 x ročně

Královéhradecký kraj: 2021 – 2025, vyhodnocení 1 x ročně v dubnu

Pardubický kraj: 2022 – 2026, vyhodnocení 1 x ročně v dubnu

Kraj Vysočina: 2023 – 2025, monitoring s půlročním hodnocením
Jihomoravský kraj: 2020 – 2022, vyhodnocení 1 x ročně
Olomoucký kraj: 2021 – 2026, vyhodnocení 1x ročně
Moravskoslezský kraj: 2021 – 2026, vyhodnocení 1 x ročně
Zlínský kraj: 2022 – 2026, vyhodnocení 1 x ročně

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.2.2 Poskytovat metodickou podporu územním samosprávným celkům v oblasti problematiky osob se zdravotním postižením v působnosti daného gestora.

Termín: průběžně

Gestor: MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ, MZe

Indikátor: Je poskytována metodická podpora jednotlivými resorty v uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2022 nebylo MPO o přímou spolupráci v oblasti metodické podpory osloveno. Toto opatření bylo nepřímo plněno např.:

- účastí zástupce personálního odboru v Řídícím výboru pro lidské zdroje při realizaci Strategického plánu rozvoje veřejné správy;
- účastí zástupce MPO na odborném semináři k sociálnímu integračnímu podnikání, pořádaném Hospodářskou komorou Hlavního města Prahy, kterého se účastnili také zástupci samosprávných celků;
- spoluprací s Nadačním fondem pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením při akreditaci rekvalifikačního programu „Poradce pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Metodická podpora pro oblast sociálních služeb byla ze strany MPSV územním samosprávným celkům, především krajům, poskytována v roce 2022 především v souvislosti s vytvořením podmínek pro zvládnutí uprchlické vlny z Ukrajiny a též v souvislosti s kompenzací enormního navýšení nákladů na energii.

Během roku 2022 byla dokončena tvorba podkladů pro sběr dat o deinstitucionalizaci sociálních služeb. Byly vytvořeny dokumenty, které slouží jako součást výzev na transformaci v novém programovacím období – Kritéria transformace a deinstitucionalizace, transformační plán, studie proveditelnosti, hodnocení změn v životě uživatele, metodiky k vyplňování těchto dokumentů. Nová podoba dokumentů byla uveřejněna v dubnu 2022. V roce 2022 pak probíhaly konzultace s krajskými zástupci ohledně nastavení transformačních plánů. Konzultace probíhaly po e-mailu, telefonicky i on-line formou. V souvislosti s novými dokumenty a novou podmínkou pro žádosti o transformační projekty (souhlasné stanovisko MPSV s transformačním plánem) byl tvořen podklad pro interní akt řízení, který stanovuje obecné zásady pro vyřízení transformačního plánu.

V rámci individuálního projektu MPSV „Rozvoj systému sociálních služeb“, reg. č.: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003739 pokračovala i během roku 2022 činnost pracovní skupiny, jejímž úkolem a cílem byla tvorba podkladů pro Metodiku transformace sociálních služeb pro osoby s vysokou mírou podpory. V rámci pracovní skupiny Byl vytvořen zásadní výstup, kterým je Metodika transformace sociálních služeb pro osoby s vysokou mírou podpory. Jejím úkolem je hledat možnosti zkvalitnění života a naplňování práv osob se ZP s potřebou nejvyšší míry podpory. Na základě informací z praxe se ukazuje, že tyto lidé jsou obzvláště ohroženou cílovou skupinou, které je třeba věnovat mimořádnou pozornost. Metodika, která byla vydána jako Doporučený postup MPSV č. 5/2022, bude přínosem pro krajské úřady, které registrují sociální služby, poskytovatele sociálních

služeb, uživatele sociálních služeb s vysokou mírou podpory, pečující osoby a pro zřizovatele sociálních služeb.

Pokud jde o metodickou podporu v oblasti sociálně-právní ochrany dětí je uvedena u plnění příslušných opatření v textu níže (např. u opatření 7.1.2).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT poskytuje metodickou podporu zřizovatelům (tedy i územně samosprávným celkům) v oblasti jejich zřizovatelské role vůči školám a školským zařízením, která zřizují. Problematika osob se zdravotním postižením je zahrnuta v oblasti metodické podpory inkluzivního vzdělávání.

Národní pedagogický institut ČR prostřednictvím krajských pracovišť nabízí metodickou podporu školám a školským poradenským zařízením. Podpora jednotlivým krajům je dále zaštiťována sítí krajských koordinátorů péče o žáky s narušenou komunikační schopností a žáky s poruchami autistického spektra.

V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání je až do 30. 11. 2023 možné realizovat projekty v rámci výzvy Akční plánování v území, jejímž cílem je podpora společného plánování a sdílení aktivit v území vedoucí ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání v místě zaměřená zejména na společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení místně specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce.

MŠMT také provozuje metodický web www.edu.cz, na kterém jsou uveřejňovány a aktualizovány informace z oblasti školství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra při zprostředkovávání informací směřovaných k územním samosprávným celkům spolupracovalo zejména s Kanceláří veřejného ochránce práv, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví.

Konkrétní výstupy průběžného plnění:

Na poradě Ministerstva vnitra s řediteli krajských úřadů a ředitelem Magistrátu hlavního města Prahy zařazen příspěvek „Zaměstnávání lidí s postižením ve veřejném sektoru - zjištění zástupkyně ombudsmana a zkušenosti krajských úřadů“ (KVOP) - 2. února 2022.

Na poradách s tajemníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností prezentovány příspěvky „Novela zákona o pomoci v hmotné nouzi“ (MPSV) a „Problematika života osob s poruchami autistického spektra“ (MZd) - 22. března 2022 a 24. března 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2022 prezentovalo Oddělení podpory práv pacientů koncept svých činností a agend na Konferenci Kraje Vysočina. V rámci této konference byly prezentovány aktuální aktivity a způsoby, kterými lze přistupovat k právům pacientů ze strany zdravotních služeb.

V oblasti spolupráce s kraji je velmi dobře navázána komunikace v oblasti plánování aktivit vedoucích k podpoře a rozvoji služeb na zdravotně sociálním pomezí. V roce 2022 byla s kraji komunikována podoba projektu pro tvorbu Krajských zdravotně sociálních plánů, který je zaměřen na nastavení monitorace, hodnocení, plánování a podpory služeb na zdravotně sociálním pomezí. Zástupce Asociace krajů bude mít i nově vznikající Pracovní skupiny pro koncepční řešení rozvoje geriatrické péče v ČR.

V oblasti investiční podpory následné lůžkové péče z IROP II (Integrovaný regionální program) byly s kraji komunikovány podmínky, za kterých bude nastavení výzev ze strany krajů akceptováno. Návazně bylo s kraji domluveno cílení další podpory do oblasti následné geriatrické péče v ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

Pro metodickou podporu a informovanost o problematice osob se zdravotním postižením vydalo Ministerstvo zemědělství publikaci Příručka pro zemědělce a veřejnou správu v oblasti podpory a realizace sociálního zemědělství v ČR.

V roce 2022 se zástupce ministerstva v této věci zúčastnil i dvou zasedání Asociace krajů ČR, kde byla prezentována role ministerstva v péči o zdravotně postižené občany a s tím spojené otázky sociální integrace na venkově.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.3 Cíl: Podpora navyšování počtu výrobků, služeb, vybavení a zařízení navrhovaných s dodržováním pravidel univerzálního designu používaných v běžném životě.

Opatření 1.3.1 V souvislosti s přijetím směrnice EAA zpracovat návodné dokumenty pro zajišťování přístupnosti výrobků a služeb také pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: 31.12.2022

Gestor: gestor pro implementaci EAA

Spolupráce: všechny zainteresované subjekty

Indikátor: Byla vypracována metodika pro výrobce a distributory konkrétních výrobků nebo služeb týkající se naplňování směrnice EAA.

PLNĚNÍ MPO:

Dne 24. listopadu 2023 se na Úřadu vlády uskutečnilo pracovní jednání k plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením za rok 2022. Zde byly ohledně tohoto opatření diskutovány a přijaty dva následující návrhy MPO:

- posun termínu plnění o 12 měsíců – nový termín by měl být určen na 31.12.2023 (ani další posun nově určeného termínu však není zatím vyloučen),
- spolupráci na návodných dokumentech primárně u MPSV, ale i u jiných, touto směrnicí dotčených subjektů (zástupce MPO byl ujistěn všemi přítomnými zástupci resortů, že s touto spoluprací počítají a až je oslovíme, zpracují tu část návodných dokumentů, která jim náleží). Gestorem a svodným místem však zůstává i nadále MPO. Rádi bychom však požádali, aby při úpravě (posunu) termínu plnění tohoto opatření bylo u gestora uvedeno následující: Gestor: MPO a MPSV, spolupráce: všechny zainteresované subjekty.

Odůvodnění výše uvedeného:

MPO připravilo dva návrhy zákonů, které transpozici směrnice EAA měly zajišťovat. Prvním zákonem měl být novelizován zákon č. 90/2016 Sb. a měla být zajištěna transpozice směrnice EAA v části týkající se výrobků. Druhým zákonem měl být zcela nový zákon, který měl zajišťovat transpozici v části týkající se služeb. Tyto dva návrhy zákonů byly projednány v Legislativní radě vlády (LRV), přičemž ze strany LRV bylo doporučeno upravit tyto návrhy způsobem, aby celá transpozice byla zajištěna pouze jedním, zcela novým zákonem. Na základě výše uvedených návrhů zákonů je nyní připravován, v souladu s doporučením LRV, návrh zákona zajišťující transpozici směrnice EAA v celém jejím rozsahu. Tato příprava bude průběžně konzultována s Úřadem vlády tak, aby transpozice byla zajištěna co nejlépe.

Primárním cílem směrnice je zpřístupnit specifikované produkty a služby osobám s funkčními omezeními, včetně osob se zdravotním postižením, a dostát tak závazkům, které vyplývají z Úmluvy

Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením (UNCRPD), kde je gestor MPSV. Směrnice má harmonizovat přístupnost na úrovni požadavků na funkční přístupnost na úrovni obecných zásad na základě přístupu „design pro všechny“, nikoliv na podrobné technické úrovni.

Podle zákona č. 2/1969 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky. Pokud by se měly návodné pokyny zpracovávat, spolugestorem by mělo být rozhodně stanoveno MPSV.

Opatření nemohlo být s ohledem na výše uvedené v daném termínu splněno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navrhuje se jako gestora opatření místo „gestor pro implementaci EAA“ uvést „MPO“ a navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 1.3.4 V souvislosti s přijetím EAA realizovat informační aktivity určené dotčeným výrobcům (např. formou seminářů a workshopů).

Termín: průběžně

Gestor: MPO

Indikátor: Ve sledovaném období se uskutečnily uvedené informační aktivity.

PLNĚNÍ MPO:

Na základě vydané směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2019/882/ES o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (označovaná také jako „EAA“) byla pro podnikatelský sektor vytvořena elektronická prezentace, informující o cílech směrnice EAA a její transpozici do českého právního řádu. Prezentace byla poskytnuta k další distribuci Hospodářské komoře ČR, jenž je nejvýznamnějším reprezentantem podnikatelské sféry, sdružující více než 16 000 členů. Předmětná prezentace bude rovněž zveřejněna na webu MPO.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.3.5 Podporovat výzkum a vývoj výrobků, služeb, vybavení a zařízení navrhovaných v souladu s pravidly univerzálního designu a nových technologií, včetně informačních a komunikačních, vhodných pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPO

Indikátor: Výzkum a vývoj těchto výrobků, služeb a technologií je podporován.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2022 Rada kvality ČR, zřízená při MPO, za spolupráce s odbornými odbory MPO, zpracovala Národní politiku kvality České republiky 2023-2030 (dále jen NPK ČR 2030), která vyjadřuje záměry a zaměření vlády ČR ve vztahu ke kvalitě, podporuje a propaguje kvalitu života občanů, udržitelnost a konkurenceschopnost ČR. Při definování záměrů kvality NPK ČR 2030 bylo pamatováno na opatření Národního plánu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025.

Mezi komplexní záměry kvality NPK ČR 2030, které mají působnost přes všechny „oblasti života“ (vzdělávání, průmysl, životní prostředí, ochrana spotřebitele, zdravotnictví apod.), **byla z důvodu plnění opatření 1.3.5 zařazena Podpora osob se specifickými potřebami:** „Přispívat k rozvoji soudržné společnosti bez sociálního vylučování, v níž příležitost k zapojení na trhu práce a tím i k důstojnému životu dostává každý občan, systematickým předcházením a odstraňováním nebezpečí sociálního vyloučení občanů, kvalitním vzděláváním reagujícím na potřeby trhu práce a efektivním

systemem sociální ochrany. Prosazovat rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. Stimulovat výrobce a poskytovatele služeb, aby na trh uváděli produkty (výrobky a služby) splňující i zásady universálního designu a užití. Směřovat je, aby během výzkumu a vývoje svých produktů jednali v souladu s těmito zásadami, a zároveň využívali přínosy nových technologií ve prospěch osob se zdravotním postižením.“

Záměry kvality NPK ČR 2030 všech oblastí života uvažují opatření Národního plánu, např. Vzdělávání, školství: „Poskytování vzdělávání ve všech stupních vzdělávací soustavy s přiměřenou úpravou a s přihlédnutím na individuální potřeby osob se zdravotním postižením tak, aby mohly plně rozvíjet svůj potenciál, nadání a kreativitu a účinně se zapojily do života společnosti.“

MPO/Rada kvality ČR každoročně organizuje celostátní Národní cenu kvality ČR a Národní cenu ČR za společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj, a regionální ocenění Cenu hejtmana za společenskou odpovědnost. Všechna uvedená ocenění mají několik společných kritérií, která jsou podkladem k hodnocení společensky odpovědného a udržitelného chování organizací, a tím i k posouzení stavu jejich péče o osoby se specifickými potřebami. Tato ocenění hledají plnění sociálních témat/činností v organizacemi uplatňovaných systémech řízení. MPO/Rada kvality dále organizuje Národní program Česká kvalita. V rámci Národního programu je posuzována kvalita výrobků a služeb, tím mj. i plnění zásad universálního designu a užití.

Oddělení společenské odpovědnosti firem a řízení kvality je současně Sekretariátem Rady kvality ČR. Těžištěm práce tohoto organizačního útvaru je plošné zvyšování povědomí o kvalitě, společenské odpovědnosti a udržitelnosti v organizacích. Zvyšování povědomí o tématech a kritériích sociálního pilíře společenské odpovědnosti/udržitelnosti, který se věnuje mj. i podpoře osob se specifickými potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.4 Cíl: Zvyšování povědomí o tématu zdravotního postižení a o ochraně před diskriminací.

Opatření 1.4.1 Vyhlašovat Cenu VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: VVOZP

Indikátor: Cena VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení byla v daném roce vyhlášena.

PLNĚNÍ VVOZP:

V roce 2022 byl vyhlášen a realizován XXIX. ročník Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. K posuzování bylo přijato celkem 63 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala šestičlenná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 2 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

V tiskové kategorii zvítězila Petra Štarková s knihou Největší nemehlo pod sluncem vydanou nakladatelstvími Albatros a Pasparta. V televizní kategorii zvítězily Alexandra Vebrová a Alena Derzsiová za pořad České televize Klíč č. 6/2022 s názvem Opatrovníci. V rozhlasové kategorii zvítězily Šárka Jurásková a Eliška Poláčková za Podcast POTMĚ, čtyřdílnou minisérii Lásky na první dotek zveřejněnou na www.mujrozhlas.cz.

Vyhlášení výsledků a předávání ocenění autorkám a autorům publicistických děl se uskutečnilo 02.12.2022 na Úřadu vlády ČR v souvislosti s Mezinárodním dnem osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.4.2 Udělovat Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a Cenu ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Cena ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče byla v daném roce vyhlášena.

PLNĚNÍ MZ:

Ceny ministra zdravotnictví byly vyhlášeny na začátku září 2022, jedná se o Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a Cenu ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče. Na vyhlášení a realizaci cen se podílí Odbor zdravotní péče. Obě ceny se udělují fyzickým osobám. Oceněné osoby obdrží čestnou plaketu a peněžní odměnu ve výši 40 000,- Kč. Ceny ministra zdravotnictví byly předány ve Španělském sále Pražského hradu dne 3. prosince 2022.

Cenu ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče za rok 2022 získala Mgr. Věra Leona Martinková, řádová sestra z České provincie Kongregace Milosrdných sester sv. Kříže, která se pohybuje v sociálních službách více jak 20 let. Ve své práci zdravotní sestry se věnuje cílovým skupinám – lidem bez domova, osobám s chronickým duševním onemocněním nebo osobám, které vyžadují zdravotní péči v domácím prostředí.

Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením získal v roce 2022 pan Ing. Bohumil Svoboda, který se již 15 let sám stará o svého syna ve vigilním kómatu. Zasadil se v ČR o zavedení nové neurorehabilitační metody, která je poskytována dětem s dětskou mozkovou obrnou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.4.3 Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV, MZ

Indikátor: Jsou vyhlašovány dotační programy s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ ÚV:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením, který byl pro rok 2022 vyhlášen Úřadem vlády ČR, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu na aktivitu Vzdělávací a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací.

V roce 2022 bylo z dotačního programu podpořeno 31 spolků, které v rámci projektu vydávaly informační materiály. Celkem bylo vydáno 696 různých informačních materiálů, jednalo se o letáky, infografiky, banery, videa nebo videospoty, které se týkaly problematiky jednotlivých typů postižení. Spolky vydávaly také periodika, jakými byly bulletiny, zpravodaje nebo časopisy, kterými informovaly o své činnosti a aktivitách, dále přinášely informace o vývoji v otázkách zdravotního postižení u nás i v zahraničí. V roce 2022 byly vydány 2 letáky v celkovém nákladu 5.220 ks, 10 spolků vydávalo

časopisy, které vyšly v celkovém počtu 446 čísel. S podporou dotačního programu bylo také natočeno celkem 36 videí nebo videospotů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena aktivita C5 Podpora informační a osvětové činnosti pro osoby se zdravotním postižením a osoby s chronickým či jinak vážným onemocněním.

V roce 2022 bylo předloženo 34 žádostí zaměřených na aktivitu C5 (mimo jiné). Bylo podpořeno 27 projektů. Nelze uvést výši přidělených finančních prostředků, jelikož se v projektech aktivity C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

- 1) Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek Zora – vydávání časopisů pro nevidomé a slabozraké občany
- 2) Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, z.s. - Časopis MOSTY

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.5 Cíl: Větší informovanost osob se zdravotním postižením o jejich právech.

Opatření 1.5.1 Aktualizovat Příručku pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Je prováděna aktualizace a aktualizovaná verze příručky je dostupná na webových stránkách MPSV.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném roce 2022 MPSV předmětnou Příručku pro osoby se ZP neaktualizovalo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Neplněno.

Opatření 1.5.2 V dotačních programech Ministerstva zdravotnictví podporovat vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a další služby jsou dostupné pro osoby s jednotlivými typy zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlášen dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena aktivita C2 Vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivá zdravotní postižení a chronická postižení.

V roce 2022 bylo předloženo 7 žádostí zaměřených na aktivitu C5 (mimo jiné). Bylo podpořeno 6 projektů. Nelze zde uvést výši přidělených finančních prostředků, jelikož se v projektech aktivity C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

1) ORBI PONTES z.s. - Telefonní linky zdravotnických zařízení bez komunikačních bariér

Projekt navazuje na aktivity v oblasti zpřístupňování telefonních linek zdravotnických zařízení pomocí služby simultánního přepisu řeči volaného v reálném čase realizované v r. 2021 v Praze a Středočeském kraji. Cílem tohoto projektu je rozšířit portfolio komunikačně přístupných telefonních linek portálu E-kos v rámci celé ČR. S nabídkou služby budou oslovovány nemocnice, polikliniky, foniatrické, logopedické a audiologické ambulance. Portál bude informovat o online službách komunikační podpory a o aktivitách v oblasti odstraňování informačních bariér pro osoby se sluchovým handicapem.

2) Pacienti IBD z.s. - Zlepšujeme postavení pacientů s idiopatickými střevními záněty

Cílem projektu je informovat praktické lékaře pro dospělé, praktické lékaře pro děti a dorost a gastroenterologické ordinace s novými poznatky v léčbě idiopatických střevních zánětů, včetně informací o činnosti spolku Pacienti IBD z. s.; členy spolku informovat o činnosti spolku, zapojení do spolupráce mezi patientskými organizacemi a možnostech léčby idiopatických střevních zánětů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.6 Cíl: Předcházet násilí na osobách se zdravotním postižením.

Opatření 1.6.1 Zaměřit se v rámci systému pomoci osobám ohroženým zneužíváním a násilím na prevenci a osvětu týkající se osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, MSp, MŠMT, MV, MZ

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci dotací ze státního rozpočtu, ale i prostředků z ESF financuje MPSV provoz sociálních služeb, služeb pro rodiny a osoby se zdravotním postižením. Cílem podpory jsou převážně rodiny, ať funkční, v rámci kterých je zájem působit preventivně a předcházet tak problémům, tak rodiny se zhoršenou situací, v rámci kterých je třeba řešit problémy (chudoba, nezaměstnanost, domácí násilí, náročnost péče a mezilidské vztahy). V rámci dotačních titulů na podporu rodin jsou podporovány neziskové organizace, které nabízejí aktivity směřující jak k obecnému zvyšování rodičovských kompetencí, tak k řešení konkrétních problémů skrze osvětu, vzdělávání či konkrétní právní, psychologické či sociální poradenství. Součástí jejich činnosti je i prevence v oblasti zneužívání a násilí na osobách se ZP.

Přehled sociálních služeb pro osoby se ZP, které se staly obětí trestného činu.

Druh soc. služby	Počet služeb v ČR	Kapacita celkem
Odborné sociální poradenství	28	11 324 klientů
Telefonická krizová pomoc	7	2048 intervencí

MPSV realizuje každým rokem národní dotační titul (dále jen „NDT“) Rodina. Cílem tohoto programu je podpora služeb pro rodinu preventivního a podpůrného charakteru. Tyto služby by měly posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, jejich výchově a při harmonizaci práce a rodiny, a napomáhat při předcházení a řešení krizových situací v rodině, vč. domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku (tj. širší rodině vč. dětí a prarodičů). V roce 2022 činila celková alokace uvedeného dotačního titulu 141,2 mil. Kč.

NDT je rozdělen do dvou dotačních oblastí. V první dotační oblasti – Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství – je hlavním cílem posílit rodičovské kompetence, zkvalitnit rodinné vztahy, poskytnout komplexní pomoc rodinám s dětmi, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v

ohrožení a předcházet jeho případnému prohlubování. Podporovány jsou především aktivity směřující k předcházení negativních jevů v rodině, zároveň jsou tyto aktivity cílené nejen na úzce vymezenou skupinu rodin, ale na všechny rodiče a děti. V druhé dotační oblasti – Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD – je hlavním cílem podporovat přímou práci s ohroženými dětmi a rodinami. Aktivity jsou zaměřené zejména na rozvoj metod přímé práce s dětmi při řešení případů dětí a rodin, které jsou v agendě SPOD (výjimku tvoří aktivity pro osvojitelské rodiny a biologické děti pěstounů).

MPSV dále realizuje každoročně celonárodní soutěž, od roku 2018 spojenou jako „Obec přátelská rodině a seniorům“, která má dvě dotační oblasti – I. Dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“. Soutěž Obec přátelská rodině cílí na všechny obce, města, statutární města a městské části (dále jen „obce“) ČR, které propagují pro-rodinnou atmosféru a podněcují její rozvoj (např. realizací prorodinných opatření a aktivit) právě na komunální úrovni. V roce 2022 bylo oceněno v I. dotační oblasti celkem 15 obcí. Cílem dotační oblasti II. soutěže „Obec přátelská seniorům“ je podpora seniorů a mezigeneračního soužití na místní úrovni. Touto podporou se myslí zejména realizace aktivit a zavádění opatření na úrovni obcí vedoucích k podpoře seniorů v nich žijících a posilování mezigenerační soudržnosti osob. V roce 2022 bylo oceněno v II. dotační oblasti celkem 13 obcí. V roce 2022 bylo mezi oceněné v obou dotačních oblastech rozděleno cca 15 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím dotačního titulu Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů finančně podporuje aktivity neziskových organizací poskytujících právní informace a restorativní programy obětem trestných činů. Přestože dotační titul není zaměřen na prevenci a osvětu, mohou být tyto aktivity, týkající se pomoci zdravotně postiženým osobám ohroženým zneužíváním a násilím, v rámci dotačního titulu podpořeny. V roce 2022 podpořilo MSp v rámci tohoto titulu 18 projektů, žádný z nich nebyl zaměřen na oběti se zdravotním postižením.

Resort se rovněž zapojil do projektu Tlapka v dlani, který probíhá ve věznici v Jiřicích a byl zahájen již v srpnu 2019. Tento projekt podporuje u vězňů získávání nových dovedností, kompetencí a posiluje jejich zodpovědnost. V neposlední řadě má i pozitivní dopad na sociální rehabilitaci odsouzených. Přítomnost štěňat ve věznici vede taktéž k redukci napětí mezi odsouzenými a odbourávání stresu. Program pomáhá se socializací vězňů, jejich přípravou na návrat do běžné společnosti a zapadá do koncepce širšího projektu, který spustili v jiřické věznici přesně před pěti lety a jmenuje se Otevřená věznice. V rámci něj je vyčleněno několik desítek vězňů ve speciální části areálu, kde žijí v běžných obydlích a jejich režim je velmi podobný tomu, jak by měl fungovat v běžném životě. Za pět let systémem prošlo 223 odsouzených a recidivu mají 10,6 procenta. Jinými slovy, z deseti vězňů, kteří projdou projektem Otevřená věznice, se za míže vrací v průměru jeden.

Vězni z Jiří vychovalí další psy pro nevidomé.

[Projekt Tlapka v dlani pokračuje | Vězeňská služba České republiky \(vs-cr.cz\)](#)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT vydalo [Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019 – 2027](#) zveřejněnou na webových stránkách MŠMT. Opatření strategie jsou plněna průběžně.

V roce 2022 byla také vyhlášena dotační výzva na poskytnutí dotace na aktivity v oblasti primární prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví ve školách a školských zařízeních.

V roce 2022 byla také zveřejněna [Karta k identifikaci špatného zacházení s dětmi \(Karta KID\)](#), která vznikla ve spolupráci čtyř ministerstev a České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání. Název je zkratkou tří klíčových prvků pro účinnou pomoc ohroženému dítěti: kooperace, identifikace, důvěra.

V roce 2022 byl Národním pedagogickým institutem ČR realizován cyklus určený především poradenským pracovníkům ve školních poradenských pracovištích na podporu osobám ohroženým zneužíváním a násilím s názvem Krizová intervence ve školství. Součástí cyklu jsou semináře, jež

obsahují i sebezkušenostní část a webinář. Dále byla přeložena a adaptována metodika UNICEF Jak hovořit s dětmi o válce, která je pro pedagogické pracovníky volně dostupná. Na podporu práce poradenských pracovníků ve školách a školských zařízeních byly dále realizovány vzdělávací programy zabývající se traumatem a možnou intervencí ve školním prostředí. V oblasti prevence rizikového chování a bezpečného klimatu škol je dlouhodobě věnována pozornost podpoře práce pedagogů s třídními kolektivy, a to zejména efektivním nastavením primární prevence rizikového chování a také prostřednictvím třídnických hodin, podpory třídního klimatu, včetně gender problematiky. V průběhu roku 2022 byla připravována Metodická doporučení k domácímu násilí páchanému na dětech a Metodický pokyn ke ztrátě (úmrť) pro prostředí školy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Osoby se zdravotním postižením dotčené trestným činem a také oběti sexuálně a násilně motivovaných trestných činů dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, užívají status zvlášť zranitelné oběti dle ust. § 2 odst. 4), kdy z tohoto postavení jim náleží zvláštní práva, která jsou v tomto zákoně taxativně vyjmenována v Hlavě II. Policie České republiky při práci se zvlášť zranitelnými oběťmi nerozlišuje důvod získání tohoto statusu, ke všem těmto obětem přistupuje lidsky, citlivě, empaticky a profesionálně, využívá k tomu systém speciálních výslechových místností a pravidelně v této oblasti proškoluje své specialisty.

Od července do prosince roku 2022 byla Česká republika předsedající zemí Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN) a jako své hlavní téma v oblasti prevence kriminality si zvolila práci se zvlášť zranitelnými oběťmi (CZ PRESS).

Cílem CZ PRES byla výměna zkušeností a dobré praxe zejména v oblastech včasné identifikace obětí trestných činů (zejména zvlášť zranitelných), prevence jejich sekundární viktimizace a opětovné viktimizace a zvýšení motivace k oznamování protiprávních činů a s tím spojené snižování latence kriminality.

Ve dnech 8. a 9. prosince 2022 se v Praze uskutečnila Konference nejlepší praxe a předávání Evropské ceny prevence kriminality (ECPA) na téma práce se zvlášť zranitelnými oběťmi. Na konferenci byly prezentovány nejlepší projekty z každého členského státu Evropské unie. K tématu vysoce ohrožených skupin obětí byl publikován soubor nástrojů zaměřený na prevenci opakované a sekundární viktimizace, který kombinuje teoretický přehled s praktickými radami a příklady dobré praxe z členských států Evropské unie.

Nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“), které jsou podporovány v rámci dotačních titulů, informují o pomoci v případech domácího násilí na svých webových stránkách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Projekt SZÚ Efektivní podpora osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením v roce 2022 skončil - vybrané aktivity se týkají zdravotně a mentálně postižených a domácího násilí, i když cílová skupina byla širší. V pětiletém projektu Státního zdravotního ústavu „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, OPZ ESF byly realizovány v roce 2021 - 2022 aktivity, které naplňují Opatření 1.6.1 Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, které se týká pomoci osobám ohroženým zneužíváním a násilím na prevenci a osvětu zdravotně postižených osob:

- a) na pozici „Mediátor podpory zdraví“ bylo zaměstnáno celkem 11 osob se sníženou pracovní schopností, z nich 10 osob s 1. a 2. stupněm a 1 osoba s 3. stupněm ZP,
- b) pro osoby se zdravotním a duševním postižením a vystavené domácímu násilí byly realizovány níže uvedené aktivity rozdělené podle krajů. Vzhledem k obsáhlosti aktivit uvádíme jen výběr v rámci několika krajů:

Jihočeský kraj:

V roce 2021 a 2022 mediátoři podpory zdraví pracovali v rámci individuálního poradenství se dvěma klientkami, které byly oběťmi domácího násilí. V obou případech byla činnost navázána na další služby (Intervenční centrum Diecézní charity, THEIA, TVÁ VOLBA z.s.).

Ústecký kraj:

Individuální intervence byly realizovány pro osoby se zdravotním postižením, vystavené domácímu násilí včetně dětí, nevidomé, neslyšící, vozíčkáře a osoby s psychiatrickou diagnózou.

V rámci projektu probíhala také spolupráce s Českou unií neslyšících (ČUN), pro jejichž členy byly realizované intervenční programy s využitím tlumočnicka do znakové řeči.

Intervenční programy byly také realizovány v nápravných zařízeních vězeňské služby ve 4 krajích.

Na ukončený projekt obsahově navazuje projekt Podpora zdraví v rodinách, reg. č. CZ. 03. 02. /00/22_005/0000723 OPZ+ ESF pro děti do 15 let a rodiče ohrožené chudobou a sociálním vyloučením na období 2023- 2025. V projektu se realizují skupinové intervence pro děti a rodiče a programy pouze pro rodiče, zaměřené na domácí násilí, výchovu aj.

Na ukončený projekt obsahově navazuje další projekt Mediátor podpory zdraví pro Romy a Mediátor podpory zdraví pro ukrajinské uprchlíky pro děti do 15 let a rodiče v současné době na rok 2023 podpořený UNICEF. V projektu se realizují individuální intervence pro Romy a skupinové intervence pro ukrajinské uprchlíky, zaměřené kromě výživy, očkování, registrace u lékaře a na podporu duševního zdraví. Součástí programu je prevence domácího násilí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.6.2 V rámci preventivních a osvětových aktivit klást zvýšený důraz na osoby se zdravotním postižením jako na subjekty ohrožené zneužíváním a domácím násilím.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Součástí preventivních a osvětových aktivit je i uvedená problematika.

PLNĚNÍ MV:

Byla vytvořena metodika přístupu ke zvlášť zranitelné oběti. Samostatný oddíl je zde věnován lidem s tělesným postižením; součástí je také instruktážní video s komentáři psychologů a metodiků se zaměřením na oběti trestných činů. Tato metodika je přístupná v elektronické podobě všem policistům a policistkám.

Provádí se školení pro policisty a policistky zaměřené na identifikaci obětí trestných činů. Součástí tohoto školení jsou specifika práce s osobou trpící zdravotním postižením. Celkový počet proškolených policistů a policistek (včetně vnější služby) byl v roce 2022 9.092 policistů.

V rámci preventivních aktivit jsou podporovány dotační programy, např. Program podpory evropských krizových a asistenčních linek 116 XXX, Program prevence sociálně patologických jevů a Rozvoj dobrovolnické služby. U těchto dotačních programů byla v roce 2022 vyhlášena mimořádná dotace v souvislosti se zvládnutím dopadů uprchlické vlny související s invazí Ruské federace na Ukrajinu.

V roce 2022 byly podpořeny:

- v dotačním programu prevence a eliminace domácího násilí NNO realizující nově vznikající anebo již existující terapeutické či resocializační programy pro násilné osoby a osoby, které nevládají svoji agresi v mezilidských vztazích, kterým byla soudem nebo v řízení o přestupku pravomocně uložena povinnost podrobit se terapeutickému nebo resocializačnímu programu pro násilné osoby a osoby, které nevládají svoji agresi v mezilidských vztazích v celkové výši přes 2 miliony korun,
- v dotačním programu pro krizové a asistenční linky NNO provozující linky 116 000 - Linka pro rodinu a školu, 116 006 - Linka pomoci obětem kriminality, 116 111 - Linka bezpečí a 116 123 - Linka první psychické pomoci v celkové výši přes 2 miliony korun,

- v dotačním programu na rozvoj dobrovolnické služby byly podpořeny NNO, které realizují dobrovolnickou činnost podle zákona o dobrovolnické službě a mají pravomocně platnou akreditaci, v celkové výši přes 14 milionů korun.

Odbor prevence kriminality finančně i metodicky podporuje vznik a udržitelnost speciálních výslechových místností, které jsou určeny nejenom dětským a dalším zvláště zranitelným obětem, ale všem obětem či osobám pozůstalým, u nichž je nutná zvýšená potřeba ohleduplnosti a taktu. V současné době je v ČR 81 speciálních výslechových místností, ve kterých bylo v roce 2022 provedeno 2.429 úkonů (z toho osoby hendikepované 11x).

Dále jsou podporovány dotační programy Program prevence kriminality na místní úrovni a Rezortní program v oblasti prevence kriminality (tzv. vnitrozort). V obou programech se žadatelé mohou zaměřit na prevenci viktimizace zvláště zranitelných obětí a snížení páchaní trestné činnosti na této skupině obětí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 1.6.3 Zaměřit se v rámci provádění kontrol pobytových zařízení sociálních služeb na oblast násilí na osobách se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MPSV:

Inspekce poskytování sociálních služeb se na základě výkonu předmětu inspekce dle § 97 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) zaměřuje jako orgán oprávněný provádět kontrolu poskytování sociálních služeb na problematiku násilí na osobách se ZP především v rámci šetření plnění povinnosti poskytovatelů sociálních služeb:

- a) vytvářet při poskytování sociálních služeb takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociální služby, naplňovat jejich lidská i občanská práva, a které zamezí střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele sociální služby a zpracovat vnitřní pravidla zajištění poskytované sociální služby, vč. stanovení pravidel pro uplatnění oprávněných zájmů osob, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby
- b) zpracovat vnitřní pravidla pro podávání a vyřizování stížností osob, kterým poskytují sociální služby, na úroveň služeb, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby
- c) plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociální služby, vč. vedení průběžných záznamů o průběhu poskytování sociální služby
- d) uzavřít s osobou smlouvu o poskytnutí sociální služby, pokud tomu nebrání důvody uvedené v § 91 odst. 3 a vést příslušnou evidenci o žadatelích o sociální službu, se kterými nemohl uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby
- e) konat dle zákona o sociálních službách v případě, kdy osoba, která není schopna vypovědět smlouvu o poskytování pobytové sociální služby, projeví vážně míněný nesouhlas s poskytováním pobytové sociální služby
- f) dodržovat standardy kvality sociálních služeb.

Při provádění inspekce poskytování sociálních služeb jde v uvedených oblastech o zkoumání a zjišťování takového nastavení procesu poskytování sociální služby, které nebude umožňovat žádnou formu násilí na klientech sociální služby, tedy o posouzení, zda:

1/ proces poskytování sociální služby je nastaven tak, aby bylo zajištěno:

- dodržování, umožnění naplňování a respekt ke všem základním lidským právům a svobodám klientů sociální služby

- důsledné vytváření podmínek pro naplňování vlastní vůle klientů sociální služby při řešení své vlastní nepříznivé sociální situace
- nastavení poskytování sociální služby a její realizace tak, aby byla ve všech oblastech naplňování potřeb a přání klienta v procesu využívání sociální služby důsledně nastavena podpora a pomoc tak, aby v žádné oblasti nebyla potlačována, ovlivňována nebo nerespektována vůle klienta a nerespektován jeho zájem.

2/ klienti sociální služby nejsou jakoukoliv formou nuceni do realizace činností v rámci poskytování sociální služby.

Ve výše uvedených oblastech se jedná převážně o zjišťování možného výskytu formy psychického násilí na osobách se ZP.

Oblast, kde by mohla být zjištěna situace možného výskytu formy fyzického násilí na osobách se ZP, je v předmětu inspekce kontrola naplňování požadavků § 89 zákona o sociálních službách, tj. možnost používat opatření omezující pohyb osob, jimž jsou sociální služby poskytovány v případech přímého ohrožení jejich zdraví a života nebo zdraví a života jiných fyzických osob, a to za dále stanovených podmínek pouze po dobu nezbytně nutnou, která postačuje k odstranění přímého ohrožení jejich zdraví a života a života jiných fyzických osob. Zde je důsledně kontrolováno nastavení podmínek a vedení evidence případných situací, kdy k použití opatření omezujícímu pohyb osob v rámci poskytování sociální služby došlo.

Je-li procesem výkonu inspekce odhaleno takové nastavení vnitřních pravidel a postupů poskytovatele, které umožňuje omezování vůle klienta, popř. manipulaci s klientem v rámci vnučování mu vůle poskytovatele tzv. „v dobré víře, že konání poskytovatele vede ku prospěchu klienta“, je přistoupeno k uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků Protokolem o inspekci, jehož splnění je vůči poskytovateli vymahatelné.

Dojde-li procesem výkonu inspekce ke zjištění porušování práv a svobod klienta sociální služby ve formě psychického nebo fyzického násilí, je ze strany inspekce bezodkladně přistoupeno formou usnesení k postoupení tohoto zjištění orgánům činným v trestním řízení.

V roce 2022 nebyla procesem inspekce poskytování sociálních služeb zjištěna žádná situace páčání psychického nebo fyzického násilí na osobách se ZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Neplněno. Opatření je popsáno obecně, chybí údaje o konkrétně provedených kontrolách.

Oblast č. 2: Přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací

Tato oblast je zaměřena na přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací především za pomoci odstraňování překážek a bariér bránících jejich přístupnosti.

V oblasti osobní mobility je nutné zejména systematicky pokračovat v odstraňování bariér a zajišťovat přístupnost úřadů, škol, kulturních zařízení, dopravních staveb a dalších veřejných budov. Mnohé z těchto budov byly postaveny ještě před účinností stavebního zákona, který bezbariérovou výstavbu ukládá, nebo u nich oprávněné požadavky nebyly z různých důvodů realizovány. Je proto nezbytné důsledně dbát a dohlížet na dodržování a správnou aplikaci předpisů u novostaveb nebo u změn dokončených staveb a změn v užívání staveb.

Se zajištěním přístupnosti budov a pozemních komunikací souvisí i přístupnost veřejné dopravy, tedy stanic a zastávek, nástupišť, dopravních prostředků a také dostupnost a přístupnost informací poskytovaných v dopravě. Je nezbytné, aby i nadále pokračoval proces přijímání a rozšiřování přiměřených opatření a úprav tak, aby veřejná doprava byla osobám se zdravotním postižením co nejvíce přístupná.

Snadná orientace v požadavcích na přístupnost staveb, dopravy a pozemních komunikací vyžaduje stanovení přesných podmínek a požadavků na jejich bezbariérové užívání. Nastavená kritéria určující úroveň přístupnosti musí zohledňovat jak potřeby osob se sníženou schopností pohybu, tak osob se sníženou schopností orientace. Odstraňování bariér je však důležité i pro další skupiny občanů, jako jsou těhotné ženy, rodiče s kočárkem, starší osoby nebo lidé s dočasným omezením pohyblivosti.

2.1 Cíl: Zajištění přístupnosti veřejných budov, veřejného prostoru a pozemních komunikací.

Opatření 2.1.1 V dopravní normě ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací upravit detaily k provádění koridorů pro přecházení tramvajového pásu z hlediska bezbariérového řešení.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MD, MMR, MPO (ČAS)

Indikátor: Předmětná norma byla doplněna.

PLNĚNÍ MD:

Opatření je v gesci MD. MMR poskytuje dílčí součinnost. Dne 12. října 2022 proběhlo společné jednání, které koordinovalo MD a dále se zúčastnili zástupci VVOZP, MMR, NRZP a SONS. Smyslem tohoto jednání bylo objasnění uživatelských vstupů, za účelem ujasnit věcný rozsah případné úpravy předmětné ČSN. V listopadu 2022 MMR zpracovalo ke kompletnímu materiálu dílčí podklady z hlediska aplikace vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

V průběhu jednání se diskutovalo nad problematikou požadované úpravy Normy ČSN 736110 v oblasti:

- Přednosti na přechodu (nutná informace pro nevidomého – hmat akustika- z pohledu nejen nevidomého ale i řidiče dopravního prostředku)
- Varovné pásy
- Umístění sloupků světelné signalizace (problém vzdálenosti 12 metrů)
- Bezpečnostní ostrůvky (problém starších zastávek)
- Nedostatek legislativy k akustickým normám pro umístění signalizace (hlasitost). Řešení hledat ve vyhlášce Vyhláška č. 294/2015 Sb., a vyhláška, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb

Ministerstvo dopravy očekává zaslání podkladů pro zpracování návrhu zadání metodického podkladu od zástupců SONS. Na základě těchto podkladů bude možná příprava návrhu zadání výzkumného úkolu v oblasti analýzy případných legislativních úprav v souvislosti s prováděním koridorů pro přecházení tramvajového pásu z hlediska bezbariérového řešení.

Předpokládaný výstup výzkumného úkolu v dané věci se očekává do konce roku 2024.

V roce 2022 vyšla revize normy ČSN 73 6405 Projektování tramvajových tratí, která obsahuje článek 8.5 Úpravy tramvajových přejezdů a přechodů extravilánového (nezastavěného území obce) typu pro používání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Ale co se týče intravilánu (zastavěné území obce), tak se odvolává na ČSN 73 6110. Toto opatření je plněné částečně a pracuje se na revizi normy ČSN 73 6110.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MMR:

Opatření je v gesci MD. MMR poskytuje dílčí součinnost. Úkol je příliš obecný, není zřejmý věcný rozsah úpravy. V první polovině roku 2022 MMR spolupracovalo na identifikaci základních parametrů. Dne 12. října 2022 proběhlo společné jednání, které koordinovalo MD a dále se zúčastnil zástupce VVOZP, MMR, NRZP a SONS. Za MMR se zúčastnil Ing. Petr Novák. Smyslem tohoto jednání bylo objasnění uživatelských vstupů. Následně v listopadu 2022 MMR zpracovalo ke kompletnímu materiálu dílčí podklady z hlediska aplikace vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Vypuštěn gestor MMR.

PLNĚNÍ MPO (ČAS):

ČSN 73 6110 (2006) Projektování místních komunikací revidovaná nebyla. Revize této ČSN (pod evidenčním číslem 73/0114/17), je v plánu, ale první návrh nebyl zatím projednán.

V roce 2022 vyšla revize normy ČSN 73 6405 Projektování tramvajových tratí, která obsahuje článek 8.5 Úpravy tramvajových přejezdů a přechodů extravilánového (nezastavěného území obce) typu pro používání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Ale co se týče intravilánu (zastavěné území obce), tak se odvolává právě na ČSN 73 6110.

Toto opatření považujeme za částečně splněné s tím, že na zbytku (tj. revize normy ČSN 73 6110) se dosud pracuje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 2.1.2 Provést analýzu přístupnosti všech budov ve vlastnictví a pronájmu gestora (včetně přímo řízených organizací).

Termín: 31.12.2022

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Je provedena analýza přístupnosti budov.

PLNĚNÍ MD:

Analýza přístupnosti byla zaslána sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MF:

Analýzy přístupnosti budov Ministerstva financí a přímo řízených organizací byly zaslány sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MK:

V průběhu roku 2022 provedlo Ministerstvo kultury analýzu přístupnosti objektů, ve kterých jsou zaměstnanci dislokováni. Z výsledků analýzy lze konstatovat, že objekty ve vlastnictví ministerstva jsou bezbariérové, s výjimkou prostorů kanceláří státní tajemnice. Návštěvám osob se zdravotním postižením je k dispozici ostraha, která je v případě potřeby doprovodí na požadované místo.

Na základě provedené analýzy budou v období 2023 - 2025 realizována další doprovodná opatření s cílem vytvoření vhodných pracovních podmínek nejen pro pracovní návštěvy, ale také pro případné osoby se zdravotním postižením z řad zaměstnanců ministerstva.

Analýzu svých budov provedly i příspěvkové organizace Ministerstva kultury.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MMR:

V první fázi přípravy se posuzoval způsob a forma provedení analýzy přístupnosti budov. V druhé fázi se realizoval sběr dat. Konkrétní dotazy na specifické situace byly komunikovány se sekretariátem Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením, popřípadě v rámci Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb. Opatření se vztahuje na Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, Českou centrálu cestovního ruchu a Centrum regionálního rozvoje.

Ministerstvo pro místní rozvoj využívá tři administrativní budovy: na Staroměstském náměstí, Na Příkopě a v Letenské ulici. Jedná se o historické budovy pod památkovou ochranou. Sběr dat byl proveden ve čtvrtém kvartálu roku 2022. Požadované parametry jsou precizně zpracovány v excelové tabulce.

Ústav územního rozvoje využívá jednu budovu. Objekt byl zmapován externí formou na bázi kompletního auditu přístupnosti objektu. Zvolená forma odpovídá vysokému standardu způsobu plnění daného opatření s garancí profesionálního sběru dat.

Česká centrála cestovního ruchu je v nájmu společnosti CzechInvest, která je povinným subjektem k provedení analýzy přístupnosti. Mezi těmito dvěma organizacemi probíhala aktivní spolupráce. Data byla převzata od povinného subjektu.

Centrum regionálního rozvoje má svá pracoviště v nájmu u různých vlastníků. Zmapováno bylo 15 pracovišť. Z hlediska věcného řešení analýzy se spolupracovalo s Pražskou organizací vozíčkářů, která se specializuje na mapování a kategorizaci přístupnosti prostředí. I v tomto případě se jedná o vysokou garanci sběru dat.

Vlastní analýzy byly zaslány sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MO:

Analýza přístupnosti budov byla provedena ve stanoveném termínu a zaslána sekretariátu VVOZP.

Ministerstvo obrany provádí svou činnost v několika tisících objektech, ale ne všechny objekty jsou vhodné ke zpřístupnění veřejnosti. Většina budov je svým charakterem, objektovou bezpečností a režimovými opatřeními vyloučena z kategorie veřejných budov nebo veřejného prostoru a veřejnosti přístupná není. Z toho důvodu ani nebylo mapování u těchto budov provedeno.

Mapování objektů bylo řešeno po dvou liniích:

- budovy v příslušnosti hospodaření Ministerstva obrany
- budovy příspěvkových organizací zřízených Ministerstvem obrany

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPO:

Analýza přístupnosti všech budov ve vlastnictví a dlouhodobém pronájmu MPO, včetně budov, kde mají sídlo přímo řízené organizace, byla provedena a zaslána sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2022 MPSV provedlo analýzu přístupnosti všech budov, které má MPSV ve vlastnictví i pronájmu. Výstupy této analýzy jsou veřejně dostupné na oficiální internetové stránce ministerstva, v sekci: Osoby se zdravotním postižením (mpsv.cz).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Chybí analýzy přístupnosti budov přímo řízených organizací Ministerstva práce a sociálních věcí. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MSp:

Odbor investic a majetku (dále jen „OIM“) Ministerstva spravedlnosti zpracoval formulář k analýze přístupností budov, který byl zaslán celému resortu. Jako metodická pomoc byl k žádosti připojen materiál Základní prvky bezbariérového užívání staveb pro realizaci opatření 2.1.2 NPPRP, vysvětlující jednotlivé části a obsah vyplnění zaslání formuláře. V průběhu zpracování analýzy jednotlivých budov byly zodpovídány dotazy na vyplnění údajů a vysvětlována potřeba jednotného zpracování požadovaných údajů. Zpracovaná analýza přístupnosti jednotlivých objektů byla

oslovenými organizačními složkami předložena OIM ke kontrole a posouzení úplnosti. Materiály – analýzy jednotlivých budov (počet v resortu 135) jsou rozsáhlé a byly zaslány sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Analýza byla předložena pro informaci poradě vedení pod č. j. MSMT-7554/2022-3 a následně zaslána dopisem č. j. MSMT-7554/2022-2 Oddělení sekretariátu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením. Výsledky analýzy byly zaslány spolu se zprávou o plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 za MŠMT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MV:

Z důvodu neprovedení analýzy u všech organizací v resortu Ministerstva vnitra žádáme o prodloužení termínu u tohoto opatření do 31. prosince 2023.

Podrobnější informace k již provedené analýze přístupnosti budov byly zaslány sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MZ:

Přístupnost budov přímo řízených organizací Ministerstva zdravotnictví byla analyzována v roce 2019. Analýza byla zaslána sekretariátu VVOZP.

Analýza přístupnosti budovy Ministerstva zdravotnictví na adrese Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2 v souvislosti s vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, byla sekretariátu VVOZP zaslána.

V pronájmu resortu jsou prostory Pacientského hubu, který je projektem Ministerstva zdravotnictví. Činnosti HUBu vycházejí ze zásad komunikace s osobami se zdravotním postižením, jsou využívány - inkluzivní jazyk, alternativní popisy vizuálních podkladů, omezování používání emotikonů s ohledem na osoby se zrakovým postižením, do praxe bylo zavedeno titulkování videí či znakování. Při vybavování prostor i během rekonstrukce bylo přihlíženo na zabezpečení bezbariérovosti všech prostor Pacientského hubu. Prostory jsou plně bezbariérové.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Chybí analýzy přístupnosti budov přímo řízených organizací Ministerstva zdravotnictví. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MZe:

Analýza přístupnosti budov byla provedena a zaslána sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZV:

Analýza přístupnosti budov byla provedena a zaslána sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Provedené analýzy přístupnosti jednotlivých budov byly zaslány sekretariátu VVOZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ ÚV:

Analýza přístupnosti budov ve vlastnictví a pronájmu ÚV byla provedena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

2.2 Cíl: Důsledná aplikace předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb.

Opatření 2.2.1 Sledovat a vyhodnocovat účinnost ČSN a dalších technických předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi a dbát na jejich účelné doplňování a aktualizaci. ÚNMZ (ČAS) v této oblasti dále spolupracuje s evropskými a mezinárodními technickými organizacemi.

Termín: průběžně

Gestor: MMR, MD, MPO

Indikátor: Soulad norem byl v daném roce sledován a byly provedeny případné změny.

PLNĚNÍ MD:

Soulad norem je průběžně zajišťován na základě účasti zástupců MD v příslušných Technických komisích ÚNMZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem MPO, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení (viz § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a § 5 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů). MMR sleduje normy pro provádění a navrhování staveb v působnosti obecných stavebních úřadů, MD sleduje dopravní normy a MPO výrobkové normy.

MMR ve své působnosti neeviduje žádný problém při aplikaci bezbariérové vyhlášky na úrovni normových hodnot. Konkrétní seznam norem obsahujících normové hodnoty je zde:

- ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí;
- ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu;
- ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů - Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace;
- ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení;
- ČSN 73 4301 Obytné budovy;

Konkrétní podrobnosti jsou publikovány při jejich zveřejnění, nebo dle potřeby.

Dále přikládáme informaci, že existuje nová evropská norma ČSN EN 17210 Přístupnost a využitelnost zastavěného prostředí – Funkční požadavky. Jedná se o mezioborovou normu spadající do aplikační gesce více resortů. Norma je v anglickém znění, má koncepční charakter a neobsahuje žádné konkrétní požadavky. Určité podrobnosti uvádí doprovodné technické dokumenty. Z těchto důvodů normu nelze "zezávaznit" jednotlivými resorty.

MMR pro účely veřejného stavebního práva požádalo ČAS o zařazení nové národní normy na přístupnost staveb do plánu normalizace na rok 2023. Nová norma musí jednak vycházet

z rozsahu návrhu nové vyhlášky o požadavcích na výstavbu a také z principů výše uvedené evropské normy ČSN EN 17210 Přístupnost a využitelnost zastavěného prostředí – Funkční požadavky, kterou rozvine na národní úrovni při využití konkrétních požadavků uvedených v doprovodných technických zprávách. Nová národní norma bude určena k aplikaci vyhlášky o požadavcích na výstavbu, proto musí obsahovat technické požadavky na stavby. V rozsahu této národní normy nebude přístupnost výrobků a služeb, ani podmínky pro provozování dané činnosti. Dosavadní ustanovení stávajících norem musí být zrušeny tak, aby byly vyloučeny rozpory či duplicity.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Česká agentura pro standardizaci v souladu s metodickými pokyny zabezpečuje periodické prověřování platných technických norem. Problematika zohlednění potřeb osob se zdravotním postižením je v technických normách řešena stále, v platnosti je velké množství technických norem, které se zabývají přímo specifickými potřebami osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 2.2.2 Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Alespoň jednou ročně je vydán metodický pokyn či jiný metodický dokument nebo je provedeno školení pracovníků stavebních úřadů v dané oblasti.

PLNĚNÍ MMR:

MMR má ve své gesci mj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí vyhlášky, včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. MMR svoji metodickou činnost provádí více způsoby a jejich kombinacemi:

- Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu.

- MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.

V roce 2022 byla zpracována metodická pomůcka s názvem „Orientační majáčky pro nevidomé“. Tyto majáčky se využívají v bezbariérovém prostředí k akustickému vedení pro osoby se zrakovým postižením. Některé funkce systému využívají též osoby na vozíku. Česká republika v této oblasti jednoznačně patří ke světové špičce. Tato pomůcka obsahuje společný komentář k aplikaci bodů 1.2.0, 1.2.8, 1.2.9 a 3.2.5 přílohy č. 1 k vyhlášce č. 398/2009 Sb.

[https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/orientacni-majacky-pro-nevidome](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/orientacni-majacky-pro-nevidome)

Dále ve spolupráci s Ministerstvem kultury se projednávala problematika uplatnění hmatových prvků v památkových zónách a rezervacích. Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí se prověřovala případná kolize mezi požadavky na bezbariérové užívání staveb a požadavky na modrozelenou infrastrukturu na plochách pro pěší. Na podzim byly Ministerstvu dopravy poskytnuty podklady k materiálu přecházení tramvajového pásu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 2.2.3 Pravidelně vyhlašovat dotační program pro nestátní neziskové organizace Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Uvedený dotační program je každoročně vyhlašován.

PLNĚNÍ MMR:

Na základě usnesení vlády ze dne 7. června 2021 č. 517 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na podporu veřejně prospěšných činností pro rok 2022 byl v působnosti MMR dotační program s názvem „Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb“. Mezi podporované aktivity patří:

- podporovat správnou aplikaci bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady,
- iniciovat řešení nebezpečných míst a iniciovat odstraňování architektonických bariér,
- zpracovávat a poskytovat metodické informace pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí.

V rámci dotačního řízení pro rok 2022 uspělo šest organizací, každá s jedním projektem. Konkrétně jednotlivé organizace a jejich projekty získaly následující účelovou dotaci:

- NIPI bezbariérové prostředí, o. p. s. na projekt „Činnost celostátní sítě konzultačních středisek pro potřeby stavebních úřadů v rámci posuzování požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb“ ve výši 5 000 000 Kč,
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, z. s. na projekt „Metodické centrum odstraňování bariér pro nevidomé a slabozraké osoby s působností v ČR“ ve výši 1 425 420 Kč,
- Pražská organizace vozíčkářů, z. s. na projekt „Mapování přístupnosti prostředí z pohledu osob s omezenou schopností pohybu a jeho metodická podpora a profesionalizace“ ve výši 700 000 Kč,
- Česká abilympijská asociace, z. s. na projekt „Poradenská a konzultační střediska bezbariérovosti 2022“ ve výši 300 000 Kč,
- Česká asociace paraplegiků - CZEPA, z. s. na projekt „Bezbariérové bydlení pro vozíčkáře po poranění míchy“ ve výši 162 750 Kč,
- ParaCENTRUM Fenix, z. s. na projekt „Bezbariérová videa pro osoby s omezenou schopností pohybu“ ve výši 100 600 Kč.

Celkem: 7 688 770 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.3 Cíl: Vyšší bezpečnost osob se zdravotním postižením při pohybu na pozemních komunikacích.

Opatření 2.3.1 Prostřednictvím osvětové kampaně určené všem účastníkům silničního provozu upozorňovat na zajištění bezpečnosti osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MD (BESIP)

Indikátor: Osvětová kampaň je realizována.

PLNĚNÍ MD:

V roce 2022 byly realizovány níže uvedené aktivity:

Samostatné oddělení BESIP: akce Senior bez nehod, Jedu s dobou - podpora, odborná garance, podpora materiálového zajištění.

Všechny kraje ČR: dopravně bezpečnostní akce „Vidíme se“ – zaměřeno na viditelnost všech účastníků silničního provozu (distribuce reflexních promo prostředků).

Většina krajů ČR – Den s IZS + Besipem – oslovení všech účastníků silničního provozu

Výčet příkladů stěžejních regionálních akcí zaměřených na handicapované občany, příp. na seniory (realizováno ze strany krajských koordinátorů BESIP v příslušných krajích):

- Olomoucký kraj:
 - dopravně bezpečnostní akce s Policí ČR zaměřená na kontrolu parkování určeného pro ZTP
- Středočeský kraj:
 - Edukace postižených dětí + následná jízda na tříkolkách s ručním ovládním
 - Edukace ve stacionáři postižených osob + následná jízda po dopravním hřišti
 - ZŠ speciální a praktické – edukace na dopravních hřištích (15x)
- Zlínský kraj:
 - Celostátní finále Dopravní soutěže mladých cyklistů pro sluchově postižené děti
 - Edukace pro děti s autismem (ZŠ Zlín)
- Jihočeský kraj:
 - Dopravní soutěž mladých cyklistů pro sluchově postižené děti
- Ústecký kraj:
 - Bezpečně v dopravě – besedy pro zdravotně postižené občany
 - Den pro seniory a handicapované občany

V rámci projektu EUROKLÍČ v roce 2022 Ministerstvo dopravy ČR spolufinancovalo propagační materiál tohoto projektu v následujícím rozsahu:

- Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky – 2 100 ks
- Pamětní deska 20,5 x 20,5 cm samolepicí 14krajů x 50 ks
- Informační leták A5, 6 stran – 14krajů x 596 ks
- Označení dveří - "Prosím, klepejte", samolepicí - 560 ks

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.4 Cíl: Veřejná doprava přístupná pro všechny skupiny osob se zdravotním postižením.

Opatření 2.4.3 Upravit ČSN týkající se požadavků na vybavenost a úpravu bezbariérových železničních vozů pro osoby se zrakovým postižením (např. haptické značení míst, systém otevírání dveří). V souladu s provedenými úpravami upravit také související legislativní předpisy.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MD

Spolugestor: MPO (ČAS)

Indikátor: ČSN týkající se požadavků na vybavenost a úpravu bezbariérových železničních vozů je upravena na základě konzultací s organizacemi zastupujícími osoby se zrakovým postižením.

PLNĚNÍ MD:

Nastavené opatření nebylo plněno. Příprava případné úpravy ČSN týkající se požadavků na vybavenost a úpravu bezbariérových železničních vozů pro osoby se zrakovým postižením vyžaduje znalosti a praktické zkušenosti ze strany SONS. Jednání se zástupci SONS v této oblasti budou iniciována v průběhu roku 2023 a podklady pro případnou úpravu ČSN budou zpracovány do konce roku 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MPO:

V souvislosti s připravovanou evropskou normou nebylo MPO/ČAS gestorem doposud osloveno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 2.4.4 Legislativně zakotvit povinnost osazování vozů MHD vnějšími akustickými hlásiči čísla linky a směru vozu.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MD

Indikátor: Byla provedena uvedená legislativní úprava.

PLNĚNÍ MD:

Předpokládá se povinnost upravit pomocí novelizace nařízení vlády č. 63/2011 Sb. Současný stav prací je takový, že byly sbírány další podněty s ohledem na široké požadavky organizací zastupující osoby se zdravotním postižením tak, aby bylo možné provést. V případě novelizace nařízení existuje termínový rozpor mezi jednotlivými strategickými dokumenty. Koncepce veřejné dopravy 2020-2025 s výhledem do roku 2030 předpokládá úpravu standardů do konce roku 2023. S ohledem na připravovaný zákon o přístupnosti služeb, a následně jeho prováděcí nařízení vlády, které bude dále specifikovat podmínky pro přístupnost veřejné dopravy, Termín pro splnění opatření se nepodařilo naplnit a plnění je o určité období odloženo do roku 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

2.5 Cíl: Zajištění přístupnosti dopravních staveb.

Opatření 2.5.2 Vypracovat ČSN, jejímž obsahem bude grafický manuál jednotného orientačního a informačního systému Správy železnic.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MD

Spolugestor: MPO (ČAS)

Indikátor: Byla vypracována a zveřejněna ČSN.

PLNĚNÍ MD:

Pro železniční síť ČR spravovanou Správou železnic (SŽ) platí od 09/2017 jednotný orientační a informační systém, který se řídí směrnicí SŽ SM118 Orientační a informační systém v železničních stanicích a na železničních zastávkách. Podrobnosti týkající se obsahu, vzhledu i technického provedení tabulí orientačního systému (OS) a informačního systému (IS) řeší Grafický manuál jednotného orientačního a informačního systému Správy železnic, státní organizace (dále jen GM), na který se uvedená směrnice odkazuje (pozn.: tato směrnice se aplikuje ve stanicích a zastávkách postupně – obvykle s rekonstrukcí a modernizací stanic, popř. v rámci rekonstrukce OS a IS ve stanicích s normovými nástupišti, tj. nelze provádět u nenormových nástupišť – např. u poloperonizovaných stanic).

V současné době se na Správě železnic připravuje radikální úprava Grafického manuálu v oblasti orientačního systému, která by na orientačních tabulích rozlišila orientační systém směřující k drážním cílům při příchodu do stanice a naopak k městským cílům při odchodu ze stanice. Předpokládá se, že tento nový grafický manuál by měl být dokončen na konci roku 2024.

Vytvoření ČSN na jednotný orientační a informační systém pro veřejnou dopravu v obecné šíři pro celou ČR je opravdu velký problém, neboť především velká města vytváří vlastní orientační systémy. Dále každý organizátor integrované dopravy v současné době prosazuje svůj systém elektronického informačního systému, který není s ostatními systémy vzájemně kompatibilní. V současné době např. Hl. m. Praha vytváří svůj vlastní jednotný orientační a informační systém pro celé své spravované území, takže i pro dopravu v rámci PID. OS v rámci PID se samozřejmě „potkává“ v železničních stanicích a zastávkách, které jsou do PID zařazeny – ovšem ty jsou ve správě SŽ a SŽ musí mít systém jednotný pro celou republiku.

Pro informaci uvádíme, že daná problematika je ve své podstatě mnohem komplexnější s ohledem na níže uvedené.

Problematika se týká např. autobusových terminálů, které jsou v posledních letech realizovány v návaznosti na železniční stanice, aby tak umožnily rychlý a efektivní přestup cestujících z jednoho druhu dopravy na druhý (investorem autobusových terminálů bývá obvykle obec). U těchto terminálů se vyskytují časté stížnosti ze strany SONS, že zde nejsou vytvořeny správně podmínky pro bezpečný pohyb nevidomých cestujících v prostoru terminálu, k navedení ke konkrétnímu stanovišti autobusu a že zde často nejsou vytvořeny podmínky pro informovanost nevidomých cestujících o odjezdech autobusových spojů (tj. nejsou správně provedeny hmatové prvky v dlažbě, chybí hlasové navádění pomocí hlasových orientačních majáčků (OHM), chybí hlasový výstup pro nevidomé z informačních tabulí o odjezdech autobusů). Toto je obecně řešeno ve vyhl. 398/2009 Sb., popř. část je popsána podrobněji v Technických návodech TZÚS, ale v praxi bývá výsledek často velmi neuspokojivý z důvodu absence odborníků na posuzování této problematiky na příslušných správních úřadech povolujících tyto stavby.

Správa železnic dlouhodobě spolupracuje se SONS, a proto je problematika hmatových prvků na nástupištích, hmatových štítků s prizmatickým písmem a s Braillovým písmem, problematika OHM a hlasových výstupů z elektronických tabulí podrobně popsána v předpisech SŽ (hmatové prvky na nástupištích – viz Vzorové listy Ž 8.7 železničního spodku, hmatové štítky a umístění OHM a sestavení frází OHM – viz kap. 8 GM, hlasové výstupy z informačních elektronických tabulí – viz kap. 7 GM).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržena změna textu opatření na „Upravit grafický manuál jednotného orientačního a informačního systému Správy železnic s cílem rozlišit na orientačních tabulích orientační systém směřující k drážním cílům při příchodu do stanice a k městským cílům při odchodu ze stanice.“, navrženo vpuštění spolugestora a navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MPO:

Aktuálně Česká agentura pro standardizaci neviduje požadavek na tvorbu původních ČSN v uvedených oblastech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržena změna textu opatření na „Upravit grafický manuál jednotného orientačního a informačního systému Správy železnic s cílem rozlišit na orientačních tabulích orientační systém směřující k drážním cílům při příchodu do stanice a k městským cílům při odchodu ze stanice.“, navrženo vpuštění spolugestora a navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 2.5.3 Upravit ČSN 73 6380 týkající se železničních přejezdů s ohledem na osoby se sníženou schopností orientace.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MD

Spolugestor: MPO (ČAS)

Indikátor: Byla upravena ČSN 73 6380 tak, aby obsahovala řešení bezpečného pohybu osob se sníženou schopností orientace.

PLNĚNÍ MD:

ČSN 73 6380 byla v rámci aktualizace z 07/2020 upravena kapitola 8 zabývající se úpravou přejezdů pro užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Nejsou však uvedeny požadavky k zajištění bezpečného pohybu osob se zrakovým postižením s ohledem na délku železničního přejezdu nebo úhel křížení. Také zde chybí požadavky na překonatelnou šířku žlábků ortopedickým vozíkem.

Pro plnění nastavené opatření v oblasti případné úpravy ČSN pro řešení bezpečného pohybu osob se sníženou schopností orientace budou v roce 2023 svolána jednání se zástupci SONS. Plnění tohoto úkolu ve své podstatě navazuje na výstupy opatření 2.1.1.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2020 vyšla revize normy ČSN 73 6380 Železniční přejezdy a přechody, která obsahuje článek 8 Úprava přejezdů pro užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Toto opatření považujeme za splněné.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 2.5.4 Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

Termín: průběžně

Gestor: MD

Indikátor: Na MD je ustaveno konzultační místo pro veřejnost týkající se uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MD:

MD zajišťuje konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb a dopravních prostředků prostřednictvím věcně příslušných odborů k dané problematice.

Státní fond dopravní infrastruktury poskytuje pravidla a zajišťuje konzultaci v oblasti zvyšování bezpečnosti nebo plynulosti dopravy nebo opatření ke zpřístupňování dopravy osobám s omezenou schopností pohybu, orientace nebo komunikace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 3: Přístupnost informací a služeb veřejné správy

Téma přístupnosti informací a služeb veřejné správy je v souvislosti s elektronizací a rozvojem služeb eGovernmentu velice aktuální. Pro osoby se zdravotním postižením je důležité, aby veřejné služby poskytované a regulované veřejnou správou byly přístupné a využitelné na rovnoprávném základě s ostatními. K tomu přispívá mimo samotné elektronizace možnost asistovaného podání, standardizace výkonu agend a činností či nevyžadování údajů a skutečností, které jsou veřejné správě již známy.

Evropská legislativa v této oblasti přispívá k významnému zlepšení prostřednictvím zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Problematickou zůstává oblast přístupnosti digitálních dokumentů veřejné správy. Přestože osoby se zdravotním postižením mohou využívat elektronických služeb eGovernmentu a s úřadem komunikovat například prostřednictvím datové schránky, ne vždy jsou vydávané dokumenty přístupné i pro osoby se smyslovým postižením. Shodné problémy se vyskytují i při využívání elektronických formulářů a dalších prostředků pro podání, neboť ne všechny elektronické formuláře veřejné správy jsou v dostatečné míře přístupné.

V rámci zajišťování přístupnosti služeb veřejné správy je důležité vzdělávání zaměstnanců v tématech zdravotního postižení a rozvíjení znalostí a dovedností týkajících se zvolení a správné aplikace vhodného způsobu komunikace s osobami s určitými typy zdravotního postižení.

3.1 Cíl: Přístupné služby veřejné správy.

Opatření 3.1.2 Podporovat šíření osvěty, příkladů dobré praxe a motivace v oblasti přístupnosti úřadů pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím soutěže pro územní samosprávné celky (soutěž Přívětivý úřad).

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Soutěž Přívětivý úřad je každoročně vyhlašována.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2022 proběhl sedmý ročník soutěže Přívětivý úřad v kategorii obcí s rozšířenou působností.

Soutěž je postavena na komplexním přístupu úřadů v oblasti kvality při poskytování služeb klientům. Osmdesát kritérií hodnotí přístupnost a otevřenost úřadu, komunikaci s klienty včetně osob se zdravotním postižením, digitalizaci služeb a tím zlepšení přístupnosti služeb pro OZP.

V roce 2022 se soutěže zúčastnilo 125 obcí s rozšířenou působností včetně několika městských částí Prahy. Jednalo se tak o 55 % z celkového počtu. Sběr dat proběhl v únoru 2022 dotazníkovým šetřením ve formě on-line dotazníku. Přihlášené municipalita letos odpovídaly na cca 80 dotazů. Reakce prošly důkladnou kontrolou, na jejímž základě se stanovilo finální pořadí.

Všichni občané mají nárok na kvalitní služby bez překážek. Stále více je proto kladen důraz na odstraňování bariér v jednání pro občany s hendikepou. Výsledky ukázaly, že ze zapojených úřadů je 121 zcela bezbariérových. Ale jen 18 budov úřadů disponuje vodicími prvky pro nevidomé.

Trendem současné doby je úprava a vytváření prostředků ve formátech srozumitelného a zjednodušeného sdělení, ale jen jednotky úřadů nabízejí informace občanům ve formátu easy-to-read nebo návodná videa k řešení životních situací.

Mezi oceněnými úřady byl např. Chomutov, který se snaží dlouhodobě odbourávat bariéry ve styku s občany, a to i s neslyšícími. Úřad proškolil 16 úředníků kurzem znakového jazyka. Umožňují tak řešení i náročnějších životních situací jako např. případy sociálně-právní ochrany dětí.

Jablonec nad Nisou podává pomocnou ruku imobilním osobám a nabízí službu tzv. létajícího úřadu do pohodlí domova.

V Prachaticích začali pracovat s virtuální realitou, která slouží při zaškolování pečujících osob. Umožňuje tak zlepšit kompetence pro práci s osobami zdravotně znevýhodněnými, kdy si úředníci vyzkouší realitu života lidí trpících demencí.

K soutěži vyšla i tradiční sbírka příkladů dobré praxe, která má sloužit dalším městům jako inspirace <https://www.mvcr.cz/soubor/publikace-prikladu-dobre-praxe-privetivy-urad-obci-iii-typu-2022.aspx>.

V rámci rovnosti žen a mužů Institut pro veřejnou správu Praha (IVS) zorganizoval 16. ročník soutěže, pro obce I., II., III. typu a krajské úřady, Úřad na cestě k rovnosti pod názvem 'Rovnost pohledem objektivu – prezentace příkladů dobré praxe v procesu fungování úřadů', kde se obecní úřady zabývají rovností žen a mužů i z pohledu osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 3.1.3 Zavést kontrolu řešení přístupnosti u žádostí o schválení ICT projektů ze strany Odboru hlavního architekta MV.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: U žádostí o schválení ICT projektů je zavedena kontrola řešení přístupnosti.

PLNĚNÍ MV:

U žádostí o schválení ICT projektů je zavedena kontrola řešení přístupnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.2 Cíl: Přístupné webové stránky a elektronické služby veřejné správy.

Opatření 3.2.1 Stanovit povinnost absolvování školení o přístupnosti internetových stránek dle zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo prokazatelně obeznámit o povinnostech vyplývajících z tohoto zákona jejich správce a tvůrce internetových stránek dané instituce.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MSp

Indikátor: Byla stanovena uvedená povinnost pro příslušné zaměstnance resortu.

PLNĚNÍ MSp:

V roce 2022 byl vytvořen školící materiál a následně byli proškoleni správci a tvůrci internetových stránek z odboru informatiky. Během září 2022 bylo proškoleni celkem 7 zaměstnanců z odboru informatiky. Školení proběhlo formou e-learningu. Začátkem roku 2023 budou proškoleni správci obsahu a další členové redakční rady.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.2.6 V rámci metodických materiálů týkajících se veřejných zakázek upozorňovat i na povinnost přístupnosti veřejných zakázek.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Obsahem metodických materiálů je i upozornění na povinnost přístupnosti veřejných zakázek.

PLNĚNÍ MMR:

Opatření je plněno průběžně. Všechny metodické materiály, které se dotýkají dané oblasti, obsahují upozornění na povinnost přístupnosti předmětu veřejných zakázek a dodržování právní úpravy tam, kde si to právní úprava vyžaduje (viz § 93 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Opatření je realizováno i v rámci školení a seminářů Vzdělávacího programu k veřejným zakázkám, kde jsou účastníci na daná ustanovení zákona a povinnosti zadavatelů zpřístupnit předmět veřejné zakázky upozorňování, resp. školení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 3.2.7 Provádět metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: V hodnoceném období byla provedena alespoň jedna metodická či osvětová aktivita v uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra publikovalo metodický dokument k přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, zveřejnilo často kladené otázky v této oblasti a v rámci možností se snaží prezentovat problematiku přístupnosti na ICZT konferencích i na akcích určených pro osoby se zdravotním pojištěním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.3 Cíl: Přístupné dokumenty veřejné správy.

Opatření 3.3.2 Zanalyzovat a navrhnout: (a) možná řešení úpravy funkcí informačního systému, jehož prostřednictvím je zajišťován výkon působnosti CzechPOINT, a (b) další opatření tak, aby výstupy z autorizované konverze dokumentů a výstupy z ISVS vydávané přes CzechPOINT byly přístupné.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MV

Indikátor: Byla zanalyzována a navržena možná řešení úpravy funkcí informačního systému a další opatření k zajištění přístupnosti konvertovaných dokumentů a výstupů z ISVS vydávané přes CzechPOINT.

PLNĚNÍ MV:

K výše uvedenému bodu a) uvádíme, že ve vztahu k občanům nabízíme zejména webové stránky Czech POINT, které splňují pravidla přístupnosti dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních zařízení a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Občané zde naleznou informace o nabízených službách, mapu poboček Czech POINT či statistické informace o počtech vydaných výpisů, provedených konverzích, aj. Interní prostředí systému Czech POINT je pro občany nepřístupné, dostupné je pouze úředníkům a obsluze kontaktních míst veřejné správy. Po vstupní analýze nutných úprav v rámci systému Czech POINT, za předpokladu, že by agendy dostupné skrze rozhraní CzechPOINT@office či služby nabízené v rámci kontaktních míst vyřizovali úředníci či obsluha např. se zrakovou vadou, byly nutné změny vyhodnoceny jako rozporné s principem 3E, zejména s ohledem na celkovou architektonickou i designovou zastaralost řešení systému Czech POINT a záměr stávající řešení v horizontu jednotek let nahradit novým řešením systému, který by tyto parametry přístupnosti splňoval v rámci designu od samého počátku.

K výše uvedenému bodu b) uvádíme, že možná řešení zvýšení přístupnosti digitálních dokumentů ve vztahu k autorizované konverzi se týká pouze konverze ve směru z listinné do elektronické podoby, a případná úprava ve vztahu k přístupnosti zde byla vyhodnocena jako riziková pro budoucí validitu převodu obsahu např. naskanovaného dokumentu. K naskanovanému dokumentu se dá připojit textová vrstva pomocí OCR (Optical Character Recognition), nicméně, zde panují vážné obavy, že tato textová vrstva nemusí pokrýt ve stoprocentní shodě obsah scanu jako takový (např. v případě obrázků, aj.). Je zde tak riziko, že osoba se zdravotním postižením obdrží například neúplnou informaci ve vztahu k obsahu, a na základě této neúplné informace bude realizovat návazné právní či jiné kroky. Domnívám se, že toto riziko je příliš vysoké a nelze jej v tuto chvíli dostupnými technickými nástroji zcela eliminovat. Z tohoto důvodu u konverzních dokumentů ve směru z listinné do elektronické podoby změny nezvažujeme. U zbylých dokumentů a výstupů realizovaných prostřednictvím systému Czech POINT, od počátku v čistě elektronické podobě, předpokládáme čitelnost/předčitání s dostupnými komerčními nástroji.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.3.3 Provést kontrolu přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů.

Termín: 31.12.2022

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Byla provedena kontrola přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů.

PLNĚNÍ MD:

Přístupy informačních systémů Ministerstva dopravy jsou standardně sledovány dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MF:

Po projednání s dodavatelem podpory a rozvoje ohledně možnosti optimalizace aplikace Monitor (<https://monitor.statnipokladna.cz>) směrem k osobám se zdravotním postižením, neplánujeme v současné době realizovat příslušné úpravy aplikace v této oblasti, i když po nasazení frameworku v rámci provedeného redesignu Monitoru by bylo možné určité úpravy provést.

Důvodem k tomuto závěru je skutečnost, že:

- za celou dobu provozu aplikace (2013 - současnost) jsme neobdrželi žádný požadavek, který by směřoval k optimalizaci poskytované služby směrem k osobám se zdravotním postižením;
- v aplikaci Monitor jsou prezentovány relativně obsáhlé a složité datové struktury (flow diagramy, rozklikávací rozpočet, dlouhé tabulky účetní závěrky, apod.) a z tohoto důvodu by byla úprava velmi rozsáhlá (finančně náročná) a obtížně realizovatelná.

Informační systém spisové služby ÚZSVM (ISSSL) v současné verzi požadavky na přístupnost nesplňuje. Nový systém eSSSL (realizace do konce roku 2023), který je ve fázi analýzy, bude v souladu s WCAG viz níže.

ISMS tyto požadavky také nesplňuje, ale nový majetkový IS (MEPIS), který je ve fázi realizace bude v souladu s WCAG.

Grafické uživatelské rozhraní eSSL bude použitelné pro osoby s postižením, a to v souladu s Web Content Accessibility Guidelines v. 2.0 (<http://www.w3.org/WAI/intro/wcag>; plný rozsah bude upřesněn v průběhu analýzy). Přístupnost webu pro osoby se zrakovým postižením bude testována (formou automatizovaných testů - viz např. <https://www.webaccessibility.com/>, nebo jiným vhodným způsobem)

Většina aplikací a informačních systémů, používaných v Celní správě neumožňuje práci osob se zdravotním postižením. Obecně lze konstatovat, že softwarové prostředí Celní správy ČR je založeno na platformě MS Windows, takže lze využívat např. vestavěných funkcionalit u operačního systému Windows 10. Uživatelům se zrakovým postižením vycházíme, v rámci možností, vstříc přidělováním vhodné techniky.

Informační systémy provozované a užívané ve Finanční správě České republiky jsou konstruovány tak, aby byly obecně uživatelsky přívětivé, přehledné, srozumitelné, včetně sestavování přehledných manuálů pro práci v těchto systémech. Cílem konstrukce a provozu informačních systémů užívaných zaměstnanci Finanční správy České republiky je co nejvyšší uživatelský komfort, přehlednost a zjednodušení plnění povinností stanovených právními předpisy, včetně různých evidenčních činností. Z tohoto důvodu jsou všechny informační systémy užívané v rámci Finanční správy České republiky pravidelně aktualizovány a upravovány s ohledem na aktuální potřeby a požadavky, a to nejen v souvislosti s aktualizací právních předpisů.

S ohledem na skutečnost, že nelze předem postihnout přizpůsobení informačních systémů osobám se všemi možnými podobami zdravotního postižení, jsou v těchto případech řešeny požadavky individuálně kompenzačními pomůckami a v případě, že je možné s ohledem na tyto specifické potřeby adekvátně upravit informační systém, je taková úprava zahrnuta do plánu prací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MK:

Webové stránky Ministerstva kultury jsou formou aktualizací (poslední v lednu 2023) upravovány mj. tak, aby vyhovovaly požadavkům zákona č. 99/2019 Sb. a metodické příručce.

V minulosti se na tyto aspekty nebral výrazný zřetel. V současnosti jsou součástí zadávacích dokumentací na nové aplikace podmínky pro splnění požadavku na srozumitelné čtení a psaní. Nejvýraznějším projektem z poslední doby je dotační portál, který částečně dané požadavky splňuje.

Ministerstvo vnitřně provedlo kontrolu webových stránek Ministerstva kultury, na jejímž základě byla provedena změna Prohlášení o přístupnosti a další zjištěné nedostatky internetových stránek (zvýšení kontrastu) se aktuálně řeší s dodavatelem, který stránky MK spravuje.

Odbor informačních technologií a spisové služby informovalo dopisem do datových schránek všechny příspěvkové organizace o nutnosti upravit webové stránky, aby odpovídaly požadavkům metodiky easy-to-read.

Analýzu přístupnosti webových stránek provedly i příspěvkové organizace Ministerstva kultury, např.:

V Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici byla kontrola IT systémů provedena s výsledkem dostatečného zabezpečení přístupnosti všech systémů NÚLK.

Moravská zemská knihovna - kontrola byla provedena. Provozovatel www stránek prohlašuje, že tyto stránky se snaží o maximální přístupnost obsahu i všech svých funkcí pro všechny uživatele internetu.

Knihovna a tiskárna pro nevidomé k práci nevidomých zaměstnanců (korektoři Braillova písma, pracovník IT podpory pro Digitální internetovou knihovnu Biblio) používá program screen reader NVDA, díky kterému mohou plnohodnotně pracovat v rámci zvoleného operačního systému.

Národní knihovna ČR provedla v roce 2022 audit přístupnosti čtyř nejrozšířenějších automatizovaných knihovnických systémů v ČR: Tritius, Verbis, Koha, ARL. Závěry z auditu budou využity pro stanovení podmínek nákupu automatizovaných knihovnických systémů podporovaného z dotace Ministerstva kultury (program VISK 3).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

PLNĚNÍ MMR:

Ze strany odboru personálního nebyly evidovány žádné připomínky od zaměstnanců se zdravotním postižením k používání a práci s docházkovým systémem OK Base.

Odbor informatiky nezjistil v průběhu roku 2022 v rámci své působnosti žádnou překážku přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů na MMR pro osoby se zdravotním postižením.

Za odbor spisové služby uvádíme, že k eSSL mají přístup všichni zaměstnanci MMR, včetně osob se specifickými potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MO:

Analýza přístupnosti všech zaměstnaneckých IT systémů byla provedena.

Provedli jsme kontrolu provozovaných interních informačních i komunikačních systémů a všechny se potýkají s nedostatkem dostupnosti pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením (sluchové/oční). Některé informační systémy s ohledem na jejich charakter ani zpřístupnit nelze, neboť slouží např. k převodu digitálních snímků na mapy, obsluze radarových systémů či vojenské techniky apod. U

systemů, které zpřístupnit lze, je nutné nejprve provést jejich technické zhodnocení, které není v současné době naplánované. Nadto by přestavba znamenala velké investiční prostředky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPO:

Na základě provedeného auditu přístupnosti byly z webových stránek MPO již v roce 2021 odstraněny veškeré chyby tak, aby bylo splněno kritérium přístupnosti. Při proškolení našich zaměstnanců ohledně publikování na webových stránkách vždy upozorňujeme budoucí gestory na vybrané zásady přístupnosti webu, které je nutno dodržovat při tvorbě článků na webových stránkách MPO.

V roce 2022 byl také spuštěn nový intranet MPO, který je vytvořen v souladu se zásadami přístupnosti. Technologie Microsoft SharePoint sama o sobě brání některým potenciálním porušením přístupnosti.

Portál Microsoft Office365, který využívá MPO při své práci (služby e-mail, Teams, OneDrive atd.), je z hlediska přístupnosti závislý na vývoji vedeném společností Microsoft. Služba Teams, která je na MPO široce využívána, je vyvíjena se zřetelem k zásadám přístupnosti. Více informací o řešení přístupnosti v Teams lze nalézt zde: <https://support.microsoft.com/cs-cz/office/centrum-přístupnosti-office---zdroje-pro-tělesně-postižené-uživatele-ecab0fcf-d143-4fe8-a2ff-6cd596bddc6d?ui=cs-CZ&rs=cs-CZ&ad=CZ>

Rovněž byly prověřeny i další zaměstnanecké systémy (např. docházka, service desk Alvaro), v nichž byly z hlediska přístupnosti zjištěny dílčí nedostatky. Tyto budou v nejbližší době předány dodavatelům systémů, aby byla zajištěna náprava.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném období nebylo toto opatření splněno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MSp:

V září 2022 byla provedena kontrola u všech IT systémů v resortu justice, které mají interní část pro zaměstnance (cca 40 systémů). Pouze 2 systémy splňují přístupnost.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Přístupnost zaměstnaneckých systémů je kontrolována. V průběhu roku 2022 nebyly zjištěny překážky v přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů na MŠMT pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MV:

V rámci Ministerstva vnitra byla provedena kontrola přístupnosti IT systémů. Po provedené kontrole bylo konstatováno níže uvedené.

1) Přístupnost eSSL GINIS byla konzultována s dodavatelem tohoto systému, společností GORDIC spol. s r.o., jehož vyjádření k dané záležitosti je následující: „Společnost GORDIC postupuje při vývoji webových klientů k modulům informačního systému GINIS v souladu s požadavky platných právních předpisů. Tedy i zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který provádí Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016, o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. V

současné době se dokončuje rozsáhlá generační úprava modulů IS GINIS do nového technologického prostředí. Důvodem této změny je mimo jiné i možnost zapracování výše uvedených požadavků. Původní verze systému nebudou asistivní technologie podporovat.

Jako první byly realizovány úpravy těch částí systému, které slouží k prezentaci informací veřejnosti, tedy zejména Portálu občana. Při úpravách společnost GORDIC spolupracovala s brněnským pracovištěm společnosti TYFLOSERVIS, jehož požadavky byly do systému zapracovány.

S ohledem na funkční požadavky a optimální ergonomii systému je však pravděpodobné, že některé moduly IS GINIS nemusí být ani v budoucnu zcela vhodné pro práci operátorů odkázaných na využití asistivních technologií. V případě výkonu elektronické spisové služby mohou plnohodnotnou práci se systémem omezovat i limity, obsažené v platné právní úpravě. Typickým příkladem je popis procesu autorizované konverze dokumentů dle § 22, odst. 1), písm. a) zák. č. 300/2008 Sb., jehož výstupem je pdf dokument bez textové vrstvy.

Z výše uvedených důvodů nelze však objektivně předpokládat, že elektronické systémy spisových služeb a systémy spravující dokumenty budou i po realizovaných úpravách schopni zrakově postižení operátoři moci využívat zcela bez jakéhokoliv omezení.“

K vyjádření dodavatele Ministerstvo vnitra sděluje, že odborný útvar zahájil v listopadu roku 2022 testování zmíněné verze webového klienta eSSL GINIS tak, aby byl plně implementován na všech uživatelských úrovních nejpozději do konce roku 2024, ve kterém končí stávající podpora systému od dodavatele. Webový klient eSSL GINIS nahradí tzv. těžkého klienta, který je v Ministerstvu vnitra nyní používán. Možnost využití asistivních technologií v eSSL GINIS, zmíněných dodavatelem systému, tak bude realizována i v Ministerstvu vnitra v následujícím dvouletém období.

Nad již sdělené informace je odborným útvarem ministerstva zajišťován individuální přístup při školení eSSL GINIS pro zdravotně postižené zaměstnance Ministerstva vnitra.

2) Vzhledem k velmi nízkému počtu pracovníků Ministerstva vnitra se zrakovým postižením bylo vždy při zajištění softwaru, hardwaru a dalších provozních podmínek přistupováno dle jejich individuálních potřeb. V minulosti byl např. pořízen notebook se speciálním softwarem pro ovládání hlasem pro zaměstnance, který byl postižen úplnou ztrátou zraku.

3) V jedné ze sekcí Ministerstva vnitra byla provedena kontrola některými z kolegů, kteří jsou osobami, jejichž zdravotní znevýhodnění je zrakového charakteru. Opatření tak bylo splněno za jejich podpory a laskavé spolupráce. Dovolujeme si však upozornit, že tito kolegové nejsou experty na webové aplikace, ani jiný software.

Odborná sekce k opatření tedy uvádí:

- Co se týká samotné čitelnosti obsahu, identifikace prvků, popisu prvků a jejich ovládání, lze ve vztahu k MS Windows užívaném v českém prostředí zdůraznit, že fungují všechny odečítací i zvětšovací SW v pořádku. S ohledem na uváděné požadavky s čitelností obsahu a identifikací prvků tak nevyvstává žádný problém, neboť je dané obecně již prověřeno mnoha zrakově postiženými uživateli.

4) Další odborná sekce nad již výše uvedené kontaktovala i podřízenou organizaci a ke kontrole jejich přístupnosti zaslala níže uvedenou informaci.

- Správa základních registrů (dále jen „SZR“), si v roce 2020 nechala prostřednictvím Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky provést audit přístupnosti webů provozovaných SZR. Jednalo se o weby: (www.szrcr.cz, www.narodni-ca.cz, razr.egon.gov.cz, www.eidentita.cz a info.eidentita.cz; v průběhu roku se slovo „eidentita“ změnilo na „identitaobcana“). Na základě výstupů z auditních zpráv byla provedena opatření pro odstranění v rámci auditu zjištěných problémů, nedostatků a nekonformit.

5) Jeden z odborných útvarů nad rámec již uvedeného konstatoval, že existují programy, které nejsou například pro osoby zcela nevidomé, případně hluchoslepé vhodné z důvodu nutnosti hlasitého čtení. Jedná se o agendové informační systémy evidence obyvatel včetně registru rodných čísel, evidence občanských průkazů a evidence cestovních dokladů a jednak základní registr obyvatel. Vzhledem k tomu, že se v těchto systémech vedou a zpracovávají osobní údaje, nepovažujeme z hlediska ochrany osobních údajů za zcela žádoucí zpřístupnit osobní údaje subjektu údajů pomocí asistivní technologie umožňující například odečítání obrazovky, neboť v tomto případě nelze vyloučit riziko zneužití osobních údajů neoprávněnou osobou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci procesu přípravy a realizace přijímacího řízení nejen u osob se zdravotním postižením je možnost veškeré administrativní činnosti před a v průběhu výběrových řízení provádět plně elektronicky. To znamená, že osoby se zdravotním postižením mohou již před výběrovým řízením využít komunikační prostředky na dálku (např. produkty Microsoftu 365, které obsahují množství funkcí usnadňujících přístupnost, telefonickou komunikaci). Samotné výběrové řízení probíhá v režimu, jehož podmínky jsou se zájemcem vždy předem domluveny – probíhá osobně a je při něm možné využít služeb společnosti Transkript, která pro resort zajišťuje službu přepisů řeči v reálném čase a je schopna zprostředkovat dálkově (online) i tlumočení do českého znakového jazyka prostřednictvím obrazovky počítače nebo notebooku.

V případě individuální potřeby jednotlivé odbory a oddělení resortu, na kterých osoby se zdravotním postižením pracují, zadávají požadavek na speciální komunikační vybavení pro osoby se zdravotním postižením a tato záležitost je řešena dle konkrétních potřeb jednotlivých pracovníků. Je kontinuálně pořizováno vybavení, které k výkonu své služby nebo práce potřebují (velikostně přizpůsobené monitory s možností přizpůsobení velikosti, sluchátka s mikrofony, přizpůsobené klávesnice nebo výškově i jinak přizpůsobená pracovní plocha aj.).

V rámci spisové služby Ginis jsou osobám se zdravotním postižením a osobám, které vyžadují pro naučení správných způsobů obsluhy této služby více času nebo intenzivnější a individuální přístup ze strany školitele, nabízeny individuální školení, která jsou např. zaměřena postupně jen na jednotlivé segmenty spisové služby tak, aby nadměrně pracovníky nezahlcovala.

Pro online jednání je většinou využívána aplikace Teams, která nabízí uživatelům množství funkcí podporujících přístupnost. Mezi takové funkce patří:

- přepisy, které představují proces převodu řeči a dalších zvukových prvků na text, které jsou dostupné samostatný dokument nebo přes hypertextový odkaz v online obsahu,
- funkce integrované v produktech Microsoftu pro sdílení přístupnějšího obsahu (možnost zvolení překladu textu v chatu, možnost vložení alternativního textu pro lepší porozumění aj.),
- možnost alternativního vyjádření prostřednictvím funkce zvednutí ruky např. při hlasování,
- redukce rušivých prvků výběrem rozostření pozadí nebo obrázku na pozadí, které usnadní odečítání ze rtů nebo poskytnou klidnější jednací prostředí osobám s poruchami zhoršujícími schopnost soustředění.

Pro běžnou interní i externí práci a komunikaci jsou využívány téměř výhradně produkty Microsoft 365, které zahrnují funkci kontroly přístupnosti obsahu (Word, Excel, PowerPoint, Outlook).

Pracovníkům Ministerstva zdravotnictví byla v průběhu roku 2022 nabízena široká škála školení zaměřených na využívání funkcí jednotlivých oficiálních programů využívaných v rámci resortu i na novinky v těchto programech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZe:

Kontrola přístupnosti internetových stránek byla provedena po konzultaci s odborem eGovernmentu Ministerstva vnitra a dle Metodického pokynu – přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MZV:

Byla provedena kontrola přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů. Požadavky na přístupnost zaměstnaneckých IT systémů budou zohledněny v připravovaných výběrových řízeních na nové informační systémy MZV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Kontrola přístupnosti zaměstnaneckých IT systémů byla provedena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ ÚV:

Kontrola byla provedena, přístupnost zaměstnaneckých IT systémů odpovídá standardním potřebám zaměstnaných osob se zdravotním postižením a koresponduje s jejich specifickými pomůckami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.3.4 Dle Metodiky Easy-to-read převést do snadno srozumitelné formy základní obecné informace o působnosti a popis služeb veřejné správy na internetových stránkách ministerstev, jejich přímo řízených organizací, které jsou určeny veřejnosti, a na Portálu veřejné správy. Zajistit, aby byly tyto informace přístupné dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Termín: 31.12.2022

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Na internetových stránkách ministerstev, jejich přímo řízených organizací a na Portálu veřejné správy byly zveřejněny uvedené informace převedené do srozumitelné formy dle metodiky Easy-to-read a tyto informace jsou přístupné.

PLNĚNÍ MD:

Webové stránky Ministerstva dopravy byly vytvořeny a neustále dodržují standardy zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek. Prohlášení o přístupnosti je k dispozici zde: <https://www.mdcz.cz/Prohlaseni-o-pristupnosti>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MF:

Opatření bylo řádně splněno v požadovaném termínu do 31.12.2022, a to zveřejněním Easy-to-read informací o působnosti MF a jeho přímo řízených organizací, jak na internetových stránkách ministerstev, tak na Portálu veřejné správy. Tyto informace jsou přístupné. Design stránek je zpracován tak, aby stránky splňovaly požadavky zákona č. 99/2019Sb. a č. 365/2000 Sb. Odkaz: [snadné čtení 1.4 \(mfcr.cz\)](#)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MK:

Základní informace o působnosti MK jsou přístupné na adrese [Působnost ministerstva | mkcr.cz](#). Mnohé organizace již přizpůsobily požadavkům na snadné čtení a psaní celé své stránky. Na webových stránkách MK jsou informace přístupné na adrese <https://www.mkcr.cz/pristupna-kultura>. Vzhledem k nejasnostem v komunikaci se správci Portálu veřejné správy zatím nebyly odkazy na něm zveřejněny. Předpokládáme dořešení v prvním čtvrtletí roku 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MMR:

Meziresortní koordinací tohoto opatření bylo pověřeno Ministerstvo vnitra, které zřídilo pracovní skupinu k zavádění metodiky zjednodušeného psaní Easy to read. Ministerstvo pro místní rozvoj vycházelo z postupů projednaných v rámci této skupiny, popřípadě v rámci odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb při Vládním výboru pro osoby se zdravotním postižením.

Na úvodní stránce příslušného úřadu je založen odkaz s názvem "snadné čtení", který se otevře do podstránky s URL adresou /snadne-cteni.

Text v Easy to read obsahuje

- základní obecné informace o působnosti úřadu,
- výčet služeb pro veřejnost s jejich zjednodušeným popisem
- odkazy na další Easy to read, tj. na resortním webu odkazy na Easy to read svých podřízených organizací nebo na webu přímo řízené organizace odkaz na Easy to read svého resortu.
- pro označení je využito logo ETR.

Dané Opatření se vztahuje na Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, Českou centrálu cestovního ruchu a Centrum regionálního rozvoje. Odkazy jsou zde:

Ministerstvo pro místní rozvoj <https://mmr.cz/cs/ministerstvo/snadne-cteni>

Integrovaný regionální operační program <https://irop.mmr.cz/cs/snadne-cteni>

Centrum pro regionální rozvoj <https://www.crr.cz/snadne-cteni/>

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism [Easy_to_read.pdf](#)

Ústav územního rozvoje <https://www.uur.cz/o-nas/snadne-cteni>

Výše uvedené URL adresy byly předány na odbor eGovernmentu Ministerstva vnitra k publikaci na Portálu občana.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MO:

Webové stránky rezortu obrany www.army.cz jsou již od doby jejich vzniku koncipovány tak, aby byly přístupné veřejnosti a informace zde zveřejněné srozumitelné a pochopitelné pro jakéhokoliv čtenáře. V tomto duchu jsou upravovány všechny texty, základní informace o rezortu Ministerstva obrany, popis služeb, které Ministerstvo obrany zajišťuje, informace a organizacích rezortem přímo řízených i veškeré informace v rubrice zpravodajství.

Samozřejmostí je přístupnost internetových stránek dle zákona č. 99/2019 Sb. Web www.army.cz je stejně jako ostatní weby státní správy pravidelně kontrolován příslušnými orgány Ministerstva vnitra.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2021 proběhla oprava kódu webových stránek MPO vzhledem k platnému zákonu č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo průmyslu a obchodu zpřístupnilo své internetové stránky www.mpo.cz v souladu s tímto zákonem. Redaktoři webových stránek se při vkládání textů řídí manuálem, který zpracoval odbor IT, a který stanovuje zásady přístupnosti v duchu metodiky Easy-to-read. Tyto zásady jsou redaktoři povinni dodržovat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném období nebylo toto opatření splněno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MSp:

Informace v sekci „Soudy a spravedlnost“ na Portálu veřejné správy jsou publikovány ve srozumitelné formě metodiky Easy-to-Read a tyto informace jsou přístupné. Na portálech ministerstva a přímo řízených organizací se převádění textu provádí postupně v rámci modernizace jednotlivých portálů. Zaměstnanci jsou také s metodikou Easy-to-Read obeznámeni. Základní principy poskytování srozumitelných sdělení jsou v praxi uplatňovány bez rozdílu, zda jsou osoby zdravotně postižené či nikoli (výstupy: zprávy, vyjádření, konzultace).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MŠMT:

Oddělení provozu informačních a komunikačních technologií od podzimu 2022 komunikuje s dodavatelem webových stránek MŠMT o technických úpravách směřujících ke splnění povinností uložených výše uvedeným předpisem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MV:

Webové stránky Policie ČR splňují všechny zákonné požadavky. Například dodržujeme přístupnost pro zrakově postižené a jiné povinnosti.

Ministerstvo vnitra dosud nezveřejnilo návrh textu s působností ministerstva z důvodu jednání o finalizaci textu. V příloze ke zprávě o plnění je přiložen návrh textu před jeho finálním odsouhlasením.

Žádáme o prodloužení termínu pro splnění opatření do 31. prosince 2023. Důvodem je příprava nových webových stránek ministerstva, včetně designu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MZ:

Požadované informace v ETR byly zpracovány v úzké spolupráci se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice a zveřejněny na webu Ministerstva zdravotnictví, webech přímo řízených organizací a Portálu veřejné správy:

<https://www.mzcr.cz/informace-ve-snadnem-cteni/>

Na webu Ministerstva zdravotnictví jsou dále uvedeny i odkazy na webové stránky v ETR přímo řízených organizací.

Nad rámec opatření byla metodika Easy to read převzata i Národním zdravotnickým informačním portálem, kde jsou postupně zveřejňovány informace ve snadném čtení o vybraných tématech, např.:

- <https://www.nzip.cz/clanek/1472-zdravotnicka-zachranna-sluzba-tisnova-linka-155-nebo-112-snadne-cteni>
- <https://www.nzip.cz/clanek/1469-co-si-vzit-s-sebou-do-nemocnice-snadne-cteni>
- <https://www.nzip.cz/clanek/1471-zubni-preventivni-prohlidky-snadne-cteni>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZe:

Ministerstvo zemědělství mělo svého zástupce v pracovní skupině ETR Ministerstva vnitra. Na základě metodik ETR byly zkontrolovány internetové stránky ministerstva a jeho přímo řízených organizací z hlediska srozumitelnosti pro všechny skupiny společnosti, včetně osob se zdravotním postižením. V součinnosti s útvarem zodpovědným za komunikaci budou i nadále veškeré informace, publikace, tiskové zprávy apod., vydávány s ohledem na potřeby a možnosti osob s hendikepy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MZV:

Na internetových stránkách ministerstva byla dle Metodiky Easy-to-read v kapitole „o ministerstvu“ vytvořena nová podkapitola „snadné čtení“, která stručnou srozumitelnou formou popisuje činnost ministerstva zahraničí, uvádí kontaktní údaje a adresy jednotlivých sídel. Informace jsou na webu přístupné dle zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Kapitola je k nalezení na následující URL adrese:

https://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/snadne_cteni/index.html

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Dodržení metodiky je vyžadováno při tvorbě nového webu ministerstva. Na základě metodiky Easy-to-read také v letošním roce proběhne analýza webů rezortních organizací a budou jim zaslány případné připomínky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ ÚV:

Na stránkách Úřadu vlády ČR byly zveřejněny základní informace ve snadném čtení o Úřadu vlády ČR <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/o-uradu-vlady-ve-snadnem-cteni-202793/> a základní informace o Vládním výboru pro osoby se zdravotním postižením <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvozp/uvod-vvozp-17734/#snadnecteni>.

Informace jsou dostupné také na Portálu občana: <https://gov.cz/kam-dal/snadne-cteni>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 3.3.7 Realizovat pilotní školení pro aplikaci metodiky Easy-to-read pro zaměstnance územní veřejné správy. Na základě výsledků pilotního školení navrhnout mechanismus školení pro veřejnou správu a toto školení provádět.

Termín: 31.12.2022, dále průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Byl navržen mechanismus školení. Školení jsou pravidelně realizována.

PLNĚNÍ MV:

Pilotní školení proběhlo ve 3. bězích, první na přelomu let 2021 a 2022 v Praze pro zástupce úřadů místních samospráv většinou ze Středočeského kraje, druhý běh proběhl na podzim 2022 pro Magistrát v Prostějově a třetí byl pro úředníky Magistrátu Hlavního města Prahy. Posledního se účastnili i zástupci ústředních orgánů státní správy, které jsou zastoupeny v pracovní skupině pro

implementaci metodiky Easy to read. V únoru 2023 probíhá vyhodnocení pilotních školení a bude navržen optimální vzdělávací plán pro další vzdělávání úředníků veřejné správy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

3.4 Cíl: Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy v tématech týkajících se zdravotního postižení.

Opatření 3.4.1 Realizovat vzdělávání v oblasti governance accessibility, problematiky zdravotního postižení a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením pro zaměstnance veřejné správy.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: V daném roce bylo realizováno uvedené školení.

PLNĚNÍ MV:

1. Ministerstvo vnitra průběžně na žádost vzdělávacích institucí akredituje vzdělávací programy včetně programů k uvedené problematice.

Konkrétní výstup průběžného plnění:

MV v roce 2022 akreditovalo (resp. obnovilo akreditaci) 45 vzdělávacích programů k uvedené problematice určených úředníkům územních samosprávných celků. Akreditace programů byla udělena (obnovena) 16 vzdělávacím institucím.

2. Z pohledu metodické zřizovatelské funkce spolupracuje na realizaci vzdělávání pro potřeby zaměstnanců územní samosprávy, popř. státní správy, v rámci Institutu pro veřejnou správu Praha dle požadavků jednotlivých správních úřadů.

Konkrétní výstup průběžného plnění:

V roce 2022 pořádal Institut pro veřejnou správu Praha kurz „Komunikace s osobami ohroženými sociálním vyloučením“. Cílovou skupinou jsou v rámci průběžného vzdělávání úředníci a zaměstnanci územních samosprávných celků, rovněž starostové a uvolnění zastupitelé obcí I. typu. Obsahem jednoho z modulů kurzu je seznámení účastníků se základními normami a dokumenty, které mají vztah k problematice lidí s postižením, a získání potřebných dovedností a znalostí pro komunikaci s osobami vyžadující specifický přístup podle typu postižení (tělesné, zrakové, sluchové). Součástí kurzu jsou i informace o možnostech využití nástrojů eGovernmentu.

Projekt Komunikace s osobami ohroženými sociálním vyloučením začal Institut pro veřejnou správu Praha z pověření Ministerstva vnitra realizovat v roce 2022. Skládá se ze tří modulů, z nichž každý má část e-learningovou a prezenční. Prezenční kurzy jsou pořádány v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Brně, Olomouci a Ostravě.

Celkem absolvovalo e-learningovou část prvního modulu 172 a prezenční kurzy 152 účastníků (131 žen a 21 mužů). Druhý modul měl 146 účastníků v e-learningové části a 131 v prezenční (112 žen a 19 mužů).

V roce 2022 byly akreditovány specificky zaměřené vzdělávací programy pro úředníky územních samosprávných celků.

V roce 2022 byla cestou Institutu pro veřejnou správu Praha realizována školení úředníků územních samosprávných celků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 3.4.2 Zapracovat do základní odborné přípravy policistů a specializačních kurzů pro službu kriminální policie a vyšetřování a službu pořádkové policie problematiku osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Problematika osob se zdravotním postižením je do předmětné odborné přípravy zapracována.

PLNĚNÍ MV:

V systému policejního vzdělávání není v Katalogu vzdělávacích akcí zařazen specifický kurz, týkající se výhradně problematiky zdravotního postižení a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením. Tato oblast je zahrnuta do obsahu "Základní odborné přípravy" tak, aby s dotčenými tématy byl prokazatelně seznamován a proškolen každý nově nastupující policista ve smyslu osvojení si a uplatňování základních cílových kompetencí této problematiky.

Profily absolventů ve vzdělávacích programech všech typů základní odborné přípravy pro nově přijaté policisty obsahují znalost Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a znalosti právních i sociálních aspektů dané problematiky. Cílem vzdělávání je především efektivní komunikace s osobami zdravotně postiženými, porozumění rozdílům v potřebách a možnostech těchto osob. Takto bylo v roce 2022 proškoleny 2133 policistů.

Policisté jsou s problematikou postavení zdravotně postižených osob taktéž seznamováni ve vybraných specializačních kurzech určených zejména pro policisty Útvaru speciálních činností (SKPV) a službu pořádkové policie. Takto bylo v roce 2022 proškoleny 312 policistů.

Základní odborná příprava

- **Základní odborná příprava příslušníků Policie ČR - společné minimum bez specializace (univerzální ZOP), kódové označení P1/0026**

Počet absolventů P1/0026 za rok 2022 69

Problematika zdravotně postižených osob není samostatným vyučovacím předmětem, analogicky je však obsažena ve vzdělávacím předmětu „Právo“ v tématu „Evropská integrace“ a dále zejména v předmětu „Základy policejní psychologie a etiky“ v tématech „Základy komunikačních dovedností policisty a jednání s různými skupinami občanů“. Výuka je zaměřena na prosazování rovných práv s důrazem na stejná práva a povinnosti a respektování lidské důstojnosti bez ohledu na jakékoliv zdravotní postižení.

- **Základní odborná příprava pro příslušníky Policie ČR zařazené ve službě SKPV, kódové označení P1/0036**
- **Základní odborná příprava Covid – odborná výuka I, II, kódové označení P1/0039**
- **Základní odborná příprava Covid pro SCP – odborná výuka I, II, kódové označení P1/0040**
- **Základní odborná příprava 2022 – základní část, kódové označení P1/0041**

Z hlediska problematiky je zde stěžejní modul Komunikace a policejní etika (komunikace s oznamovatelem, poškozeným, podezřelým, dítětem a dalšími osobami – včetně zdravotně postižených), Domácí násilí a vykázaní I. – včetně oblasti domácího násilí na zdravotně postižených. Specifika jednání a chování k osobě postižené jsou dále výstupními komunikačními dovednostmi z obsahu vzdělávacího modulu Služba dopravní policie. Ve vzdělávacím modulu Základy práva je zahrnuto téma rozborů skutkových podstat trestných činů ve vybraných oblastech, zdravotně postižený figuruje též jako zvlášť zranitelná oběť dle zákona o obětech trestných činů.

Dílčí přehled o specifických potřebách a rizicích pro postižené studující najdou v souvislostech výuky předmětu Zdravotnická příprava. Prosazování rovných příležitostí zdravotně postižených občanů v rámci vzdělávacích cílů, které se ve vzdělávacím programu vážou k usnesením vlády a resortním koncepcím, není explicitně podchyceno, avšak problematika je zohledňována zejména v příkladech, modelových situacích atd.

Počet absolventů P1/0036 za rok 2022 58

Počet absolventů P1/0039 za rok 2022 1790

Počet absolventů P1/0040 za rok 2022 134

Počet absolventů P1/0041 za rok 2022 82

Kurz další odborné přípravy

- **Výslech osoby mladší 18 let a zvláště zranitelné oběti, kódové označení P3/0052**

Problematika postavení zdravotně postižených osob je průřezově obsažena v celém vzdělávacím programu v tematických celcích „Vybrané kapitoly z vývojové psychologie a speciální pedagogiky“, „Trestní právo procesní“ a „Kriminalistická taktika – modelové situace a jejich rozbor“. Výuka probíhá ve speciální výslechové místnosti a problematika zdravotně postižených osob je zohledňována především při přípravě a provedení výslechu s osobami zdravotně postiženými.

Počet absolventů P3/0052 za rok 202271

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.5 Cíl: Koordinace aktivit v oblasti přístupnosti ve veřejné správě.

Opatření 3.5.1 Určit koordinátora, příp. pracovní skupinu, pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MF, MMR, MŠMT, MZV

Indikátor: Je určen koordinátor pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

PLNĚNÍ MF:

Pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility je určena zaměstnankyně oddělení Sociální věci, zaměstnanost a podpora nestátních subjektů Ing. Ludmila Mladá, tel. 257 042 139, e-mail ludmila.mlada@mfcz.cz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MMR:

Oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility je koordinována několika zaměstnanci napříč některých útvarů MMR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Byla ustanovena pracovní skupina pro oblast přístupnosti veřejné správy a governance accessibility.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

PLNĚNÍ MZV:

Výkon agendy přístupnosti veřejné správy a governance accessibility byl změnou v Organizačním řádu MZV přidělen Odboru kanceláře státního tajemníka a koncepčního řízení ve věcech státní služby, následně byl v rámci tohoto odboru jeho ředitelem určen koordinátor.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Oblast č. 4: Mimořádné události a krizové situace

Tato oblast je zaměřena na zajišťování ochrany a bezpečnosti osob se zdravotním postižením za mimořádných událostí a krizových situací, jako jsou například mimořádné události způsobené přírodními vlivy.

Osoby se zdravotním postižením jsou při mimořádných událostech zranitelnější než většinová populace. K tomu přispívá zejména nedostatečné povědomí o specifických potřebách osob s dílčími typy zdravotního postižení, neexistence odpovídajících inkluzivních politik, strategií a programů pro snížení či odvrácení rizika, nedostatečný přístup k informacím či nepřístupná zařízení a služby. Pro zvýšení bezpečnosti osob se zdravotním postižením je proto nezbytné zvyšovat jejich povědomí o možnostech získání informací, řešení a chování při nastalých mimořádných událostech, ale zejména vhodně upravit plány pro řešení krizových situací tak, aby obsahovaly i opatření týkající se osob se zdravotním postižením, a realizovat školení pro všechny složky integrovaného záchranného systému týkající se specifických potřeb při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

4.1 Cíl: Zajištění informovanosti osob se zdravotním postižením o mimořádných událostech a krizových situacích.

Opatření 4.1.2 Pravidelně realizovat školení všech složek integrovaného záchranného systému týkající se specifických potřeb při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Jsou pravidelně realizována školení na uvedené téma.

PLNĚNÍ MV:

Policie ČR ve specializačních kurzech vždy proškoluje další a další policisty, čímž pak zvyšuje počet policistů proškolených nejen v této oblasti, ale i dalších jako jsou dětské oběti atd. Specializační kurzy, resp. jejich tvorba je reakcí na potřeby vzdělávání policistů dle potřeb Policie ČR (viz bod 1.6.2 a 3.4.2).

Hasičský záchranný sbor ČR

Psychologické pracoviště

Psychologická služba HZS ČR průběžně realizuje odborné přípravy „První psychická pomoc II“, která je určena pro příslušníky a zaměstnance HZS ČR. Náplní odborné přípravy je mj. příprava na komunikaci s osobou se zdravotním postižením při mimořádné události. V roce 2022 byly realizovány 3 odborné přípravy, proškoleny 40 osob.

Komunikace s osobami se zdravotním postižením při mimořádné události (výukové DVD) bylo v roce 2022 zařazeno do základního zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků v jednotkách Hasičského záchranného sboru ČR.

Odbor integrované záchranné služby

Při spuštění tísňové komunikace formou krátkých SMS byla nastavena spolupráce složek integrovaného záchranného systému, která zohledňuje i specifika komunikace osob se zdravotním postižením. Nastavená pravidla jsou průběžně vyhodnocována a v případě potřeby budou odpovídajícím způsobem upravena. Probíhá pravidelná odborná příprava operátorů v rámci směn a ověřování odborné způsobilosti v návaznosti na specifické potřeby při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 4.1.3 Pořádat semináře a osvětové akce pro osoby se zdravotním postižením zaměřené na oblast bezpečnosti přizpůsobené druhu postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Jsou pořádány uvedené semináře a osvětové akce.

PLNĚNÍ MV:

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) se dlouhodobě věnuje plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, a to prováděním preventivně výchovné činnosti u této skupiny obyvatelstva, tj. zvyšováním jejich informovanosti o možných mimořádných událostech a správných postupech v případě ohrožení. Všeobecně známé zkušenosti dokazují, že pouze dobře informovaný občan je nejen lépe připraven předcházet vzniku mimořádné události, ale v případě již vzniklé mimořádné události je také schopen se účinněji chránit a pomoci ostatním.

Příprava obyvatelstva na běžná rizika a zvládání mimořádných událostí byla v roce 2022 realizována v omezené míře, v některých aktivitách byla na čas až úplně pozastavena. Úkoly stanovené plány Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství HZS ČR a HZS krajů byly splněny pouze částečně. Provádění preventivně výchovné činnosti u HZS ČR, především přímá příprava, běžně prováděná formou přednášek, besed či exkurzí, byla v první polovině roku omezena zejména rozkazy generálního ředitele HZS ČR ve spojitosti s šířením onemocnění COVID-19, které měly za cíl zajistit akceschopnost sboru. U většiny HZS krajů platila omezující opatření pro styk s veřejností do konce května, u některých až do června 2022.

Druhým faktorem, který významně ovlivnil tuto činnost, bylo zapojení příslušníků HZS ČR do řešení humanitární pomoci spojené s uprchlickou krizí způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, a to od začátku března do konce roku 2022. Příslušníci – realizátoři preventivně výchovné činnosti se zejména podíleli na zřízení a zabezpečení chodu Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině, poskytování ubytování prostřednictvím informačního systému HUMPO, na obsluze telefonních linek pomoci uprchlíkům, na distribuci humanitární pomoci a dalších úkolech plynoucích z aktuální situace.

Přípravě osob se zdravotním postižením na běžná rizika a zvládání mimořádných událostí se v roce 2022 věnovalo svými aktivitami 10 HZS krajů. Vzhledem k mnoha druhům zdravotního postižení (mentálně postižení, slabozrací či nevidomí, neslyšící, vozíčkáři apod.) jsou tyto akce vždy velmi specifické a předávané informace jsou uzpůsobeny druhu postižení.

V roce 2022 se celkem uskutečnilo 24 akcí, kterých se zúčastnilo 940 handicapovaných osob.

Příklad prováděných aktivit:

HZS Jihomoravského kraje navázal spolupráci s Národní radou zdravotně postižených Brno. Na základě jejich požadavků uspořádal celodenní seminář Osoby se zdravotním postižením jako ohrožená skupina v krizových situacích, na kterém se lektorsky podíleli také zástupci Policie ČR, Zdravotnická záchranná služba, Magistrátu města Brna a Městské policie Brno. Fyzicky bylo přítomno pouze 21 osob (u osob zdravotně postižených panovala obava kvůli šířením onemocnění COVID-19), ale dalších 330 účastníků sledovalo přednášky na streamovací platformě a po celou dobu semináře se aktivně účastnili diskusí a přispívali svými poznatky a dotazy. Výstupem z této akce je plán uspořádat rozsáhlé cvičení evakuace výškové budovy v sídlištní zástavbě s aktivní účastí zdravotně postižených osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

4.2 Cíl: Dostupné tísňové volání pro všechny skupiny osob se zdravotním postižením.

V rámci zajišťování služeb tísňového volání je nezbytné neopomínat specifika komunikace s osobami se sluchovým postižením. Je proto nutné nastavit tísňovou komunikaci tak, aby ji osoby se sluchovým postižením mohly využívat na rovnoprávném základě s ostatními.

Opatření 4.2.1 Zahrnout do služby tísňového volání také oboustrannou textovou komunikaci pro osoby se sluchovým postižením.

Termín: 30.06.2022

Gestor: MPO

Indikátor: Oboustranná textová komunikace byla zahrnuta do služby tísňového volání.

PLNĚNÍ MPO:

Dne 1. ledna 2022 nabyl účinnosti zákon č. 374/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, který do českého právního řádu transponoval Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace. Podle nové právní úpravy musí být tísňové služby nově dostupné nejen prostřednictvím volání, ale alespoň i prostřednictvím SMS a pokud by to bylo technicky proveditelné, tak i prostřednictvím jiných způsobů komunikace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 4.2.2 Vypracovat koncepci tísňové komunikace s osobami se sluchovým postižením zohledňující všechny skupiny osob se sluchovým postižením a způsoby jejich komunikace.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MV

Indikátor: Koncepce tísňové komunikace byla vypracována.

PLNĚNÍ MV:

Hasičský záchranný sbor stanovil procesní a organizační principy fungování příjmu tísňových SMS pomocí metodického doporučení, které bylo postoupeno krajským operačním a informačním střediskům hasičských záchranných sborů krajů. Metodické doporučení je výsledkem pracovních jednání se zástupci základních složek integrovaného záchranného systému, kde byl dohodnut rámec a pravidla případné spolupráce a předávání informací o tísňové komunikaci formou textu.

Metodické doporučení z pohledu spolupráce složek integrovaného záchranného systému je po věcné stránce shodné s informacemi, jež by byly obsahem výše zmíněné koncepce tísňové komunikace s osobami nejen se sluchovým postižením.

V souladu se strategií nasazování nových způsobů tísňové komunikace probíhá v současné době příprava na nasazení tísňové komunikace formou textu v reálném čase. Termín nasazení této funkcionality vyplývá z legislativy a je stanoven na 28. června 2027.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 4.2.3 Upřesnit procesní a organizační principy fungování příjmu tísňové SMS na linku 112 a na národní tísňové linky.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MV

Indikátor: Byly nastaveny procesní a organizační principy uvedených linek.

PLNĚNÍ MV:

Policie České republiky jako správce národní linky tísňové komunikace 158 od 1. 1. 2022 v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích přijímá na toto číslo kromě hlasových oznámení i tísňová oznámení formou SMS. Tato komunikace umožňuje sluchově postiženým

oznamovatelům podat oznámení na stejné úrovni a stejnou technologií jako je příjem hlasové tísňové výzvy na linku 158. Za rok 2022 Policie České republiky přijala 13 938 tísňových SMS na číslo 158. Vedle této možnosti mohou sluchově postižení využívat pro tísňovou komunikaci s Policií ČR komunikaci SMS na číslo 603 111 158, které obsluhuje IOS KŘP hl. m. Prahy. Toto číslo je rozšířeno mezi sluchově postiženými organizacemi pro sluchově postižené. Po zavedení možnosti oznámení formou SMS na číslo 158 jsou za rok 2022 evidovány pouze jednotky oznámení na číslo 603 111 158.

Složky integrovaného záchranného systému stanovily postup, tedy i procesní a organizační principy, pro předávání informací o tísňové komunikaci formou textu, který zohledňuje také specifika této formy tísňové komunikace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Oblast č. 5: Nezávislý život

Pro nezávislý a samostatný život osob se zdravotním postižením v domácím prostředí a jejich plnohodnotnou účast na veřejném, společenském, kulturním a sportovním životě je nezbytným předpokladem zejména zajištění přiměřeného bydlení, vhodných asistenčních služeb a kompenzačních pomůcek.

Osobám se zdravotním postižením má být umožněn přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zařízením, podpůrným technologiím a k různým formám asistence i tím, že budou učiněny finančně dostupnými.

Je nezbytné podporovat samostatné bydlení osob se zdravotním postižením a umožnit výstavbu upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání.

Důležité je i nadále pokračovat a systematicky napomáhat transformaci pobytových zařízení sociálních služeb a podporovat zejména poskytování terénních a ambulantních sociálních služeb v přirozeném prostředí uživatele. Neméně důležité je i nastavení způsobu financování sociálních služeb prostřednictvím transparentního, efektivního a spravedlivého systému.

Pro osoby se sluchovým postižením bývá překážkou k plnému zapojení se do všech oblastí života společnosti zejména nedostatečný počet tlumočnicků českého znakového jazyka, je proto nutné systematicky podporovat vzdělávací programy tak, aby se jejich počet neustále navyšoval.

5.1 Cíl: Podpora samostatného života osob se zdravotním postižením v přirozeném sociálním prostředí, zejména setrvání v prostředí domácím.

Opatření 5.1.2 V rámci sociální práce na obcích s rozšířenou působností koordinovat podporu osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Na obcích s rozšířenou působností je v rámci sociální práce zajišťována koordinace podpory osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV metodickými nástroji řídí a také v souladu s platnými právními předpisy kontroluje výkon sociální práce ve veřejné správě. Metodickým nástrojem řízení jsou pravidelná setkávání s krajskými metodiky sociální práce, v rámci kterých, jsou do území předávány aktuální informace, řešeny otázky z území a monitorovány procesy aplikace a dopadů některých změn v oblasti sociální politiky do území. V r. 2022 byla zachována vyšší četnost kontaktu s krajskými metodiky sociální práce 1x měsíčně, zpravidla on-line formou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.3 Podporovat zázemí pro výkon sociální práce na obcích se zřetelem na potřeby osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Je zajišťována finanční a metodická podpora sociální práce na obcích.

PLNĚNÍ MPSV:

Výkon činností sociální práce je upraven v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. MPSV poskytuje obecním úřadům metodickou a koncepční podporu, protože je gestorem výkonu činností sociální práce v rámci veřejné správy. K tomu ze strany MPSV patří i další povinnosti ve vztahu k regulovanému povolání sociálního pracovníka – zejména vydávání stanovisek vysokým a vyšším odborným školám pro účely získání akreditace studijních/vzdělávacích programů opravňujících k výkonu tohoto povolání, akreditace programů dalšího vzdělávání a uznávání odborné kvalifikace. Od roku 2015 MPSV poskytuje příspěvek na výkon sociální práce (s výjimkou sociálně právní ochrany dětí) formou dotace ze státního rozpočtu krajů, hl. m. Praze, obcím s rozšířenou působností a obcím s pověřeným úřadem jako účelově vázanou nenárokovou dotaci. V roce 2022 činila výše dotace 487 499 824 Kč. Jejím prostřednictvím je financován výkon sociální práce v přenesené působnosti podle § 92 - 93a zákona č. 108/2006 o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 63 – 65a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Podporovanými výdaji jsou zejména platy sociálních pracovníků, náklady na jejich další vzdělávání a supervize. Dále MPSV dotací podporuje výkon činností sociální práce v terénu i bezpečnost sociálních pracovníků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.4 Do rámce investiční podpory bydlení zahrnout upravitelné byty umožňující bezbariérové užívání.

Termín: průběžně

Gestor: MMR

Indikátor: Je pravidelně vyhlašován dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MMR:

MMR prostřednictvím programu Podpora bydlení realizuje investiční projekty zaměřené zejména na zlepšení bytové situace obyvatelstva, zkvalitnění bytového fondu a podporu udržitelného rozvoje bytového fondu. Program zahrnuje mimo jiné podprogram Bytové domy bez bariér a podprogram Podporované byty.

Podprogram Bytové domy bez bariér je zacílen na zkvalitnění bytového fondu odstraněním bariér při vstupu do domu a do výtahu a výstavbu osobních výtahů v domech, které jím nejsou vybaveny a nikdy nebyly a u kterých jsou k tomu stavebně technické předpoklady. Dotace je poskytována ve výši max. 50 % uznatelných výdajů na realizaci akce, maximálně však:

- 200 tis. Kč v případě bezbariérových úprav přístupu do bytového domu a k výtahu;
- 800 tis. Kč v případě výstavby výtahu pro jeden vchod do bytového domu.

Plnění cílů podprogramu je sledováno jednak z finančního hlediska a jednak prostřednictvím parametrů, které jsou závazným ukazatelem a specifikují obsah jednotlivých projektů. V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Bytové domy bez bariér včetně jejich hodnot, kterých bude dosaženo v případě úspěšné realizace projektů podpořených v roce 2021.

parametry akcí, na které byla v roce 2022 čerpaná dotace

skutečně čerpané prostředky na akce v roce 2022
--

Rok	Parametr podprogramu Bytové domy bez bariér	Parametry z akcí, jejichž realizace byla ukončena v 2022 (počet)	parametry akcí, jejichž realizace byla ukončena v 2021 a financování v roce 2022 (počet)	parametry akcí, jejichž realizace bude ukončena v 2023 (počet)	souhrn parametrů	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace byla ukončena v 2022 (Kč)	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace byla ukončena v 2021 a financování v roce 2022 (Kč)	čerpané prostředky na akce, jejichž realizace bude ukončena v 2023 (Kč)	souhrn čerpaných prostředků (Kč)
2022	Byt s nově vytvořeným bezbariérovým přístupem	2 005	345	0*	2 350	21 864 657	104 613 151	0	126 477 808
	Bytový dům s nově instalovaným výtahem	186	37	0*	223				
	Bytový dům s novým bezbariérovým přístupem k výtahu	73	8	0*	81				

* aktuálně probíhá hodnocení přijatých žádostí, z tohoto důvodu je parametr 0.

Podprogram **Podporované byty** je zaměřen na vznik podporovaných bytů na území České republiky sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku – seniory a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav. Pod tímto podprogramem byly v roce 2021 vyhlášovány dva dotační tituly:

- **Pečovatelské byty** - základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 65 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Všechny pečovatelské byty musí být upravitelné. (vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb)
- **Komunitní dům seniorů** - bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 60 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky upravitelného bytu. Taktéž (vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb).
- V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Podporované byty.

Rok	Podprogram	Počet dokončených domů (KoDuS)	Počet dokončených bytů (včetně bytů v KoDuS)	Celkové finanční prostředky vyplacené příjemcům v Kč
2022	Podporované byty	5	233	74 575 606

Shrnutí:

V roce 2022 se podařily ukončit stavební práce (protokolem o předání a převzetí díla) u 16 investičních akcí, v rámci kterých, bylo postaveno 5 nových Komunitních domů pro seniory a u 11 stávajících domů byly prostory staveními úpravami nebo nástavbou či přístavbou upraveny na podporované byty. Oba dotační tituly tímto přispěly ke vzniku 233 podporovaných bytů. V roce 2022 bylo příjemcům dotace celkem vyplaceno 74,57 mil. Kč dotačních prostředků, a to na stavební práce, které byly v roce 2022 ukončeny nebo na stavební práce stále probíhající.

V roce 2022 nebyla pro příjemce vyhlášena žádná výzva k podávání žádosti o poskytnutí dotace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.1.5 Ve venkovských oblastech vytvářet podmínky pro vznik a rozvoj sociálních farem, které jsou partnerem komunitní práce a jedním z míst podpůrné služby na venkově, kde osoby se zdravotním postižením žijí ve svém známém a přirozeném prostředí, a které se stává i bezpečným bodem pro jejich sociální fungování.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je pravidelně vypisován dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MZe:

Úkolem a posláním sociálních farem je, kromě zemědělské produkce a služeb, zaměstnávat, vzdělávat a uskutečňovat různé druhy terapií pro široké spektrum znevýhodněných osob, a to za využití dostupných zemědělských zdrojů v daném místě. Sociální farma se tak stává místem, kde jsou za účasti hlavních aktérů (zemědělci a místní komunity) podporovány nebo vytvářeny sociální služby, které přispívají k sociálnímu začleňování ve venkovských oblastech.

Ministerstvo zemědělství podporuje vznik a rozvoj sociálních farem nejen vypisováním dotačního titulu, ale i metodickou a poradenskou činností.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.2 Cíl: Dostupné sociální služby v rámci celého území České republiky.

Opatření 5.2.3 Zavést institut supervize v sociálních službách.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV

Indikátor: Institut supervize byl zaveden.

PLNĚNÍ MPSV:

Institut supervize nebyl v roce 2022 zaveden.

Návrh na zavedení uvedeného institutu obsahovaly podklady pro připravovanou novelu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a to součást dalšího povinného vzdělávání sociálních pracovníků. V rámci legislativního procesu na novele zákona o sociálních službách však bylo zavedení institutu z návrhu předmětné novely vyřazeno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 5.2.4 Legislativně zakotvit nástroj, který by státu umožnil reálně ovlivňovat dostupnost sociálních služeb.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV

Indikátor: Nástroj umožňující ovlivňovat dostupnost sociálních služeb byl legislativně zakotven.

PLNĚNÍ MPSV:

Novela zákona o sociálních službách, která je v současnosti v meziresortním připomínkovém řízení, navrhuje upravit zvýšení maximálních úhrad za poskytování sociálních služeb a rovněž zvýšení příspěvku na péči, formou valorizačního mechanismu, který je obdobný jako v případě důchodů, což jsou nástroje, které mohou vést k nepřímému ovlivnění dostupnosti sociálních služeb a finanční stabilizace v této oblasti. Legislativně však tato opatření nejsou v právním řádu stále zakotvena. Legislativní proces jejich přijetí je nyní na samém začátku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

5.3 Cíl: Podpora deinstitucionalizace pobytových zařízení pro osoby se zdravotním postižením.

Opatření 5.3.1 Pokračovat v deinstitucionalizaci pobytových zařízení pro osoby se zdravotním postižením, včetně zařízení, kde dosud deinstitucionalizace nezačala.

Termín: průběžně (zpráva se podává za roky 2022 a 2024)

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období probíhala transformace u konkrétních zařízení sociálních služeb, která jsou uvedena ve zprávě o plnění.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029 je jeden ze šesti klíčových cílů věnován záruce bezpečné péče v rodinném prostředí. Tento cíl je naplňován opatřením B3 I. akčního plánu „Transformace pobytových zařízení pro děti s důrazem na posílení ambulantních a terénních služeb“.

Podpora deinstitucionalizace pobytových zařízení sociálních služeb pro osoby se ZP pokračuje i prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus 2021–2027 (dále jen „OPZ+“). V říjnu 2022 byla vyhlášena nová výzva č. 03_22_036 Transformace pobytových sociálních služeb s celkovou alokací ve výši 250 mil. Kč a s průběžným termínem podávání žádostí do 10. 2. 2025.

Výzva je zaměřena na podporu deinstitucionalizace systému sociálních služeb a transformace pobytových zařízení, poskytujících sociální služby pro osoby se ZP (včetně osob s mentálním či kombinovaným postižením) a osoby s chronickým duševním onemocněním, které jsou závislé na péči jiné osoby, podpora rozvoje nových služeb komunitního typu poskytovaných terénní, ambulantní i pobytovou formou, včetně rozvoje a rozšiřování nástrojů pro identifikaci a odstraňování dopadů institucionalizace na uživatele pobytových sociálních služeb a rozvoje individuálního plánování podpory zaměřené na začlenění uživatelů pobytových služeb do běžného sociálního prostředí.

Mezi podporované aktivity patří:

- A. Podpora procesu přípravy transformace pobytové služby sociální péče a tvorba transformačního plánu či jeho aktualizace
- B. Podpora implementace transformačního plánu a praktická realizace transformačního procesu zařízení
- C. Podpora registrované sociální služby, která je zapojena do transformačního procesu

V roce 2022 nebyly podány projekty do výzvy, probíhaly informační aktivity (semináře a konzultace) vůči potencionálním žadatelům.

Podpoře tématu deinstitucionalizace pobytových služeb se věnuje taktéž výzva č. 03_22_006 Podpora procesů ve službách – kraje (1), která byla vyhlášena v červnu 2022 a která je určena pro kraje (vč. hl. m. Prahy). Mezi podporované aktivity patří „podpora transformace systému sociálních služeb a deinstitucionalizace zařízení poskytujících sociální služby pro osoby se ZP“. Tématu transformace se prostřednictvím projektů ve výzvě č.03_22_006 věnují zejména kraje – Královéhradecký, Jihomoravský, Vysočina, Praha a Zlínský kraj.

V červnu 2022 byla vypsána výzva č. 03_22_004 Systémová opatření v oblasti sociálního začleňování, která umožnila podporu projektů MPSV systémového charakteru se zaměřením na „podporu transformace a deinstitucionalizace pobytových sociálních služeb (zejména pro osoby se ZP, seniory a matky s dětmi) a zařízení ústavní i neústavní péče pro děti a s tím související vzdělávání v oblasti koncepční, strategické a manažerské u pracovníků působících v sociálních službách“.

V roce 2022 byl projednán a doporučen projektový záměr MPSV „Podpora procesu deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb v ČR“ za 59,7 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.4 Cíl: Dostupné informace pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny o možnostech péče a podpory.

Opatření 5.4.1 Zpracovat informační materiály pro pečující osoby týkající se jejich postavení, jejich práv a povinností a zajistit distribuci těchto materiálů.

Termín: 31.12.2022, dále průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Informační materiály byly zpracovány. Je zajišťována distribuce osobám, které se stanou pečujícími o osobu ve všech stupních závislosti dle právních předpisů upravujících příspěvek na péči.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2022 MPSV nezpracovalo žádné specifické informační materiály určené pro pečující osoby týkající se jejich postavení, jejich práv a povinností. V dané souvislosti však musíme uvést, že ve sledovaném roce bylo v oblasti sociálních služeb hlavní prioritou MPSV zajistit fungování a provoz sociálních služeb, a to jak v souvislosti s vytvořením podmínek pro zvládnutí uprchlické vlny z Ukrajiny, tak i v souvislosti s kompenzací enormního navýšení nákladů na energie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023, dále průběžně.

5.5 Cíl: Dostupné kvalitní pomůcky a zdravotnické prostředky.

Opatření 5.5.1 Podporovat finanční dostupnost zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Existuje finanční podpora pro osoby se zdravotním postižením k zajištění dostupnosti zvláštních pomůcek.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV podporuje finanční dostupnost zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením nepojistnou sociální dávkou – příspěvek na zvláštní pomůcku. V roce 2022 bylo poskytnuto 6 260 příspěvků na zvláštní pomůcku v celkové výši 922 802 815 Kč. S účinností od 1. 1. 2022 byl rozšířen okruh zdravotních stavů odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku o těžkou demenci s neschopností chůze a odkázaností na mechanický vozík, pokud byl vozík osobě předepsán

příslušným lékařem a schválen revizním lékařem zdravotní pojišťovny, nebo těžkou demencí provázenou těžkým syndromem geriatrické křehkosti a imobility prokázané geriatrickým vyšetřením. Autistické poruchy s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávajícími i přes zavedenou léčbu se staly zdravotním stavem odůvodňujícím přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému. Na změnu zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením navázala změna jeho prováděcí vyhlášky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.2 Pravidelně informovat zaměstnance Úřadu práce ČR o zvláštních pomůckách, na které lze poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV (ÚP)

Indikátor: Zaměstnanci Úřadu práce ČR jsou metodicky vedeni či proškolení o zvláštních pomůckách, na které lze poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku.

PLNĚNÍ MPSV:

V září 2022 se uskutečnily Dny mobility (akce pořádaná ve spolupráci Cechu mobility a Generálního ředitelství ÚP ČR), která zvyšuje povědomí o zvláštních pomůckách ve vztahu k příspěvku na zvláštní pomůcku. Generální ředitelství ÚP ČR organizuje metodické workshopy, přičemž v oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením se tyto workshopy věnují také problematice „pomůcek“. Generální ředitelství ÚP ČR taktéž vydává „Měsíčník dotazů a odpovědí“; i v něm se dle aktuální potřeby věnuje pozornost dané tématice. Samozřejmostí jsou i ad hoc konzultace k jednotlivým otázkám/řízením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.3 Podporovat finanční dostupnost zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Existuje pravidelná finanční podpora zdravotních prostředků ze systému veřejného zdravotního pojištění.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita B Zlepšení podmínek využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti. Tento bod se priority B týká jen částečně, a to v části „podpora půjčování podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti“.

V roce 2022 nebyla předložena žádná žádost zaměřená na prioritu B – bod „podpora půjčování podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti“.

V roce 2022 proběhlo v listopadu jednání Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků (dále jen „Komise“), která je poradním a koordinačním orgánem MZ ČR ve vztahu k problematice úhrady zdravotnických prostředků (dále jen „ZP“) z veřejného zdravotního pojištění vydávaných na poukaz. Tato Komise je složena z 24 stálých členů, zastoupeny jsou všechny zainteresované strany – zástupci MZ ČR, SÚKL, zdravotních pojišťoven, odborných společností, profesních organizací, patientských organizací a asociací výrobců a dodavatelů. Komise se schází podle potřeby (tj. podle množství obdržených návrhů) a projednává a doporučuje aktualizaci kategorizačního stromu ZP, připravuje podklady pro novelizaci zákona o veřejném zdravotním

pojištění a vypracovává stanoviska k ohlášení nekategorizovaných ZP, kterým má být přiznána úhrada se souhlasem MZ ČR. V rámci MZ ČR nadále probíhá spolupráce Komise s OPP (Oddělení podpory práv pacientů) a Pracovní skupinou Pacientské rady ministra zdravotnictví pro zdravotnické prostředky, jsou předávány veškeré potřebné informace k chodu Komise a požadavky k projednávání návrhů.

Portál poradních orgánů, pracovních skupin a odborných komisí Ministerstva zdravotnictví (mzcr.cz)

Komise v závěru roku 2022 projednala dopady současné míry inflace na výrobce, které jsou závažné, nicméně nepostihují všechny skupiny zdravotnických prostředků stejnou měrou, což je i jedním z důvodů, které mluví proti plošnému procentnímu navyšování úhrady v systému zdravotnických prostředků vydávaných na poukaz. V zájmu zajištění dostupnosti zdravotnických prostředků hrazených z prostředků veřejného zdravotního pojištění byl proto odsouhlasen postup pro zjednodušené podávání návrhů na změnu výše úhrady, kdy není třeba dokládat stanovisko dotčených odborných společností.

Z hlediska zajištění dostupnosti zdravotnických prostředků vyvstala na jednání otázka, zda je současné nastavení procesu aktualizace úhrad dle přijatých stanovisek Komise, kdy je veškeré odsouhlasené změny nutné zapracovat v legislativním procesu do novely zákona 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, skutečně v zájmu pacientů. V obtížně předvídatelných situacích s vážnými důsledky pro evropský trh, jako je např. současný vojenský konflikt na Ukrajině, tento proces svou nepružností potenciálně ohrožuje udržitelnost výroby některých ZP a tím dostupnost zdravotní péče v ČR, včetně dopadů.

Z žádostí a návrhů, které se mohou přímo dotýkat osob se zdravotním postižením lze zmínit 2 žádosti o novou úhradovou skupinu a 2 návrhy na změnu úhradové skupiny, které byly s plnou podporou Komise doporučeny k doplnění prvotního podání. Jedná se o mobilizační zdravotnické prostředky (nová UHS 06.01.11), které představují nový přístup v léčbě lymfedému nebo flebolymfedému s fibrotizací podkoží u pacientů s chronickou lymfatickou insuficiencí, a sedací antidekubitní podložky na zakázku (nová UHS 12.1), které jsou určeny osobám všech věkových kategorií upoutaným na invalidní vozík v důsledku neurologického a neuromuskulárního postižení. V UHS 10.04.04 (Příslušenství k přístrojům pro léčbu syndromu obstruktivní spánkové APNOE) jsou po prvotním podání upraveny a zástupci zdravotních pojišťoven odsouhlaseny změny ve smyslu navýšení počtu hrazených kusů konkrétního příslušenství, v úhradové skupině přístrojového vybavení pro domácí umělou plicní ventilaci (UHS 10.08.01.02) jsou pak odsouhlaseny změny, aby indikace více odpovídala potřebám lékařské praxe např. při léčbě dětských pacientů. Tyto návrhy a žádosti jsou nyní po úpravě odsouhlaseny zástupci zdravotních pojišťoven a mohou být v roce 2023 předloženy v podobě, která bude začleněna do nejbližší novely zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Do novely zákona je připraven návrh na rozšíření definice SDP (sestra v domácí péči) i na odbornost 913, tj. ošetrovatelskou péči v sociálních službách dle Seznamu zdravotních výkonů (číselníky odborností), což umožní zvýšení operativnosti předepisování potřebných zdravotnických prostředků, která je zvláště žádoucí právě u pacientů, kteří již nejsou zcela soběstační. Sestry s touto odborností tak budou moci samostatně vystavovat poukazy na různé zdravotnické prostředky (na základě indikace lékaře).

Souhrnem lze konstatovat, že v žádné oblasti nedochází ke krácení výdajů za zdravotnické prostředky, naopak vzhledem k přijatým návrhům a žádostem lze očekávat navýšení úhrad zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Během roku 2023 předpokládá MZ přípravu další novely zákona o veřejném zdravotním pojištění, která by rozšířila úhrady zdravotnických prostředků o Komisi do té doby projednané návrhy na zřízení či změny úhradových skupin.

V závěru roku 2022 došlo také z iniciativy Odboru léčiv a zdravotnických prostředků Ministerstva zdravotnictví k jednání se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí k dalšímu směřování v oblasti úhrad prostředků s kompenzační funkcí (tzv. „bílého programu“). Současný systém úhrad prostředků pro osoby se zdravotním postižením je založen na zařazení do úhrad zdravotnických prostředků vydávaných na poukaz a pro jednotlivé druhy zdravotnických prostředků je výše úhrady spolu s dalšími parametry stanovena v příloze C zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. To se však ukazuje jako nevýhodné jak pro pojištěnce, tak pro systém zdravotního pojištění. Náklady na výrobu zdravotnických prostředků celosvětově rostou, jak v důsledku globálního růstu cen některých materiálů, tak ale také zejména v důsledku dopadů regulace vyplývající z Nařízení (EU) 2017/745, o zdravotnických prostředcích. Ohrožena je také jejich další dostupnost. Řada prostředků

s kompenzační funkcí přitom nemusí být s ohledem na způsob užití klasifikována jako zdravotnický prostředek. Systém veřejných financí může výrazně ušetřit, pokud by umožnil úhrady takových prostředků jinou formou než výše zmíněnou. Systém úhrad ze sociálního a důchodového pojištění navíc naráží na své limity v rychlosti a kapacitě posuzování nároku na příspěvky posudkovými lékaři. K řešení těchto problémů proběhlo první kolo jednání mezi oběma resorty a na začátek roku 2023 je naplánováno kolo druhé, které proběhne s účastí vládního zmocněnce pro lidská práva na úrovni vrchních ředitelů příslušných sekcí obou resortů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 5.5.4 Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením zejména prostřednictvím finančních prostředků z fondů EU.

Termín: průběžně (konference/seminář 31. 12. 2021)

Gestor: MPO

Spolupráce: NRZP ČR

Indikátor: V rámci příslušných dotačních programů z fondů EU je uvedeno, že žadatelé mohou být i výrobci kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků. Všechny relevantní dotační programy z fondů EU obsahují informaci, že podpořené aktivity musí splňovat principy univerzálního designu a přístupnosti. V roce 2021 se uskutečnila konference/seminář pro výrobce na téma možnosti finanční podpory z fondů EU vývoje a výroby kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPO:

V únoru 2022 proběhla prezentace možné dotační podpory ze strany MPO vůči výrobcům kompenzačních pomůcek. Ředitel odboru infrastruktury pro MSP a energetických programů ve své prezentaci seznámil výrobce a odbornou veřejnost s možnostmi podpory jak v roce 2022, která byla do jisté míry omezena dobíhajícími programy, tak s možnostmi v roce 2023, kdy došlo k vyhlášení nových výzev podporujících výrobu a vývoj (nejen) z oblasti kompenzačních a zdravotnických prostředků.

S ohledem na pandemická opatření byla prezentace realizována formou videa, které je umístěno např. na kanále Youtube MPO: <https://www.youtube.com/watch?v=hZ-Fpmnh7UE>. Podpora v roce 2023, o níž bylo v roce 2022 hovořeno, probíhá například skrze program Aplikace nového operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK 2021–2027) <https://www.agentura-api.org/cs/podporovane-aktivity-optak/aplikace-optak/>.

Společnou charakteristikou všech dotačních projektů je požadavek na určení/popsání dopadů projektů na vybrané principy (tzv. horizontální principy), mezi něž patří mimo jiné i požadavek na dodržení rovných příležitostí a zákazu jakékoliv diskriminace. Takové vlivy mohou být buďto neutrální, nebo pozitivní. Negativní má za důsledek vyloučení projektu z možností kofinancování z dotačních prostředků. Při výběru pozitivního vlivu nebo cíleného zaměření projektu na daný horizontální princip je nezbytné doplnit také zdůvodnění. V souladu s Výzvami, tedy podmínkami pro realizaci dotačních projektů, nesmí docházet k porušování práv daných Listinou základních práv EU a Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Pro oznámení podezření na porušování uvedených práv řídicí orgán OP TAK zřizuje informační email porusovaniprav@mpo.cz.

Projekty v rámci OP TAK jsou povinny dodržovat následující horizontální principy: Udržitelný rozvoj, Rovné příležitosti a nediskriminace, Rovné příležitosti mužů a žen.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

V současné době je situace na trhu zdravotnických prostředků velmi problematická, protože Česká republika nezvyšuje ceny úhrad zdravotnických prostředků z veřejného zdravotního pojištění dostatečně a dochází k vážnému narušení trhu se zdravotnickými prostředky. Z toho důvodu nebylo možné ani vyvíjet aktivity k podpoře vývoje a výroby kompenzačních pomůcek a kompenzačních prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.6 Cíl: Podpora tlumočnických služeb pro osoby se sluchovým postižením.

Opatření 5.6.2 Zajistit organizaci a financování vzdělávacího programu tlumočnick českého znakového jazyka a stanovit systém uznávání kvalifikace programu tlumočnick českého znakového jazyka. Zakotvit národní referenční rámec pro český znakový jazyk.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT

Indikátor: Je zajišťován a financován daný vzdělávací program. Byl stanoven systém uznávání kvalifikace a přijat národní referenční rámec.

PLNĚNÍ MŠMT:

Vzdělávací program tlumočnick českého znakového jazyka uskutečňuje Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549, se kterou MŠMT spolupracuje a její činnost podporuje šířením příkladů inspirativní praxe. Výuka českého znakového jazyka na veřejných vysokých školách probíhá dlouhodobě, jak v podobě studijních programů (např. Tlumočnictví českého znakového jazyka) nebo jednotlivých kurzů pro studující nebo v rámci celoživotního vzdělávání.

V systémovém projektu APIV A Národního pedagogického institutu ČR byl vytvářen referenční rámec pro český znakový jazyk od úrovně A1 po úroveň B2, který sjednocuje parametry pro výuku českého znakového jazyka a uvádí ho do sociokulturního prostředí. Dne 30. 11. 2022 proběhla závěrečná konference s představením výstupů projektu. Více informací je dostupných zde <https://cefr-czj.npi.cz/>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024. Přestože byl zpracován národní referenční rámec pro český znakový jazyk, nebyla stále ještě dořešena otázka uznávání kvalifikace. V současné době probíhají k řešení tohoto úkolu jednání.

Opatření 5.6.3 Podporovat vzdělávání v českém znakovém jazyce na všech stupních vzdělávací soustavy i v rámci celoživotního vzdělávání; podporovat výzkum a popis struktury českého znakového jazyka.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byly vyhlášeny dotační programy v uvedených oblastech.

PLNĚNÍ MŠMT:

Český znakový jazyk je při ověřování centrálně zadávaných zkoušek (maturitních nebo přijímacích zkoušek) jednou z alternativ konání zkoušky s uzpůsobenými podmínkami. Zkouška je takto vyvíjena dlouhodobě a na přípravě zadání spolupracují pracovníci Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání s odborníky na danou problematiku.

Dle přílohy č. 2 k maturitní vyhlášce jsou takoví maturanti zařazeni do kategorie skupiny 3 (SP-3-T; SP-3-T-A) – žáci se sluchovým postižením (převážně žáci prelingválně neslyšící) nebo žáci se souběžným postižením více vadami různé etiologie, kteří za svůj mateřský jazyk považují český znakový jazyk; žáci primárně komunikující českým znakovým jazykem, příp. prostřednictvím jiného

komunikačního systému, který není odvozen od českého jazyka, pracují s upravenou zkušební dokumentací. Žáci vykonávají modifikovaný didaktický test „český jazyk v úpravě pro neslyšící“ a „cizí (anglický) jazyk v úpravě pro neslyšící“ a využívají služby tlumočnicka (v případě postižení více vadami navíc služby asistenta).

V příloze pro konání přijímací zkoušky je uvedeno: Obsahová úprava testu jednotné zkoušky z českého jazyka a literatury (obdobně i školní přijímací zkoušky) je navržena tak, aby test ověřoval znalost českého jazyka na úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce.

Výuka českého znakového jazyka na veřejných vysokých školách probíhá dlouhodobě, jak v podobě studijních programů (např. Tlumočnictví českého znakového jazyka) nebo jednotlivých kurzů pro studující nebo v rámci celoživotního vzdělávání. MŠMT poskytuje veřejným vysokým školám podporu pro vzdělávání studentů se sluchovým postižením, konkrétně pro uživatele znakového jazyka. Pro studenty s tímto typem zdravotního postižení je vysokým školám poskytována částka zvýšených nákladů na studenta ve výši 150 000 Kč, jež je dále diferenciována do tří koeficientů ekonomické náročnosti studia (0,7, 1 a 1,5). Toto schéma bylo nastaveno v [Pravidlech pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám MŠMT pro rok 2022](#).

V rámci výzev [Operačního programu Jan Amos Komenský Šablony I](#) je možné v regionálním školství mj. žádat o finanční podporu na vzdělávání pedagogických pracovníků, odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání a inovativní vzdělávání. Náplň aktivit se může zaměřovat na inkluzi a další témata. Vysoké školy mohou za splnění dalších nutných podmínek (např. zaměření na internacionalizaci, praxi apod.) rozvíjet studijní programy zaměřené na výuku českého znakového jazyka. Akademičtí a neakademičtí pracovníci vysokých škol se mohou vzdělávat ve vhodné komunikaci se studenty se specifickými potřebami a tyto studenty nasměrovat na specializované pracoviště konkrétní vysoké školy, které je jim schopno navrhnout řešení problémů a poskytnout adekvátní pomoc při jejich studiu.

V rámci regionálního školství je možné realizovat vzdělávání zaměřené na společné vzdělávání a rovné příležitosti. V rámci tohoto tématu je možné absolvovat i vzdělávání zaměřené na využití znakového jazyka ve výuce či realizovat výuku ve znakovém jazyce.

Na metodickém portále <https://rvp.cz/> jsou zveřejňovány inspirativní podněty k výuce českého znakového jazyka.

V roce 2022 byla publikována elektronická publikace [Výuka českého znakového jazyka pro žáky se sluchovým postižením II](#). Publikace je zveřejněna v editačním prostředí, které umožňuje její zobrazení s překladem do českého znakového jazyka. Publikace byla rozeslána v elektronické i tištěné podobě aktérům vzdělávání žáků se sluchovým postižením (paragrafové školy, katedry vysokých škol s oborem speciální pedagogika, speciálně pedagogická centra, neziskové organizace). Publikace poskytuje metodickou podporu vyučujícím českého znakového jazyka v tématech plánování výuky, vyučovacích postupů, hodnocení žáků, práce s heterogenitou.

V letech 2020 – 2022 byly připraveny a pilotně ověřeny dva výcvikové programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Český znakový jazyk pro asistenta pedagoga I, II.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 6: Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti

Článek 12 Úmluvy ukládá především povinnost uznat osoby se zdravotním postižením jako subjekty práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními.

Se zajištěním rovného postavení před zákonem souvisí i zajištění účinného přístupu osob se zdravotním postižením ke spravedlnosti, a to pomocí procedurálních úprav, které usnadní plnění role přímých či nepřímých účastníků a svědků soudních řízení. V této problematice by měly být proškoleny i osoby, které pracují v oblasti justiční správy, včetně pracovníků policie a vězeňské služby.

Pozitivní změnou bylo přijetí nového občanského zákoníku, který zakotvil zásadní změny týkající se svéprávnosti člověka a nově upravil také pravidla pro její případné omezení. Vychází z koncepce podpůrného či asistovaného rozhodování, které je založeno na tom, že každá osoba je schopna se rozhodovat, může k tomu však potřebovat větší či menší míru podpory. Proto zákon umožňuje využívat namísto omezení svéprávnosti tzv. podpůrná opatření (zastoupení opatrovníkem, zástupcem člena domácnosti či podpůrcem podle smlouvy o nápomoci).

Zajištění rovného přístupu ke spravedlnosti se týká také technických opatření a administrativních postupů, které osobám se zdravotním postižením umožní plnohodnotně uplatňovat svá práva.

6.2 Cíl: Rovnoprávný přístup k informacím v rámci soudních řízení.

Opatření 6.2.1. Shromáždit či popřípadě zpracovat informační materiály pro veřejné i soukromé opatrovníky, podpůrce a zástupce člena domácnosti a prostřednictvím soudů zajistit jejich distribuci ve spolupráci s organizacemi, které zastupují osoby s omezenou schopností právně jednat.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MSp

Indikátor: Soudy mají k dispozici shromážděné či zpracované informační materiály a jsou instruovány o způsobech jejich distribuce.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti již v současnosti na svých webových stránkách publikuje relevantní informace týkající se opatrovnické agendy v tomu speciálně věnované sekci ([Opatrovnická agenda - Portál justice](#)). V minulosti zde byl publikován kupříkladu materiál věnovaný evaluaci tříletého období po nabytí účinnosti nového civilního kodexu v oblasti reformy rozhodování o svéprávnosti u osob se zdravotním postižením. V současnosti rovněž oddělení justiční analýzy a statistiky na základě podnětů legislativního odboru finalizuje speciální publikaci obsahující podrobné informace o rozhodování v opatrovnické agendě, a to včetně informací o využívání podpůrných opatření. Předpokládá se, že na začátku příštího roku bude tato publikace zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti a prostřednictvím Spolku rodinněprávních a opatrovnických soudců distribuována rovněž mezi opatrovnické soudce. V těchto aktivitách, kterými je naplňován předmětný úkol, hodláme i do budoucna pokračovat. Ministerstvo spravedlnosti se taktéž podílelo na zpracování informací o základních životních situacích pro občany (včetně informací o některých podpůrných opatřeních) na portálu veřejné správy ([Zastoupení členem domácnosti - gov.cz](#)).

Taktéž je třeba připomenout, že se Ministerstvo spravedlnosti již v minulosti podílelo na přípravě materiálu pro obce jako veřejné opatrovníky (<https://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-doporuceni-pro-obce-zakladni-informace-pro-obce-jako-verejne-opatrovniky.aspx>). Samo Ministerstvo spravedlnosti nicméně není gestorem problematiky veřejného opatrovnictví. Další relevantní informace pro veřejné opatrovníky, které lze do značné míry pokládat za využitelné i pro soukromé opatrovníky, jsou pak již v současnosti dostupné na stránkách Ministerstva vnitra: ([Veřejné opatrovnictví - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#)). Další ucelené informace týkající se omezení svéprávnosti a dalších podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat jsou obsaženy na webu garantované veřejnou správou business info ([Omezení svéprávnosti a další podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat | BusinessInfo.cz](#)).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023. Opatření je průběžně plněno, je však třeba dořešit distribuci materiálů na soudy.

Opatření 6.2.2 Realizovat školení pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky, které bude zaměřené na problematiku zdravotního postižení a práv vyplývajících z Úmluvy, zejména práva na podporu a bezpečí při právním jednání, dále na problematiku komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením (komunikační systémy osob se sluchovým postižením, snadno srozumitelná forma komunikace atd.).

Termín: průběžně

Gestor: MSp

Indikátor: Jsou realizována školení na uvedená témata. Informace o plnění opatření obsahuje počet naplánovaných i realizovaných školení a počet jejich účastníků.

PLNĚNÍ MSp:

V roce 2022 se uskutečnily tyto vzdělávací akce pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky:

Jako celostátní:

Clearing aneb řízení o svéprávnosti a soudní sociální práce, online 31. 3. 2022, 19 účastníků

Řízení o podpůrných opatřeních, řízení o svéprávnosti a detenční řízení se zaměřením na možnosti využití soudních sociálních pracovníků, Praha, 28. – 29. 4. 2023, 58 účastníků

Článek 13 Úmluvy o právech osob s postižením aneb jsou české soudy přístupné všem? 18. 10. 2022, 11 účastníků, Kroměříž, kulatý stůl

Antidiskriminační právo – aktuální judikatura a výkladové problémy, Praha, 10 účastníků, 14. 11. 2022

Jako tzv. regionální semináře „na klíč“:

Komunikace s osobami s duševní poruchou, KS České Budějovice, 25 účastníků

Detenční řízení a komunikace s osobami s duševní poruchou, Kroměříž, regionální seminář, 31 účastníků, 8. 3. 2022

Komunikace s osobami s duševní poruchou, 7. 9. 2022, OS Havířov, 25 účastníků

Komunikace s osobami s duševní poruchou, KS Plzeň, 38 účastníků, 8. 11. 2022

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 7: Život v rodině

Život v rodině a přirozeném rodinném prostředí je důležitým předpokladem pro psychický i fyzický vývoj dětí. Opatření jsou proto zaměřena na podporu rodin a jejich členů s cílem zachovat nebo obnovit funkci rodiny a na zvyšování zájmu o náhradní rodinnou péči. Důležité je podporovat především poskytování poradenské pomoci a podpory rodičům a dalším osobám pečujícím o dítě se zdravotním postižením a o profesionalizaci pěstounské péče tak, aby nedocházelo k častým změnám prostředí a střídání pečujících osob.

Dále je nezbytné podporovat mladé lidi se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení či poprvé vstupují do zaměstnání, aby mohli realizovat vlastní představy o samostatném životě. Úspěšné zvládnutí těchto životních změn napomáhá k následně snazší a efektivnější integraci do společnosti.

7.1 Cíl: Podpora snižování počtu dětí se zdravotním postižením v institucionální péči.

Opatření 7.1.1 Rozvíjet a profesionalizovat náhradní rodinnou péči za účelem zvýšení počtu zájemců o poskytování náhradní rodinné péče dětem se zdravotním postižením, zajištění jejich odborné přípravy k přijetí dítěte se zdravotním postižením do rodiny a adekvátní podpory v průběhu poskytování pěstounské péče tomuto dítěti.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

1. 1. 2022 nabyla účinnosti novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 363/2021 Sb.), která se soustředí na provedení dílčích, nejvíce potřebných změn v systému sociálně-právní ochrany. Novela se snaží podpořit zvýšení zájmu o svěřením dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče. Mnoho pěstounů se obává zvýšených nároků na péči o dítě s postižením, a tak tyto děti zbytečně zůstávají v institucionální péči. Proto přijetím novely došlo k navýšení finančních prostředků za péči o svěřené děti a zohlednění jejich zdravotního stavu. U zprostředkované pěstounské péče je výpočet výše odměny pěstouna nově navázán na násobek minimální mzdy v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotním stavu. V případě nezprostředkované pěstounské péče mají pěstouni nárok na novou dávku „příspěvek při pěstounské péči“. Výše této dávky se odvíjí

od násobku životního minima v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotním stavu. Výše životního minima byla v roce 2022 nařízením vlády dvakrát zvýšena, a to s účinností od 1. 4. 2022 a 1. 7. 2022. S účinností od 1. 1. 2023 byla navýšena minimální mzda a životní minimum. Došlo tudíž i k navýšení výše zmíněných dávek.

Zároveň se od 1. 10. 2022 zvýšily příspěvky na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči o 27 %. Výše příspěvku se odvíjí od věku nezaopatřeného dítěte a případně stupně jeho postižení v rozsahu stanoveném stupněm závislosti.

Od 1. 10. 2022 se o 35 % zvýšil i jednorázový příspěvek při převzetí dítěte do pěstounské péče. Jednalo se o první navýšení tohoto příspěvku od roku 2008.

Nařízením vlády ze dne 14. 12. 2022 byl s účinností od 1. 1. 2023 navýšen státní příspěvek na výkon pěstounské péče na částku 59400 Kč za kalendářní rok.

MPSV realizuje Národní strategii ochrany práv dětí 2021–2029. V jejím rámci je jeden ze šesti klíčových cílů věnován záruce bezpečné péče v rodinném prostředí. Tento cíl je naplňován opatřením A2 I. akčního plánu „Zpracování nové koncepce moderní náhradní péče o děti“.

K naplnění tohoto opatření přispívá projekt MPSV „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče o děti“ realizovaný od 1. 11. 2022 do 31. 12. 2025. Předmětem projektu je zefektivnění a zjednodušení procesu zabezpečení náhradní rodinné péče pro ohrožené děti. Projekt se snaží propojit identifikované kompetence zájemců a zájemkyň o poskytování náhradní rodinné péče s potřebami dětí. Zvláštní pozornost je věnována možnostem zabezpečení náhradní rodinné péče pro děti se specifickými potřebami a zatraktivnění výkonu pěstounské péče pro potenciální zájemce a zájemkyně z řad široké veřejnosti. Projekt reaguje na problémy v dosavadní praxi systému náhradní rodinné péče, která je krajově, systémově i časově roztržštěná a nedokáže tak pružně a rychle reagovat na potřeby dětí. Hlavní cíl šesti projektových aktivit je zefektivnění a zjednodušení procesu zabezpečení ochrany a pomoci dětem v systému náhradní rodinné péče prostřednictvím standardizace procesu zprostředkování náhradní rodinné péče s ohledem na krajová specifika v souladu s novelizací zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Vyhledávání zájemců o poskytování náhradní rodinné péče dětem se zdravotním postižením se věnuje klíčová aktivita 04: Poskytování NRP pro děti se specifickými potřebami

Jedná se zejména o děti se zdravotním znevýhodněním, psychiatrickou diagnózou, děti starší 6 let, sourozenecké skupiny a děti jiného než majoritního etnika. Poskytování náhradní rodinné péče pro tyto děti vyžaduje úzkou spolupráci mezi všemi zainteresovanými osobami a organizacemi. Zároveň je potřeba využívat specifické metody, které umožňují identifikovat, vyhledávat a pracovat se zájemci o náhradní rodinnou péči, kteří disponují kompetencemi potřebnými pro poskytování náhradní rodinné péče této skupině dětí. Cílem KA 4 je podpořit kraje při plánování a zprostředkování náhradní rodinné péče dětem se specifickými potřebami, identifikovat jejich potřeby v této oblasti a vytvořit adekvátní plán pro jejich saturaci.

Podpoře náhradní rodinné péče se v rámci OPZ+ věnují následující nové výzvy vyhlášené v roce 2022:

- Výzva č. 03_22_004 - výzva vyhlášena v červnu 2022, výzva umožňuje podporu „systémových, koncepčních, strategických, osvětových a metodických opatření v oblasti náhradní rodinné péče“ na národní úrovni, příjemcem/realizátorem projektů v této výzvě je MPSV. V roce 2022 byl podpořen nový projekt MPSV s názvem „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče o děti“ za 43,9 mil. Kč.
- Výzva č. 03_22_006 – výzva vyhlášena v červnu 2022, výzva umožňuje podporu „systémových, koncepčních, strategických, osvětových a metodických opatření v oblasti náhradní rodinné péče“ na regionální úrovni, příjemci/realizátory projektů v této výzvě jsou kraje (včetně hl. m. Prahy). Tématu NRP se prostřednictvím projektů ve výzvě č.03_22_006 věnuje například kraj Karlovarský.
- Výzva č. 03_22_017 Podpora služeb pro ohrožené děti, rodiny a mladé dospělé, vyhlášená v srpnu 2022 s celkovou alokací ve výši 450 mil. Kč a s průběžným termínem podávání žádostí do 10. března 2023. Hodnotící proces projektů v roce 2022 nebyl ukončen. Výzva je zaměřena na rozvoj náhradní rodinné péče na úrovni obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů. Mezi podporované aktivity patří např.:

- programy zvyšování informovanosti potenciálních náhradních rodičů, zprostředkování informací o potřebách dětí,
- aktivní vyhledávání žadatelů, jejich motivace a zvyšování kompetencí,
- mapování potřeb dětí a umisťování dětí z ústavní péče do NRP (z ústavů),
- posílení kompetencí pracovníků orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) v oblasti NRP, zvyšování kvality sociální práce OSPOD v NRP - akreditované/ neakreditované vzdělávání, supervize, sdílení dobré praxe, odborné stáže, případová práce, rozbor kazuistik, možnost pořízení a využívání odborných pomůcek,
- programy podpory profesionalizace a specializace pěstounské péče,
- vymezení rolí a kompetencí všech aktérů a jejich aktivní zapojování do procesu zprostředkování NRP. Je možné zapojení průvodce tímto procesem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 7.1.2 Rozvíjet další programy na podporu návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2022 byl dokončen projekt MPSV „Podpora systémových změn v oblasti péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice“ v jehož rámci probíhala realizace opatření na podporu návratu dětí do původní rodiny. Projekt byl zaměřen na děti obecně, tj. zahrnoval i děti se zdravotním postižením. Na tuto tematiku se zaměřovaly 3 klíčové aktivity projektu: Klíčová aktivita 1: „Tvorba krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené“ a Klíčová aktivita 2: „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“. Projekt byl realizován v období 1. 10. 2018 - 31. 12. 2022.

Cílem KA01 „Tvorba krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené“ bylo zpracovat model sítě služeb specificky pro každý jednotlivý kraj s důrazem na preventivní služby za účelem zajistit maximálnímu počtu dětí, pokud to umožňuje prioritní sledování zájmu dítěte, zachování rodičovské péče, a tím přispět ke snížení celkového počtu dětí umístěných v ústavní péči.

Výstupem KA01 jsou dva materiály: Analýza potřeb dětí v kontextu pobytové péče a Krajský model sítě služeb – pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené (Krajské zprávy vytvořené pro každý kraj individuálně). Oba materiály společně nabízejí jak krajskou úroveň řešení problematiky umisťování dětí do pobytového zařízení, tak i systémovou, přičemž krom praktických nástrojů materiály upozorňují na stránku teoretickou, která je také základem principů práce s rodinou, zdrojem vizí a priorit. Krajské zprávy poskytly krajům odpověď na to, jaké služby by měly být na úrovni kraje zajištěny, aby naplňovaly potřeby „ohrožených“ dětí, jaké jsou nenaplněné potřeby „ohrožených“ dětí umístěných v ústavní péči a dětí ohrožených odebráním z rodiny a zda existují k nenaplněným potřebám odpovídající služby. Ambicí těchto zpráv bylo stát se datovým a argumentačním podkladem pro strategické plánování krajů, tvorbu transformačních plánů, nastavování projektů a grantových výzev, zacílení podpůrných kampaní či jen zpětná vazba na jejich systém SPOD.

Všechna doporučení byla debatována v intencích tzv. ekologického modelu, který slouží rozvrstvení preventivních aktivit od primární úrovně, až po úroveň systémovou. Byl vypracován i separátní dokument Rešerše výstupu pro akademické účely.

Cílem KA02: „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ bylo provedení revize strukturovaných vyhodnocení a individuálních plánů ochrany dětí (IPOD), které byly v době realizace projektu umístěny

v ústavní výchově. Revize proběhla ve smyslu prohloubení a specifického zacílení stávajících strukturovaných vyhodnocení a IPOD dětí umístěných v ústavní péči.

Základním cílem revize bylo ověření relevance opatření ústavní výchovy ve vztahu k celkovému kontextu situace dítěte a rodiny, ověření plnění cíle (řešení ohrožení dítěte, naplnění jeho potřeb) ústavní výchovy, relevance časového harmonogramu (s důrazem na podmínku dočasnosti ústavní péče) a relevance kritérií plnění cíle, zhodnocení podmínek návratu dítěte do rodiny nebo umístění dítěte do náhradní rodinné péče, posouzení rozsahu a obsahu sociálních a navazujících služeb pro rodiny s dětmi, které budou potřebné pro bezpečné setrvání dítěte v rodině, posouzení úrovně spolupráce ústavního zařízení, OSPOD a rodiny, resp. dítěte (tj. úroveň případové práce).

Výstupem KA02 je zpracování modelových postupů cíleného přehodnocení situace dětí do 7 let, který poskytuje náhled na procesy vyhodnocování a plánování se zaměřením pozornosti na relevantní oblasti života dítěte s ohledem na jeho nízký věk a s ním spojená specifika. Dále došlo k vytvoření metodického materiálu, který se věnuje nastavení optimální sítě služeb pro rodiny s dětmi s rizikem nebo anamnézou umístění do ústavní péče. Síťování služeb je dynamický a kontinuální proces směřující k naplnění potřeb dětí a rodin žijících v dané lokalitě. Každá lokalita disponuje různou sítí služeb a je ovlivněna vnějšími podmínkami v lokalitě (např. personální a finanční kapacity aktérů). Všechny sítě služeb by však měly naplňovat principy transformace a odrážet v první řadě potřeby dětí a rodin. Další metodický materiál, který je významným výstupem projektové aktivity, je pak nastavení modelového postupu přehodnocení potřeb dětí v ústavní péči s cílem optimalizace využití institutu ústavní péče. Materiál je zaměřen na podrobný popis základních principů práce s potřebami dítěte umístěného v ústavní péči v kontextu podrobného vyhodnocování situace a následného individuálního plánování ochrany dítěte a podpory celé rodině.

Metodické materiály byly sdíleny všem pracovníkům OSPOD v rámci ČR a všem pracovníkům agentury SPOD na krajských úřadech. Materiály reagují nejen na poptávku terénu, ale vycházejí především z aktuálních principů vyhodnocování a plánování za účelem poskytnout funkční a praktické nástroje, které pracovníky OSPOD povedou při práci s dětmi a rodinami.

Jako nástroj pro vyhodnocování a plánování práce s dítětem a rodinou byly vytvořeny následující formuláře:

- Formulář pro Úvodní vyhodnocení
- Formulář pro Podrobné vyhodnocení
- Formulář pro Individuální plán ochrany dítěte
- Pomocný nástroj pro vyhodnocování situace dětí mladších 10 let
- Pomocný nástroj pro vyhodnocování situace dětí starších 10 let
- Pomocný nástroj pro vyhodnocování situace dětí v NRP
- Pomocný nástroj pro vyhodnocování situace dítěte s postižením
- Pomocný nástroj k mapování situace dospívající osoby před odchodem do samostatného života
- Praktický průvodce k formulářům
- Nástroje k vyhodnocování (genogram, vztahová mapa apod.)
- Prezentace k workshopům
- Podrobná skripta k prezentaci
- Průběžné zprávy pro jednotlivé kraje

Specifika využívání formulářů byla předmětem praktických workshopů, které se zaměřily na hlubší porozumění práce s těmito nástroji. O workshopy byl mezi pracovníky OSPOD enormní zájem, jelikož se jednalo a jedná o jediný vzdělávací seminář v rámci tohoto tématu, kde mají pracovníci možnost řešit kauzistiky a realizovat praktický nácvik konkrétních dovedností, jejichž zvládnutí je pro výkon SPOD zásadní. Workshopy měly velký dopad na uchopení základních principů vyhodnocování a plánování, které se s ohledem na vývoj praxe v rámci několika let proměnily a bylo nutné na změny reagovat za účelem adekvátního a efektivního zacílení podpory ohroženým dětem. V návaznosti na realizované workshopy byla zahájena spolupráce s Asociací vzdělavatelů ČR, kdy proběhlo několik jednání za účelem nastavení efektivní spolupráce.

Workshopy byly realizovány v několika verzích v reakci na přímou poptávku z terénu ke vzdělávání se v určitých tématech SPOD:

- Vyhodnocování a IPOD krok za krokem (pro OSPOD)
- Vyhodnocování a IPOD krok za krokem (pro krajské úřady)
- Vyhodnocování a individuální plánování (pro neziskové organizace)

- Vyhodnocování a individuální plánování v SPOD (pro VŠ a VOŠ)
- Vyhodnocování situace dítěte s postižením
- Jak na formuláře MPSV vyhodnocení a IPOD
- Vyhodnocování situace dítěte v náhradní rodinné péči
- Vyhodnocování situace dítěte a rodiny pro kurátory pro děti a mládež
- Workshopy „na klíč“

Při realizaci KA02 bylo celkově proškoleny 1593 lidí v rámci 136 workshopů.

V návaznosti na Doporučení Rady, které vydala dne 25. března 2021 Evropské komise a kterým se zavádí evropská záruka pro děti (dále jen „Záruka pro děti“), připravil odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí na MPSV Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2021-2030. Akční plán byl dne 16.11.2022 schválen usnesením Vlády ČR. Jako jeden z hlavních identifikovaných problémů označuje Akční plán obtížný přechod dětí z ústavní péče do rodinné péče a nedostatečnou podporu mladých dospělých opouštějících náhradní rodinnou péči. Cíle Akčního plánu jsou v tomto ohledu následující:

- Zvýšit podíl dětí přecházejících z ústavní péče do kvalitní rodinné péče
- Zvýšit dostupnost preventivních a odborných služeb systému péče o ohrožené děti a rodiny (včetně služeb pro mladé dospělé opouštějící NRP)
- Zvýšit dostupnost komunitních a preventivních služeb
- Snížit max. počet dětí v rodinných skupinách/domácnostech (rodinnými domácnostmi jsou zde míněny rodinné nebo výchovné skupiny ústavních zařízení fungující v běžných bytových jednotkách mimo ústav)
- Zvýšit počet a rozsah projektů na podporu mladých dospělých opouštějících náhradní péči (včetně zajištění koordinace spolupráce všech zainteresovaných subjektů při odchodu mladých dospělých z NRP)
- Snížit počet odebíraných dětí z biologických rodin

Předmětné opatření naplňuje MPSV též prostřednictvím metodického vedení krajských úřadů v oblasti náhradní rodinné péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.2 Cíl: Zajištění podmínek pro samostatný život mladých osob se zdravotním postižením, které opouštějí institucionální zařízení.

Opatření 7.2.1 Realizovat programy na podporu samostatného života mladých osob se zdravotním postižením, které opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: V daném období byly realizovány uvedené programy.

PLNĚNÍ MPSV:

1. 1. 2022 nabyla účinnosti novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 363/2021 Sb.), která se soustředí na provedení dílčích, nejvíce potřebných změn v systému sociálně-právní ochrany. Novela zavedla tzv. zaopatřovací příspěvek pro mladé dospělé odcházející z náhradní péče, který je nově poskytován jako opakovaná měsíční dávka a dále jednorázová dávka při ukončení nezaopatřenosti (zejm. studia). Od účinnosti novely činila výše opakované měsíční dávky 15 000 Kč, od 1. 10. 2022 byla navýšena na 17 250 Kč. Jednorázová dávka při ukončení nezaopatřenosti činila od účinnosti novely 25 000 Kč, od 1. 10. 2022 byla navýšena na 28 750 Kč.

Je zde pamatováno rovněž na individuální plán, který „mladý dospělý“ vypracovává se sociálním kurátorem obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Individuální plán mladého dospělého navazuje na individuální plán ochrany dítěte (IPOD) vypracovaný místně příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Proto je zákonem stanovena povinnost součinnosti OSPOD při vypracování individuálního plánu mladého dospělého a povinnost OSPOD poskytnout sociálnímu kurátorovi obecního úřadu obce s rozšířenou působností potřebné informace k zajištění návazné

sociální práce s mladým dospělým, včetně IPOD, a to nejpozději 6 měsíců před ukončením pěstounství, poručenství či ústavní výchovy z důvodu dosažení zletilosti.

Tématu podpory aktivit směřující k podpoře mladých dospělých odcházejících z ústavní péče a náhradní rodinné péče při vstupu do samostatného života se věnuje Výzva č. 03_22_017 Podpora služeb pro ohrožené děti, rodiny a mladé dospělé, vyhlášená v srpnu 2022 s celkovou alokací ve výši 450 mil. Kč a s průběžným termínem podávání žádostí do 10. 3. 2023. Hodnotící proces projektů nebyl v roce 2022 ukončen.

Ve výzvě lze podpořit činnosti zaměřené na podporu fungování cílové skupiny v přirozeném sociálním prostředí a podporu v jejím začleňování se do běžného života a na trh práce (mimo nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které nejsou v rámci této výzvy podporovány) zohledňující specifické potřeby cílové skupiny. Popis podporovaných činností:

- programy přípravy mladého člověka opouštějícího náhradní typy péče (průběžný proces – jeho plánování), dlouhodobé kontinuální individuální plány podpory,
- tvorba nástrojů pro vyhodnocení kapacit, zdrojů a potřeb mladého dospělého a možných zdrojů podpory v komunitě (formálních i neformálních),
- programy doprovázení při opouštění péče,
- zavádění case managementu, koordinace aktérů podpory mladého člověka a vyhodnocování této podpory,
- podpora nácvikové činnosti vedoucí k samostatnosti po odchodu z ústavní péče – péče o sebe, péče o domácnost, zdraví, obstarávání vlastních záležitostí, práce, volný čas,
- podpora při vzdělávání, rozšiřování kvalifikace,
- pomoc při řešení bydlení a zaměstnání, zapojování do komunity,
- programy edukace ve finanční oblasti,
- právní poradenství, pracovně právní poradenství, pomoc při orientaci v systému sociálních dávek,
- motivační programy, programy hledání vlastní identity, životních cílů, převzetí odpovědnosti za vlastní život,
- terapeutická podpora a psychosociální podpora při řešení vztahových problémů (partnerství, vztah k biologické rodině, vztah k náhradní rodině), problémů s návykovými látkami, zkušenosti s bezdomovectvím, prostitucí, sexuálním zneužíváním,
- programy krizové intervence,
- programy pro mládež zaměřené na posilování vlastních kompetencí, změnu postojů a získávání pozitivních vzorů (peer mediace, peer programy, mentoring), motivační programy a poradenství k přípravě na zaměstnání, programy odstraňování překážek vstupu na trh práce a přípravy na změnu životní situace po vstupu na trh práce,
- podpora pracovníků a dobrovolníků zaměřená na rozvoj jejich kompetencí při práci s mladými dospělými, a to v oblastech souvisejících s činnostmi této aktivity, např. ve formě proškolení dobrovolníků/peer aktivistů, metodické podpory, supervize/intervize dobrovolníků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.3 Cíl: Zajištění dodržování práva osob s omezenou svéprávností na rodinný život.

Opatření 7.3.1 Provést analýzu právní úpravy práva na rodinný život u osob s omezenou svéprávností z hlediska Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a v případě potřeby navrhnout odpovídající legislativní změny.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla zpracována uvedená analýza.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném období nebyla analýza zpracována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Oblast č. 8: Vzdělávání a školství

Oblast č. 8 se věnuje právu na vzdělání bez diskriminace a na základě rovných příležitostí, což mimo jiné znamená podporovat inkluzivní vzdělávání, poskytovat přiměřenou úpravu a pomoc podle individuálních potřeb, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně rozvíjet svůj potenciál, nadání a kreativitu a účinně se zapojily do života společnosti.

V rámci systému inkluzivního vzdělávání jsou uplatňována podpůrná opatření tak, aby byla zajištěna rovnost v přístupu ke vzdělávání na všech úrovních škol pro každé dítě, žáka či studenta.

Je nezbytné se systematicky zabývat osvětou, podporovat projekty osvětující pozitiva inkluze a vytvářet ve společnosti klima respektující právo na vzdělávání všech osob bez rozdílu.

V oblasti vysokého školství by měl být na úrovni všech strategických dokumentů a právních předpisů dodržován princip rovných příležitostí osob se zdravotním postižením. Otevřenost vysokého školství je třeba podporovat v průběhu celé studijní dráhy, tedy v rámci přístupu ke vzdělávání, během studia, ale také v úspěšnosti dokončení studia. Inkluzivní prostředí vysokých škol je třeba podporovat financováním zvýšených nákladů vysokých škol zpřístupňujících studium osobám se specifickými potřebami, investičním programem na rozvoj infrastruktury vysokých škol.

8.1 Cíl: Kvalitní práce školských poradenských zařízení, včetně zkrácení lhůty na provedení vyšetření.

Opatření 8.1.3 Zajistit legislativně, organizačně a finančně působení pracovníků školských poradenských zařízení prostřednictvím nastavení personálního standardu a transformace poradenských služeb.

Termín: 31.12.2022, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byl nastaven uvedený personální standard a probíhá transformace poradenských služeb.

PLNĚNÍ MŠMT:

Ke sjednocení činnosti školských poradenských zařízení byla vytvořena [Jednotná pravidla pro poskytování poradenských služeb školských poradenských zařízení](#). Jsou veřejně přístupná a byla zaslána jak školským poradenským zařízením, tak jejich zřizovatelům (ti nastavují limity pracovníků). Slouží jako metodický materiál, který obsahuje obecnou a personální část, diagnostickou část, procedurální část, materiální část, intervenční část, dále speciální část pro speciálně pedagogická centra a speciální část pro pedagogicko-psychologické poradny. Další metodické informace pro školská poradenská zařízení jsou zveřejňovány na www.edu.cz. V příloze č. 4 vyhlášky č. 72/2005 Sb. je uvedené, jaké pozice jsou ve školských poradenských zařízeních a jaká je jejich náplň práce.

Je snaha různými legislativními kroky snižovat administrativní zátěž školských poradenských zařízení – převádět financování některých podpůrných opatření (školní psychologové a školní speciální pedagogové, poskytování pedagogické intervence) přímo do škol tak, aby pracovníci měli více času na práci v terénu, ve školách, poskytování metodické podpory. MŠMT je se školskými poradenskými zařízeními skoro v každodenním kontaktu, stejně tak Národní pedagogický institut ČR. Jsou pořádány pravidelně několikrát do roka porady se všemi vedoucími pracovníky. V případě potřeby je projednávána situace se zřizovateli.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Text opatření změněn a navržen posun termínu do 31.12.2024. Stále chybí legislativní úprava personálního standardu.

Opatření 8.1.4 Vytvořit funkční systém pravidelné a ve všech krajích ČR dostupné supervizní podpory pracovníků školských poradenských zařízení a zajistit jeho financování.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla přijata opatření zajišťující supervizní podporu a její financování.

PLNĚNÍ MŠMT:

Národní pedagogický institut ČR prostřednictvím krajských pracovišť nabízí metodickou podporu školám a školským poradenským zařízením. Podpora jednotlivým krajům je dále zaštiťována sítí krajských koordinátorů péče o žáky s narušenou komunikační schopností a žáky s poruchami autistického spektra.

Probíhají pravidelné porady MŠMT, Národního pedagogického institutu ČR a vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení, se kterými je dále MŠMT i Národní pedagogický institut ČR v neustálém kontaktu. Na březen 2023 je zveřejněn vzdělávací program Skupinová intervize určený i pro ředitele školských zařízení a speciální pedagogy. Supervizní činnost má také zajišťovat zřizovatel.

Od roku 2020 jsou Národní pedagogickým institutem ČR nabízeny kazuistické semináře pro cílové skupiny odborných pracovníků školských poradenských zařízení, školních poradenských pracovišť, ústavní a preventivně výchovné péče. Cíleně byly také v roce 2022 nabízeny supervizní semináře pro pedagogy pod názvem Mezi námi – Pravidelná supervizní setkání pro pedagogické pracovníky. Na potřeby pedagogů v roce 2022 také reagují podcasty na různá témata, které přinášejí pedagogům příklady dobré praxe. Národní pedagogický institut ČR realizuje dva sebezkušenostní dlouhodobé výcviky určené pedagogickým pracovníkům základních a středních škol pro vedení problémových třídních kolektivů, skupin a výcvik určený pedagogickým pracovníkům v ústavní a ochranné výchově a střediscích výchovné péče ke korektivní, resocializační a socioterapeutické práci se skupinou. Součástí obou výcviků je supervizní část.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.1.5 Vyhodnocovat efektivitu a přínos revizí probíhajících dle § 16b zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení efektivitu a přínosu revizí dle uvedeného ustanovení.

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci Revizního pracoviště je každoročně zpracovávána zpráva o jeho činnosti. Revizní činnost má charakter odborného přezkumu postupu školských poradenských zařízení, a to jak diagnostického, tak i intervenčního, v konkrétním případě daného dítěte, žáka, studenta.

Za kalendářní rok 2022 se revizní pracoviště věnovalo 24 žádostem o revizi. Ve většině případů (18) byli žadatelé zákonní zástupci, školy zažádaly o revizi v 5 případech, v jednom případě zletilý klient.

Důvodem žádosti o revizi byl např. nesouhlas s identifikátorem znevýhodnění, odebrání asistenta pedagoga, nesouhlas s náplní práce asistenta pedagoga, stanovení diagnózy, postup při vyšetření, snížení stupně podpůrných opatření.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.2 Cíl: Kvalitní příprava a podpora všech pedagogických profesí při výuce dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením.

Opatření 8.2.1 V souvislosti s činností NAÚ dbát na to, aby bylo během procesu akreditací posuzováno to, zda studijní programy připravující učitele z hlediska své náplně připravují absolventy i na práci s cílovou skupinou dětí nebo žáků se SVP.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: MŠMT v rámci procesu akreditace upozorňuje na skutečnost, že součástí studijních programů připravujících učitele musí být také studijní disciplíny připravující učitele pro působení s žáky se SVP.

PLNĚNÍ MŠMT:

Běžnou součástí činnosti nezávislého Národního akreditačního úřadu (NAÚ) pro vysoké školství vyplývající z nařízení vlády č. 274/2016 Sb. a dalších metodik, je posuzování adekvátnosti náplně studijního programu vůči jeho zaměření. NAÚ při posuzování studijních programů připravujících budoucí učitele dbá na to, aby součástí žádosti o akreditaci studijních programů bylo souhlasné stanovisko MŠMT, že absolventi daného studijního programu budou připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu povolání v oblasti učitelství. V případě studijního programu vytvořeného vysokou školou na základě oprávnění, které vyplývá z udělené institucionální akreditace, NAÚ sleduje, zda MŠMT vydalo k jeho uskutečňování povolení. V případě nesouhlasného stanoviska NAÚ akreditaci neudělí, v případě neuděleného povolení akreditaci podle povahy věci omezí nebo odejme. Již v roce 2021 bylo podepsáno [memorandum](#) mezi MŠMT a děkany pedagogických fakult týkající se pregraduální přípravy budoucích pedagogů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.2.2 Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Ve sledovaném období se uskutečnily vzdělávací akce na uvedené téma.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT akredituje vzdělávací programy fyzickým a právnickým osobám, které jsou mj. zaměřeny také na problematiku vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením (<https://dvpp.msmt.cz/advpp/vybdvpp.asp>, <https://dvpp.msmt.cz/fadvpp/vybdvpp.asp>).

V rámci Operačního programu Jan Amos Komenský (programové období 2021 – 2027) bude možné v relevantních výzvách vzdělávat pedagogické pracovníky v tématu společného vzdělávání, které může být specificky zaměřeno i na vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. V roce 2022 byly vyhlášeny první výzvy Operačního programu Jan Amos Komenský, zejména Šablony pro MŠ a ZŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ I, kde je možné vzdělávání v tomto tématu realizovat. Uvedené výzvy umožňují vzdělávat pedagogické pracovníky i v dalších tématech, v rámci snížení administrativní náročnosti při vykazování zpráv o realizaci je sledováno pouze téma inkluze jako celek.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a práci s diagnostickými nástroji je realizováno v programové nabídce v kmenové činnosti Národního pedagogického institutu ČR. V těchto oblastech zveřejňuje i [webináře](#).

Oblast podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením je jedním z témat v Kvalifikačním studiu pro ředitele škol a školských zařízení, ve Funkčním studiu pro ředitele škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání, dále ve Studiu pedagogiky volného času pro pedagogické pracovníky školských zařízení pro zájmové vzdělávání, Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. a)

zákona č. 563/2004 Sb., Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Pro podporu práce poradenských pracovníků ve školách a školských zařízeních byly dále realizovány vzdělávací programy pro začínající pracovníky školských poradenských zařízení, pro začínající školní psychology a školní speciální pedagogy; dále kurzy k použití diagnostických nástrojů (např. screening poruch autistického spektra pomocí nástrojů CARS a CAS. Pro podporu práce poradenských pracovníků školských poradenských zařízení byla v roce 2022 dokončena a publikována metodika Kariérové poradenství ve školských poradenských zařízeních pro žáky s poruchami autistického spektra a Metodické doporučení pro poskytování služeb školských poradenských zařízení dětem a žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (a z odlišného kulturního prostředí) <https://poradenstvi.npi.cz/>. Na tuto metodiku během roku 2022 navázal cyklus seminářů, které danou problematiku blíže specifikují a zpřesňují. Koncem roku 2022 byl také dokončen vývoj dotazníkové metody Škála pro posuzování adaptivního chování dítěte. Tato diagnostická metoda má význam pro diagnostiku poruch intelektového vývoje a uplatní se při diagnostice řady dalších speciálních vzdělávacích potřeb. Metodická podpora pedagogických pracovníků škol a školských zařízení se také v roce 2022 zaměřila na podporu duševního zdraví pedagogů. Je připravován cyklus seminářů a webinářů s tematikou psychohygieny pro pedagogické pracovníky.

Pro profesní rozvoj pedagogických pracovníků v práci se znevýhodněnými žáky v hlavním vzdělávacím proudu byly vytvořeny v Národním pedagogickém institutu ČR metodické materiály podporující práci s heterogenní třídou. Jedná se o seriál metodických textů – Desatero práce s heterogenní třídou <https://zapojevsechny.cz/clanek/detail/desatero-zasad-uspesne-prace-s-heterogenni-tridou>. Jednotlivé zásady jsou pro pedagogické pracovníky rozkrokovány do dílčích postupů, popsanych v empirickém checklistu. K metodickým materiálům je připravováno další vzdělávání pro pedagogické pracovníky nastavené do třech úrovní náročnosti práce s heterogenitou.

V rámci individuálního projektu systémového Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora „Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem (APIV A) byly v letech 2020 – 2022 připraveny a pilotně ověřeny vzdělávací programy v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro podporu profesních kompetencí při práci s dětmi s psychiatrickým onemocněním, se zrakovým postižením, s narušenou komunikační schopností, a dále výcvikový program pro podporu práce s dětmi s poruchami autistického spektra a jiným neurovývojovým onemocněním. Ve stejném období byly realizovány desítky interaktivních webinářů pro podporu práce se znevýhodněnými žáky, viz <https://audiovideo.rvp.cz/keyword/APIV%20A>.

V rámci individuálního projektu systémového Podpora Společného vzdělávání v pedagogické praxi (APIV B) probíhal v 01-08/2022 rozvoj profesních kompetencí pedagogů (práce s pedagogickými sbory a zástupci vedením škol). Byly realizovány prezenční i on-line semináře zaměřené na práci s heterogenním žakovským kolektivem, realizaci podpůrných opatření, práci s žáky se smyslovým či tělesným postižením ve školách hlavního vzdělávacího proudu. Pedagogové byli v této oblasti dále podporováni činnostmi mentorů, koučů a odborných poradců vysílaných přímo do škol (či na dálku). Podporu školám a pedagogům poskytovaly centra podpory pro oblast společného vzdělávání při krajských pracovištích Národního pedagogického institutu ČR. Dále byla obsahově rozvíjena webová aplikace určená pedagogům i nejširší veřejnosti podporující zavádění společného vzdělávání <https://zapojevsechny.cz/> - obsahuje metodické návody, videa, editovatelné formuláře či mapu aktérů společného vzdělávání v krajích ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.3 Cíl: Kvalitní vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením zohledňující jejich individuální potřeby.

Opatření 8.3.1 Nastavit spolupráci rané péče se speciálně pedagogickými centry, aby bylo docíleno větší provázanosti a plynulosti ve vzdělávání a rozvoji dítěte.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT, MPSV

Indikátor: Spolupráce byla nastavena.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2022 k bližšímu nastavení spolupráce mezi MPSV a MŠMT v oblasti zajištění lepší provázanosti rané péče se speciálně pedagogickými centry nedošlo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ MŠMT:

Platforma rané péče pravidelně komunikuje a sjednocuje postupy práce s rodinami z odlišného sociálně kulturního prostředí. Příkladem inspirativní praxe spolupráce rané péče se speciálně pedagogickými centry je Centrum komplexní odborné podpory rodin s dětmi se sluchovým postižením (financováno společně MŠMT a MPSV) – prozatím v Praze a Hradci Králové. Je připravováno rozšíření na další kraje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.3.3 Provést šetření za účelem zjištění počtu škol pro žáky se sluchovým postižením zřízených podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zjištění, v kolika z nich není předmět „Český znakový jazyk“ zařazen do učebního plánu.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT, ČŠI

Indikátor: Bylo provedeno uvedené šetření.

PLNĚNÍ MŠMT:

Šetření probíhá po dobu školního roku 2022/2023 jako součást komplexní inspekční činnosti. Nicméně dlouhodobě probíhá průběžné sledování podmínek vzdělávání žáků se sluchovým postižením. Při kontrolní činnosti mohou být přítomni i odborníci na danou oblast jako přizvané osoby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

PLNĚNÍ ČŠI:

Uložené šetření Česká školní inspekce spojila s realizací specifického úkolu zaměřeného na společné vzdělávání ve školách s třídami zřízenými podle §16 odst. 9 školského zákona – tento úkol byl součástí plánu hlavních úkolů České školní inspekce již v roce 2021/2022, ale z důvodů mimořádných opatření vyhlášených v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19 byl posunut na školní rok 2022/2023. Hlavní část realizace úkolu (přímé šetření ve školách) pak byla směřována do II. pololetí tohoto školního roku, neboť v I. pololetí byla pozornost škol i České školní inspekce ve větší míře orientována na vyrovnání se s přílivem ukrajinských žáků vzdělávaných v českých školách v důsledku ruské agrese na Ukrajině.

Odklad realizace šetření byl tedy vynucen externími nepředvídatelnými vlivy a snahou nezatěžovat školy nad nezbytně nutnou míru v pro ně komplikovaném období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.3.5 Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením zřízených podle § 16. odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům, předávání příkladů dobré praxe

apod. Školy samostatně zřízené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Školy a školská zařízení zřízená podle § 16. odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, nabízejí služby a metodickou pomoc ostatním školám.

PLNĚNÍ MŠMT:

Viz plnění opatření č. 1.2.2. V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání byla vyhlášena výzva Akční plánování v území, jejímž cílem je podpora společného plánování a sdílení aktivit v území vedoucích ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání v místě zaměřená zejména na společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení místně specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce. Realizace probíhá prostřednictvím krajských akčních plánů. Projekty je možné realizovat do 30. 11. 2023.

V rámci výzev Operačního programu Jan Amos Komenský Šablony I je možné v regionálním školství mj. žádat o finanční podporu na vzdělávání a spolupráci pedagogických pracovníků, odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání a inovativní vzdělávání. Náplň aktivit se může zaměřovat na inkluzi a další témata.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.6 Zajistit a pravidelně vyhodnocovat poskytování metodické podpory asistentům pedagoga prostřednictvím uceleného systému metodického vedení a dalšího vzdělávání s důrazem na specifika jednotlivých druhů zdravotního postižení.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Uvedená metodická podpora je zajištěna a pravidelně vyhodnocována.

PLNĚNÍ MŠMT:

Na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb. jsou asistenti pedagoga metodicky vedeni školním speciálním pedagogem, případně výchovným poradcem, ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Základní školy mohou nárokově čerpat finanční prostředky z výzvy Operačního programu Jan Amos Komenský Šablony pro MŠ a ZŠ I na školní psychology či školní speciální pedagogy, od ledna 2025 MŠMT předpokládá zajištění financování těchto pozic ze státního rozpočtu, aby byly standardní součástí školního poradenského pracoviště běžných základních škol.

Metodická podpora Asistentů pedagoga se v roce 2022 zaměřila na jejich práci s žáky cizinci v kontextu řešení uprchlické krize. Podpora byla realizována např. formou webinářů, rozhovory s aktéry, metodikou Stručný průvodce pro asistenty pedagoga podporující děti a žáky z Ukrajiny. Více zde: <https://ukrajina.npi.cz/asistent-pedagoga>. Dále byl v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků realizován program pro pracovníky školních poradenských pracovišť a asistenty pedagoga – podpora žáků se specifickými poruchami chování.

V rámci individuálního projektu systémového Podpora Společného vzdělávání v pedagogické praxi (APIV B) probíhala realizace kurzu Postavení asistenta pedagoga ve školském systému. V letech 2020 – 2022 byly v rámci individuálního projektu systémového Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora „Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem (APIV A) realizovány interaktivní webináře pro podporu práce asistentů pedagoga ve školách,

viz <https://audiovideo.rvp.cz/keyword/APIV%20A>. V letech 2020 – 2022 byly připraveny a pilotně ověřeny dva výcvikové programy Český znakový jazyk pro asistenta pedagoga I, II.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.7 V závislosti na zmapování zájmu připravit a realizovat kurzy dalšího vzdělávání „Instruktor prostorové orientace a samostatného pohybu zrakově postižených“.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Program je v případě zájmu průběžně zajišťován a financován.

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2022 byl akreditován kurz prostorové orientace a samostatného pohybu zrakově postižených s lektory s potřebnými profesními kompetencemi. Kurz je připraven v nabídce krajského pracoviště Národního pedagogického institutu ČR Brno k realizaci ve spolupráci se Střední školou, základní školou a mateřskou školou pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2, ve druhém pololetí 2022/2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.8 Zahrnout do Plánu hlavních úkolů České školní inspekce prověření naplňování doporučení ke vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a sledování výsledků vzdělávání žáků vzdělávaných podle § 50 odst. 3 a § 41 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT

Indikátor: Do plánu činností České školní inspekce bylo zahrnuto zmapování situace v uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MŠMT:

Šetření probíhá po dobu školního roku 2022/2023 jako součást komplexní inspekční činnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.9 V závislosti na údajích z elektronického evidenčního systému vytvořit v případě potřeby krajské půjčovny pomůcek poskytovaných jako podpůrné opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které budou distribuovat investiční a ve vybraných případech i neinvestiční pomůcky školám vzdělávajícím žáky se SVP formou zápůjčky.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT

Indikátor: V případě potřeby byly vytvořeny krajské půjčovny uvedených pomůcek.

PLNĚNÍ MŠMT:

Bude pilotně ověřováno v Ústeckém kraji prostřednictvím knihovny, MŠMT má memorandum o spolupráci s Ministerstvem kultury. Pro zajištění investičních podpůrných opatření MŠMT vyhláší

program [Podpora zajištění vybraných investičních podpůrných opatření při vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami](#).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023.

Opatření 8.3.10 Upravit podmínky ukončování středního vzdělávání formou jednotné závěrečné zkoušky v praktické části tak, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli schopni prokázat získané kompetence požadované daným oborem vzdělání.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byly nastaveny podmínky ukončování středního vzdělávání uvedeným způsobem.

PLNĚNÍ MŠMT:

Úprava podmínek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami při ukončování středního vzdělávání formou jednotné závěrečné zkoušky v praktické části je zakotvena v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném od 27. 2. 2021 a ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 1. 2021.

Pro závěrečné zkoušky je směrodatný § 16 odstavec 2 školského zákona uvádějící výčet a konkretizaci jednotlivých podpůrných opatření, zejména písmena b a c spočívající zejména v úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a případného prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky a v úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání.

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanovena školským poradenským zařízením, za jejich zajištění zodpovídá vedení školy a konkrétní podobu opatření mají na starosti učitelé, kteří mají s danými žáky zkušenosti z výuky.

Podrobný postup a metodika pro závěrečnou zkoušku pro žáky s podpůrnými opatřeními podle jednotného zadání jsou připraveny na <https://zkouska.cermat.cz/menu/zaverecna-zkouska-pro-zaky-se-svp>:

Závěrečná zkouška podle jednotného zadání pro žáky se sluchovým postižením

Závěrečná zkouška pro žáky se zrakovým postižením

Závěrečná zkouška podle jednotného zadání pro žáky s tělesným postižením

Závěrečná zkouška podle jednotného zadání pro žáky se souběžným postižením více vadami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 8.3.11 Vytvoření metodického doporučení pro školská poradenská zařízení a školy za účelem specifikace postupu a možností intervence při vzdělávání žáků dle § 50 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v případě, že nastavená podpůrná opatření nejsou dostačující.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Podmínky dle uvedených ustanovení školského zákona jsou naplňovány.

PLNĚNÍ MŠMT:

Probíhají průběžné konzultace se školskými poradenskými zařízeními, která se za účelem metodické podpory obracejí na MŠMT a Národní pedagogický institut ČR. Zároveň školská poradenská zařízení poskytují metodickou podporu školám. Naplňování podmínek stanovených § 50 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. kontroluje Česká školní inspekce při pravidelné inspekční činnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.12 Zvyšovat podporu vytváření výukových materiálů (elektronických učebnic) přístupných v českém znakovém jazyce pro všechny vzdělávací oblasti.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Je poskytována podpora vzniku uvedených výukových materiálů.

PLNĚNÍ MŠMT:

Národní pedagogický institut ČR připravuje materiály pro učitele ke vzdělávání žáků se sluchovým postižením (elektronická publikace Výuka českého znakového jazyka pro žáky se sluchovým postižením <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=16167>, pracovní listy a další). Na metodickém portále jsou také dostupné články zprostředkávající zahraniční zkušenosti učitelům žáků se sluchovým postižením – [Inspirace ze zahraničí pro pedagogy neslyšících žáků a studentů](#), [Způsoby výuky znakových jazyků ve vybraných zemích](#). Poskytovány jsou i [materiály pro výuku češtiny jako cizího jazyka u žáků se sluchovým postižením](#).

V roce 2022 byla dokončena sada pracovních listů (18) pro žáky se sluchovým postižením pro výuku českého jazyka. Pracovní listy vedou žáky k rozvoji sociokulturních kompetencí. Část zadání pracovních listů je přeložena do českého znakového jazyka. V roce 2023 budou zpřístupněny jejich elektronické verze. Pracovní listy budou zavěšeny zde a naváží svým obsahem na pracovní listy pilotované ve školské praxi <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?t=3s9jdCcuxhfJoy40iGa8>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.13 Pravidelně vyhodnocovat výsledky diagnostické činnosti školských poradenských zařízení u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a tyto zveřejňovat s cílem zajistit společenskou kontrolu a standardizaci činnosti školských poradenských zařízení na celém území ČR.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Ve sledovaném období probíhalo uvedené vyhodnocování a jeho výsledky byly zveřejněny.

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2021 proběhlo šetření České školní inspekce k využívání diagnostických nástrojů, poskytování podpůrných opatření a dalším podstatným záležitostem vztahujícím se k činnosti školských poradenských zařízení, jehož závěry byly uveřejněny v [tematické zprávě](#). Na základě výsledků tohoto šetření jsou přijímány kroky vedoucí k dalšímu zkvalitňování poskytovaných služeb (např. snižování administrativní zátěže za účelem větší možnosti pracovníků k terénním službám, návštěvám škol, jejich metodické podpory).

Ve Statistické ročence školství – výkonových ukazatelích jsou každoročně zveřejňovány informace o klientech školských poradenských zařízení, jimž byla poskytnuta péče, odborných pracovnících a počtu vykázaných činností (psychologických a speciálně pedagogických diagnostikách, intervencích, preventivních, skupinových činnostech apod.). Data jsou dále analyzována.

Národní pedagogický institut ČR na základě § 16b zákona č. 561/2004 Sb. provádí revize zpráv a doporučení školských poradenských zařízení, které svým obsahem upravují průběh vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Revizní činnost lze zahájit na základě žádosti o revizi. Následně je přezkoumán postup školského poradenského zařízení. Výstupem revize je revizní zpráva, případně opravné doporučení. Národní pedagogický institut ČR na základě analýz jednotlivých revizních šetření poskytuje poradenskému systému zpětnou vazbu a metodickou podporu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.3.14 Systematicky vykonávat osvětovou činnost o inkluzivním vzdělávání jako prevenci před vylučováním dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami z hlavního vzdělávacího proudu.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Jsou vydávány osvětové materiály týkající se uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MŠMT:

Podpora inkluzivního vzdělávání včetně osvětové činnosti byla dominantně předmětem výzev Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (programové období 2014 – 2020), v rámci kterých byly nadále realizovány projekty i v roce 2022.

Na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání navazují také intervence Operačního programu Jan Amos Komenský (programové období 2021 – 2027), ve kterém je prevence před vylučováním dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami z hlavního vzdělávacího proudu rovněž jedním z hlavních témat.

V oblasti regionálního školství je tak cílem podpořit spravedlivé a rovné šance a přístup ke kvalitnímu vzdělávání všech dětí, žáků a studentů vyšších odborných škol, včetně dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V roce 2022 byly vyhlášeny první výzvy Operačního programu Jan Amos Komenský, zejména Šablony pro MŠ a ZŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ I, které tento princip beze zbytku naplňují.

V rámci individuálního projektu systémového Podpora Společného vzdělávání v pedagogické praxi (APIV B) byly v letech 2021 – 2022 v rámci informační a osvětové kampaně ke společnému vzdělávání publikovány desítky příspěvků v tištěných i elektronických periodících (Učitelství noviny, Týdeník školství, Učitelství listy, Rodina.cz, Perpetuum.cz, Pedagogickeinfo.cz, Řízení školy aj.). Pokračovala práce se sociálními sítěmi: facebookové skupiny a webu Inkluze v praxi a facebookové stránky a portálu zapojmevsechny.cz. Na www.zapojmevsechny.cz byl publikován odborný obsah – zejména články, ale i podcasty a metodická videa. Nově vzniklý odborný obsah webu reflektoval také válečné dění na Ukrajině. Ve sledovaném období proběhlo také 52 informačních (motivačních) seminářů pro pedagogy a rodičovskou veřejnost k tématu společného vzdělávání. Semináře se uskutečnily ve všech krajích ČR a zúčastnilo se jich 1 246 osob (proběhlo celkem 280 informačních seminářů od roku 2018).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.4 Cíl: Zvýšení přístupnosti vysokých škol pro studenty se zdravotním postižením.

Opatření 8.4.2 Systematicky sledovat charakteristiky skupiny studentů se specifickými potřebami na vysokých školách. Základní monitoring bude doplněn o výběrová šetření zaměřená na studijní podmínky studentů. Šetření budou sledovat průchod studiem, účast v mobilních programech nebo připravenost vysoké školy na specifické potřeby studentů, jak po personální, tak infrastrukturní stránce.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Uvedená šetření jsou průběžně realizována.

PLNĚNÍ MŠMT:

Vysoké školy každoročně předkládají MŠMT výroční zprávy, ve kterých musí uvést, jakými způsoby podporují studenty se specifickými potřebami. V roce 2022 zpracovalo Centrum pro studium vysokého školství analýzu šetření Doktorandi (sběr dat probíhal v roce 2021), v prosinci 2022 a lednu 2023 probíhal sběr dat v šetření EUROGRADUATE. Problematika studentů se specifickými potřebami je ve všech realizovaných šetřeních zohledněna.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.4.3 Prostřednictvím investičního programu na rozvoj a obnovu materiálně technické základny vysokých škol finančně podporovat revitalizaci a výstavbu prostor vysokých škol s ohledem na jejich využívání studenty se specifickými potřebami (bezbariérové přístupy apod.).

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Je vyhlašován investiční program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT vyhlásilo v minulém roce výzvu č. 6/133 220 z programu 133 220 Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol pro rok 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 8.4.4 Využívat finanční nástroj v rámci státního rozpočtu pro vysoké školy na kompenzaci zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami v akreditovaných studijních programech.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Zvýšené náklady jsou kompenzovány prostřednictvím státního rozpočtu.

PLNĚNÍ MŠMT:

Plněno, viz Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2022, specificky Příloha 3 (MSMT-5674/2022-2).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.5 Cíl: Rozšíření možností celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením.

Opatření 8.5.1 Podporovat celoživotní vzdělávání osob se zdravotním postižením další nabídkou vzdělávacích programů včetně kurzů digitální gramotnosti.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Existuje nabídka programů celoživotního vzdělávání vhodných pro osoby se zdravotním postižením a kurzy digitální gramotnosti vhodné pro osoby se zdravotním postižením vedoucí ke zkouškám z profesních kvalifikací z IT oblastí.

PLNĚNÍ MŠMT:

Existuje nabídka programů celoživotního vzdělávání vhodných pro osoby se zdravotním postižením a kurzy digitální gramotnosti vhodné pro osoby se zdravotním postižením vedoucí ke zkouškám z profesních kvalifikací z IT oblastí. V rámci aktuálně probíhající Výzvy Národního plánu obnovy pro oblast vysokých škol bude financován vznik téměř 400 rozličných kurzů celoživotního vzdělávání. Termín realizace je do r. 2026.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 9: Zdraví a zdravotní péče

Tato oblast je postavena na článku 25 Úmluvy, podle kterého mají osoby se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví bez diskriminace a na přístup ke zdravotním službám ve stejném rozsahu a kvalitě jako ostatní občané a nesmějí být diskriminovány ani v rámci systému veřejného zdravotního pojištění. Je nezbytné rozvíjet takové zdravotní služby, které osoby se zdravotním postižením potřebují s ohledem na své postižení včetně včasné intervence a služeb k prevenci vzniku sekundárních postižení.

Nedílnou součástí péče o vlastní zdraví je i prevence, jedním z nástrojů v oblasti prevence zdravotního postižení je i osvětová činnost zaměřená na širokou veřejnost i na samotné osoby se zdravotním postižením. Je potřebné, aby byla zajištěna informovanost týkající se péče o zdraví a předcházení komplikací, zvláště těch, které jsou typické pro osoby s určitým typem zdravotního postižení.

Důležitým úkolem je i pokračování v reformě psychiatrické péče, které se musí účastnit jak dotčené ústřední orgány státní správy a samosprávy, tak i nestátní organizace.

9.1 Cíl: Zohledňování specifických potřeb osob se zdravotním postižením při poskytování zdravotní péče.

Opatření 9.1.1 Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen, mužů a dětí se zdravotním postižením a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlášen dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena aktivita C1 Vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen a mužů se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním, pro zdravotnickou veřejnost.

V roce 2022 bylo předloženo 28 žádostí zaměřených na aktivitu C1 (mimo jiné). Bylo podpořeno 24 projektů. Nelze zde uvést výši přidělených finančních prostředků, jelikož se v projektech aktivity C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

1) Oblastní charita Červený Kostelec - Osvěta a vzdělávání – roztroušená skleróza

Projekt přiblíží problematiku zdravotně postižených osob s roztroušenou sklerózou mozkomíšní. Z neznalosti vyplývá všeobecné paradigma, že lidé s RS nemohou být soběstační, že se motají, mají snížený intelekt apod. To má přímý negativní vliv na jejich sociální vyloučenost a pocit méněcennosti. Aktivity rozšíří osvětu mezi veřejnost, pečující osoby i nemocné RS. Projekt zpropaguje odborné poradenství a propojí cílové skupiny.

2) Jak Dál? z.s.- Říct si o pomoc není slabost, ale odvaha

Hlavním cílem osvětové kampaně Říct si o pomoc není slabost, ale odvaha je detabuizace tématu duševního onemocnění ve společnosti a podpora osob s duševním onemocněním (s fokusem na dg F40-F48) a jejich sociálního okolí ve vyhledání odborné pomoci. K realizaci kampaně budou využity videospoty, tištěné motivační materiály umístěné na veřejných místech (školy, nemocnice, ordinace, OSPOD a na veřejných akcích), sociální sítě, webináře, on-line seriál s klíčovými tématy získanými z Focus group a tiskové zprávy. Projekt podpoří více jak 100 tis. osob po celé ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.2 Při poskytování zdravotní péče respektovat specifické potřeby osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Jsou nastavena pravidla pro respektování specifických potřeb uvedených skupin osob.

PLNĚNÍ MZ:

Ve všech legislativních, organizačních a technických opatření, které MZ realizuje, jsou zahrnuty podmínky pro zajištění rovnoprávnosti osob ohrožených vícenásobnou diskriminací (zejména se jedná o děti, ženy, seniory, příslušníky národnostních menšin, příslušníky různých náboženských vyznání apod.) a to s ohledem na plnění závazků České republiky v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, které vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské sociální charty a příslušných úmluv Organizace spojených národů.

Do zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti.

Strategický rámec péče o zdraví v České republice do roku 2030 problematiku a potřeby osob se zdravotním postižením zohledňuje. V rámci Implementačního plánu 2.1 je řešena oblast zajištění a podpory integrované a integrované sociální a zdravotní péče pro osoby s vysokou mírou disability. Opatření v tomto plánu jsou zaměřena od nastavení systémových stěžejních aktivit vedoucích k ukotvení tohoto druhu péče. V současné době je finalizována příprava projektu Krajské zdravotně sociální plány na řešení systému monitorace, hodnocení a plánování rozvoje komplexních zdravotních a sociálních služeb na krajských úrovních. Dále je připravován projekt cílící na standardizaci péče o pacienty se vzácným onemocněním a na podporu přechodové a sdílené péče, a projekt, jehož cílem je rozvoj poskytování obecné paliativní péče v nemocnicích a ve vlastním sociálním prostředí pacientů.

Resort je členem Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami Ministerstva zdravotnictví. Na základě spolupráce koordinátorky pro osoby se zdravotním postižením a oddělení Pohotovostního operačního centra Ministerstva zdravotnictví bylo v roce 2022 realizováno společností SONS testování přístupnosti Centrálního rezervačního systému, na jehož základě byl systém upraven dle požadavků pro přístupnost.

V září 2022 byly úspěšně ukončeny tři dotační programy Poskytování zdravotně sociálních služeb pro osoby bez přístřeší I., II., III. realizované v rámci projektu „Zvýšení dostupnosti a vytvoření možností zdravotní péče pro osoby bez přístřeší“ – zkrácený název „Ordinace pro osoby bez přístřeší“. Projekt

byl hrazen z OP Zaměstnanost a spolufinancován ze SROV. Mezi významné výstupy projektu patří definice a ukotvení nových zdravotních výkonů hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

V roce 2022 byl zveřejněn nový Doporučený postup: [Doporučený postup: Vodítka pro naplňování kvality péče | Reforma psychiatrie; 2_VK02v00.pdf \(reformapsychiatrie.cz\)](#), který zohledňuje Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením a nastavování kvality služeb poskytovaných lidem s duševním onemocněním.

Ministerstvo zdravotnictví se v roce 2022 intenzivně věnovalo tvorbě podmínek pro osoby prchající před válečným konfliktem na Ukrajině. Vznikly UA POINTy sloužící uprchlíkům k prvotnímu kontaktu se zdravotním systémem ČR, které povinně zřídily všechny fakultní nemocnice a další poskytovatelé je zřídit možnost měli.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.3 Prostřednictvím osvěty upozorňovat poskytovatele zdravotních služeb na povinnosti stanovené těmito poskytovateli v § 46 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, týkající se informování pacienta o dalších zdravotních a sociálních službách, které mohou zlepšit jeho zdravotní stav, zejména o možnostech sociální, pracovní a pedagogické rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Za dané období proběhla školení či byla vypracována a zveřejněna metodická informace v uvedené věci.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci projektu Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, OPZ ESF, jsou klienti z cílové skupiny osob prostřednictvím terénních pracovníků (mediátorů podpory zdraví) registrováni u praktických a odborných ambulantních lékařů. Předpokladem je jejich souhlas s pomocí, v takovém případě je poskytována telefonická a osobní podpora pro první kontakt s lékařem, případně mediátorem podpory zdraví kontaktována pobočka příslušné zdravotní pojišťovny k přidělení ambulantního lékaře a zajištěna první návštěva za účelem registrace.

V rámci dotačního programu Ministerstva zdravotnictví Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče byly podpořeny aktivity cílící na podporu informovanosti veřejnosti v oblasti návazných služeb, a to v rámci priorit:

- Koordinace péče pro osoby s chronickým onemocněním, vzácným onemocněním nebo zdravotním postižením v oblasti zajištění služeb dlouhodobé péče ve smyslu komplexní podpory v oblasti zdravotní a sociální péče prostřednictvím případového vedení, podpory činnosti zdravotně-sociálních pracovníků a podpory informovanosti osob s chronickým onemocněním, vzácným onemocněním, osob se zdravotním postižením a jejich laických pečujících,
- Ověření „Postupu průchodu pacienta se vzácným onemocněním zdravotnickým systémem (a případně i sociálním systémem)“ formou přímého i on-line poradenství, a jeho případná aktualizace dle praktických zkušeností získaných v průběhu realizace projektu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.1.4 Podporovat rozvoj dobrovolnických programů a aktivit u poskytovatelů zdravotních služeb zaměřených na osoby chronicky nemocné a zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb.

V roce 2022 bylo předloženo 28 žádostí, podpořeno bylo 25 projektů v celkové výši 2 741 204,30 Kč.

Příklad:

ADRA, o.p.s.:

Dobrovolníci v zařízeních zdravotnických služeb v okrese Frýdek-Místek, Nový Jičín a Kroměříž 2022

Dobrovolnické centrum ADRA Frýdek-Místek v současnosti organizuje 7 dobrovolnických programů v 5 přijímajících organizacích, jejichž cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním postižením a osoby dlouhodobě nemocné v terminálním stádiu života. Zpříjemnit těžké chvíle nemoci a odvést alespoň na chvíli pozornost od bolesti, strachu či nejistoty. To je hlavním úkolem dobrovolníků, kteří navštěvují pacienty v nemocnicích, hospici či zařízeních následné péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.2 Cíl: Předcházet zdravotnímu postižení a zmírňovat jeho důsledky.

Opatření 9.2.1 Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena aktivita C3 Vznik informačních a osvětových materiálů a aktivit zaměřených na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, zohledňovat také rozdíly v příčinách zdravotního postižení mužů a žen.

V roce 2022 bylo předloženo 16 žádostí zaměřených na aktivitu C3 (mimo jiné). Bylo podpořeno 14 projektů. Nelze zde uvést výši přidělených finančních prostředků, jelikož se v projektech aktivity C1 – C5 prolínají.

Příklady podpořených projektů:

1) České galerie, z.s.

Spolek Českých galerií bude zaměstnávat pět lidí znevýhodněných na trhu práce. Formou výstav výtvarných prací tvůrců z cílové skupiny a doprovodného programu, vydáváním přehledu výstav českých galerií a aktualizací webu www.ceskegalerie.cz vytvoří otevřenou tvůrčí komunitu. Výstavy budou pořádat v kavárnách, které jsou hojně navštěvované a tím chtějí zvýšit počet oslovených lidí. Změna postoje společnosti vůči tomuto tématu pomůže lidem s duševním onemocněním lépe se s ním vyrovnat a také jim umožní otevřeně a bez obav o něm hovořit. Vytvoří kresby poukazující na zažité stereotypy týkající se duševních onemocnění.

2) Liga vozíčkářů, z. ú. - Přisedni si

Základní částí projektu jsou besedy ve školních (či mimoškolních) kolektivech, které vedou k lepšímu pochopení toho, jak se cítí hendikepovaný člověk, co to vůbec hendikep je a jak se k hendikepovaným lidem chovat. Besedy jsou koncipovány jako diskuse s důrazem na odlišnost života s hendikepem, na bariéry, které se nacházejí v běžném prostředí. Základem je

i aktivní zapojení všech účastníků, kteří budou mít možnost vžít se do kůže postižených osob (vyzkouší si např. pohyb na invalidním vozíku).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.2 Prostřednictvím dotačních programů podporovat tuzemské rehabilitační a edukační pobyty pro osoby chronicky nemocné a zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Podpora tuzemských rehabilitačních a edukačních pobytů (v rámci priority jsou 2 aktivity: aktivita E1 - Podpora dětí se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním a aktivita E2 - Podpora dospělých se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním).

V roce 2022 bylo předloženo 55 žádostí, podpořeno bylo 43 projektů v celkové výši 21 883 224,- Kč.

Příklady podpořených projektů:

- 1) Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek - Rehabilitační pobyty těžce zrakově postižených občanů
- 2) Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s. - Rehabilitační pobyty pro lidi s mentálním a kombinovaným postižením 2022
- 3) Svaz tělesně postižených v České republice z. s. - Ozdravné pobyty pro tělesně a těžce tělesně postižené děti a mládež

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.3 Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlašován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Podpora center rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením (nevztahuje se na hiporehabilitace).

V roce 2022 bylo předloženo 14 žádostí, bylo podpořeno 12 projektů v celkové výši 5 245 928,- Kč.

Příklady podpořených projektů:

- 1) ParaCENTRUM Fenix, z. s. - Rozvoj zdravotních služeb na Fenixu

Základní myšlenkou projektu je poskytnout osobám po poranění míchy rehabilitační (fyzioterapeutickou a ergoterapeutickou) podporu, která jim umožní co nejdříve od vzniku postižení dosáhnout maximálního využití svého fyzického potenciálu a následně si ho co nejdéle udržet (s ohledem na stárnutí).

- 2) Cesta životem bez bariér, z.s. - Rehabilitace v KOSTCE 2022

Hlavním cílem projektu je poskytnout dostatečnou časovou dotaci pro ambulantní fyzioterapii, dále ji kombinovat s dalšími nabízenými službami tak, aby byla kompletní terapie ušitá na míru osob s handicapem (přízpusobit intenzitu cvičení, doplnit fyzikálními terapiemi, měkkými technikami, mobilizací apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.2.4 Prostřednictvím dotačních programů podporovat docházkové dlouhodobé rehabilitační a edukační akce pro osoby chronicky nemocné nebo zdravotně postižené.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Je vyhlášen dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena aktivita C6 Edukační docházkové akce (průběžné kurzy, např. cvičení, plavání).

V roce 2022 bylo předloženo 34 žádostí zaměřených na aktivitu C6. Bylo podpořeno 29 projektů v celkové výši 8 401 537 Kč.

Příklady podpořených projektů:

- 1) Tyfloservis, o.p.s. - Tyfloservis – rehabilitace a kompenzace zrakových funkcí u osob s těžkým zrakovým postižením

Hlavním obsahem projektu je zajištění individuální, včasné, systematické a na profesionální úrovni vedené terénní a ambulantní základní rehabilitace, rehabilitace vidění a poradenství v oblasti optických pomůcek pro těžce zrakově postižené občany na celém území ČR. Realizaci projektu zajišťují instruktoři formou terénní, nebo ambulantní individuální rehabilitace. Práce s klientem může být jednorázová či dlouhodobá (opakovaná setkávání). Individuální rehabilitační program je sestaven na základě potřeb a přání klienta a objektivních možností Tyfloservisu.

- 2) Svaz diabetiků České republiky, z.s. - Edukační docházková akce-kurzy, výcviky

Cílem projektu je uspořádání akcí pro nemocné, především pro pacienty s nadváhou, s inzulinovou rezistencí, u kterých je špatná kompenzace diabetu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.3 Cíl: Realizace reformy psychiatrické péče.

9.3.1 Integrovat péči o duševní zdraví do primární péče praktických lékařů formou zvýšení jejich kompetencí ve screeningu a péči o stabilizované pacienty, nasíťování na specializovanou péči a komunitní služby, zrušení indikačních omezení u definovaných léčiv.

Termín: 31.12.2022, dále průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Jsou pořádány akreditované vzdělávací kurzy v oblasti duševního zdraví pro praktické lékaře.

PLNĚNÍ MZ:

Národní akční plán pro duševní zdraví se zaměřuje mimo další na:

12/2021 evaluaci vstupní úrovně vzdělání v oblasti duševních poruch; analýza dostupnosti konziliárních služeb nesplněno (plnění se plánuje)

12/2022 vytvoření a pilotáž vzdělávacích modulů; výběr a analýza nástrojů pro detekci duševních poruch

1/2023 implementaci základních informací do pregraduálního i postgraduálního vzdělávání praktických lékařů

Doposud nebyl nalezen funkční model pro vzdělávání. V současné době probíhají jednání mezi Psychiatrickou společností ČLS JEP a Sdružením praktických lékařů k možnostem zvýšení kompetencí praktických lékařů a zároveň využívání těchto kompetencí v praxi.

Vedle toho se téma duševního zdraví a podpora zvyšování kompetencí praktických lékařů objevuje v aktivitách a projektech organizací, které řešení adaptaci a integraci uprchlíků z Ukrajiny v České republice, např. AMIGA.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2023, dále průběžně.

Opatření 9.3.2 Posílit partnerskou roli uživatelů péče v celém systému péče o duševní zdraví vytvořením specifických vzdělávacích programů jak pro uživatele této péče, tak pro odborníky, a organizačně-finanční zajištění existence patientských organizací.

Termín: průběžně, 31.12.2025 (evaluační zpráva z projektu Recovery College)

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MŠMT, MF

Indikátor: Jsou vyhlašovány dotační programy na podporu patientských organizací, existuje platforma pro zapojování uživatelů a rodinných příslušníků v každém kraji České republiky, byla předložena evaluační zpráva z projektu Recovery College¹.

PLNĚNÍ MZ:

V Národním akčním plánu pro duševní zdraví je tato aktivita plánována až na období 24+. Práce na Recovery College jsou v Národním akčním plánu pro duševní zdraví, respektive Implementaci NAPDZ plánovány až od roku 2024, přičemž Recovery College jsou v současné době rozvíjeny neziskovými organizacemi. Nicméně v rámci dotačního programu Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče pro rok 2022 pokračuje podpora činnosti patientských a rodičovských organizací v zajištění právního a jiného poradenství a vzdělávání pro potřebu své organizace, v realizaci informačních a podpůrných aktivit pro osoby s duševním onemocněním a v metodické podpoře při žádání finančních prostředků z grantů/dotačních programů (např. Fondy Evropské unie, dotace krajů na provoz organizací atd.), které mají dopad na rozvoj těchto organizací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Člen Výkonného výboru pro implementaci reformy psychiatrie Ing. Jakub Haas si není vědom, že by Ministerstvo zdravotnictví vyhlašovalo dotační program a žádalo finanční prostředky ať už v rámci nadpožadavků k návrhu zákona o státním rozpočtu nebo jiným způsobem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno. Dle stanoviska MZ bude projekt Recovery College realizován až v roce 2024. Podpora patientských organizací je realizována z jiných zdrojů.

PLNĚNÍ MPSV:

V oblasti poskytování sociálních služeb jde v rámci systému podpory péče o duševní zdraví zejména o službu sociální rehabilitace poskytovanou především prostřednictvím center duševního zdraví (dále jen „CDZ“). Pokud jde o legislativní zakotvení CDZ, to do zákona o sociálních službách jako nepřímá

¹ Projekt zaměřený na integraci osob s duševním onemocněním a posílení sociální soudržnosti spolufinancovaný Evropskou unií.

novela zavedl zákon č. 371/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a to jako nový druh sociální služby. Zavedení CDZ je navázáno na reformu psychiatrické péče.

Podle této nové úpravy (§ 70a zákona o sociálních službách) CDZ poskytuje služby osobám s duševní poruchou nebo poruchou chování a poskytuje sociální i zdravotní služby. Účinnost úpravy CDZ je 1. 1. 2025.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT je členem Národní rady duševního zdraví. MŠMT spolupracuje s Ministerstvem zdravotnictví na plnění Národního akčního plánu pro duševní zdraví pro období 2020 – 2023 (NAPDZ).

V současné době MŠMT realizuje výzkum specializovaných činností pedagogických pracovníků ve školách a podpůrných profesí se zaměřením na výkon činnosti výchovného poradce, metodika minimální prevence atd. Současně připravuje výzkum týkající se kapacit školních psychologů a speciálních pedagogů a jejich potřeby v terénu, na základě něhož bude návazně vyjednáváno s vysokými školami o navýšení kapacit studijních oborů psychologie a speciální pedagogika.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 9.3.4 Realizovat deinstitucionalizaci jako postupný přechod od velkých psychiatrických nemocnic k péči komunitní, včetně rozvoje kapacit pro akutní péči v psychiatrických a pediatrických odděleních všeobecných nemocnic.

Termín: průběžně (zpráva se podává za roky 2022 a 2024)

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MF

Indikátor: Počet lůžek akutní psychiatrické péče v předem vymezených a schválených zařízeních pro dospělou i dětskou a dorostovou psychiatrii se zvyšuje a počet lůžek následné péče v oboru psychiatrie se dle předložených zpráv snižuje.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2022 psychiatrické nemocnice pokračovaly ve své transformaci, a to včetně změny poměru akutní lůžkové péče a následné péče, přesná data za rok 2022 budou až přibližně s 3měsíčním zpožděním.

Z dat zveřejněných na <https://psychiatrie.uzis.cz/> je zřetelný trend zvyšování počtu akutní lůžkové péče, a to zejména z vývoje v psychiatrických nemocnicích. V roce 2020 v nich bylo celkem 7490 lůžek dlouhodobé péče a 1 665 lůžek nasmlouvané akutní péče. Oproti tomu v roce 2021 se jednalo 7 092 lůžek dlouhodobé péče a 1 869 lůžek nasmlouvané akutní péče.

Data za rok 2022 budou k dispozici až v druhé polovině roku 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Máme informaci, že tento trend je nastolen, ale nemáme k dispozici příslušná data.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

I v roce 2022 spolupracovalo v oblastech své působnosti MPSV s MZ na realizaci opatření souvisejících s reformou psychiatrické péče a na realizaci opatření v oblasti podpory duševního zdraví. Základní cíle pro MPSV v oblasti podpory péče o duševní zdraví jsou:

- Co nejvíce podpořit schopnosti pacienta/klienta a jeho přirozené zázemí tak, aby byl pacient/klient schopen se sám co nejvíce vypořádat se svými obtížemi. Snahou je napomoci osobám s duševním onemocněním k dosažení produktivního a subjektivně uspokojivého života v co nejpřírozenějších podmínkách.
- Přesunout dlouhodobě hospitalizované pacienty s převahou sociálních potřeb do komunity (do bytů či sociálních služeb jako je chráněné bydlení a komunitní domovů se zvláštním režimem) a podpořit terénní a ambulantní služby.
- Podpora multidisciplinarity - zdravotně sociální terénní týmy, které deinstitucionalizovaným osobám s duševním onemocněním zajistí péči a rehabilitaci.
- Podpora spolupráce napříč resorty, spolupráce s kraji.
- Podpora bydlení pro deinstitucionalizované osoby s duševním onemocněním v komunitě.

Aktivity realizované ze strany MPSV:

- Cílová skupina osoby s duševním onemocněním byla začleněna v rámci projektů na deinstitucionalizaci sociálních služeb a podpořena v programech OPZ a IROP (výzva č. 71 Deinstitucionalizace psychiatrické péče - integrované projekty CLLD, výzva č. 75 Deinstitucionalizace psychiatrické péče II, výzva č. 81 Rozvoj sociálních služeb II, výzva č. 82 Rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách II).
- Postup při vyjednávání o státním rozpočtu primárně v oblasti investic; MZ i MPSV společně vyjednálo cílovou skupinu osoby s duševním onemocněním i v evropských investičních i neinvestičních programech.
- Změny v oblasti sociálních služeb - legislativní ukotvení Center duševního zdraví (CDZ) – úprava je platná s účinností 1. 1. 2025 – vznik nového druhu sociální služby
- Důraz na kvalitní poskytování služeb – Systém na hodnocení kvality v CDZ – V rámci projektu MPSV RPQ byl vytvořen a otestován jednotný formát ověřování kvality péče CDZ, který reflektuje principy dobré praxe poskytování terénní multidisciplinární péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 10: Rehabilitace

Je nezbytné přijmout taková opatření, která umožní osobám se zdravotním postižením dosáhnout a udržet si co nejvyšší úroveň samostatnosti, uplatnit své schopnosti a plnohodnotně se zapojit do života společnosti. K tomuto účelu mají sloužit komplexní rehabilitační služby a programy především v oblasti zdravotní péče, zaměstnanosti, vzdělávání a sociálních služeb.

Rehabilitace je multidisciplinární obor zabývající se odstraňováním či snižováním progresu nemoci nebo následků úrazu a zmírňováním jejich důsledků prostřednictvím systematického, propojeného a koordinovaného plánování a řízení zdravotnických, sociálních, pracovních, výchovně-vzdělávacích, technologických a dalších nástrojů. Rehabilitace prováděná komplexním způsobem má za cíl nabývání schopností a dovedností v přirozeném prostředí vedoucí ke zvládnutí každodenních úkonů a k návratu k důstojnému a aktivnímu životu.

K zajištění maximální efektivity rehabilitace je důležité, aby celý proces probíhal uceleně, tedy aby na sebe navazovaly jednotlivé složky rehabilitace (léčebné, sociální, pedagogické a pracovní).

I přesto, že se jednotlivé oblasti rehabilitace neustále rozvíjí, není stále dostatečně upravena jejich vzájemná návaznost a koordinace. Je proto potřebné nalézt v této oblasti mezi zainteresovanými resorty shodu a nastavit systém koordinace rehabilitace tak, aby osobám se zdravotním postižením byla zajištěna nejen kvalitnější péče a podpora v rámci jednotlivých složek rehabilitace, ale aby bylo poskytování těchto služeb také propojené a koordinované.

10.1 Cíl: Nastavení podmínek a pravidel pro koordinaci rehabilitace osob se zdravotním postižením.

Opatření 10.1.1 Vypracovat právní úpravu zajišťující koordinaci rehabilitace a nástroje jejího financování.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ, MŠMT, MF

Indikátor: Byl vypracován návrh zákona upravující koordinaci rehabilitace.

PLNĚNÍ MPSV:

Otázka koordinace rehabilitace by měla být zřejmě řešena v rámci oblasti sociálně-zdravotního pomezí (viz níže). Právní úprava týkající se těchto oblastí však nebyla dosud předložena. Byly započaty přípravy zpracování návrhu právní úpravy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MF:

V tomto případě je gestorem plnění opatření MPSV, MF je spolugestorem. Nemáme informaci o tom, zda tato právní úprava existuje a opatření je plněno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MŠMT:

Zatím MŠMT nebylo osloveno gestorem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MZ:

V předchozích letech vznikla na MPSV pracovní skupina, která se tomuto tématu věnovala, a jejímž členem bylo i Ministerstvo zdravotnictví. MPSV k této problematice zpracovalo teze a následně byl zpracován Návrh věcného řešení koordinace rehabilitace osob se zdravotním postižením, ke kterému MZ v červnu 2018 zpracovalo připomínky, jež se vztahovaly hlavně k oblasti vymezení vzdělání koordinátora. Vzhledem k nutnosti nahlížení do zdravotnické dokumentace bylo stanoveno za nezbytné, aby se jednalo o osobu k tomuto úkonu způsobilou a Ministerstvo zdravotnictví navrhovalo, aby pozici koordinátora zastával vysokoškolsky vzdělaný pracovník s požadovaným stupněm VŠ vzdělání – bakalářský studijní program s kvalifikací podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních, s tříletou praxí v oblasti poskytování zdravotních služeb. K dalším krokům nebyl dále resort ze strany gestora vyzván. Ministerstvo zdravotnictví si uvědomuje potřebnost řešení koordinovaného plánování a poskytování péče osobám s chronickým onemocněním a osobám se zdravotním postižením a je připraveno o způsobech řešení s gestorem diskutovat. V roce 2022 nebyl resort gestorem ke spolupráci vyzván.

Ministerstvo zdravotnictví nebylo osloveno gestorem opatření ke spolupráci, nicméně je připraveno poskytnout v případě vyzvání veškerou potřebnou součinnost vztahující se k působnosti MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

10.2 Cíl: Rozvoj rehabilitačních služeb.

Opatření 10.2.1 Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MZ

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MZ:

Oblast následné rehabilitační péče byla v roce 2022 podpořena v rámci IROP II (Integrovaný operační program). V rámci programu byly stanoveny dvě aktivity, a to na podporu stávajících poskytovatelů následné péče (mezi nimi jsou zahrnuti i poskytovatelé následné rehabilitační péče) a dále na zvýšení dostupnosti následné péče prostřednictvím restrukturalizace stávajících lůžkových kapacit ve prospěch lůžek následné péče. Jedním z požadovaných výstupů pro všechny žadatele o podporu je zvýšení přístupnosti dané zdravotní služby.

V rámci Národního plánu obnovy byl podpořen rozvoj léčebné rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech s cílem vytvoření podmínek pro komplexní zotavení pacientů po akutních fázích onemocnění a obnovení či udržení jejich soběstačnosti. Výzvy pro žadatele byly vyhlášeny na podzim 2022.

Ministerstvo zdravotnictví se rozhodlo přistoupit k restrukturalizaci současné Pracovní skupiny pro následnou léčebně rehabilitační péči, která by se měla komplexněji zaměřovat na celý systém poskytování rehabilitační péče a dále se soustředit v rámci svých podskupin na jednotlivé problematiky. Cílem je zpracování uceleného materiálu „Koncepce léčebně rehabilitační péče v ČR“. Rehabilitace je tvořena určitými specifickými oblastmi, které je potřeba individuálně posoudit a jasně definovat hlavní problematiku jednotlivých okruhů. Pracovní skupina bude proto složena z několika menších podskupin (pro akutní rehabilitaci, následnou rehabilitaci, ambulantní rehabilitaci a neurorehabilitaci), které provedou podrobnou analýzu průchodu pacienta systémem a stanoví si hlavní cíle, kterých je potřeba za danou oblast dosáhnout.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.2 Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MPSV:

Ve sledovaném období bylo opatření nadále naplňováno realizací postupu podle materiálu MPSV „Doporučený postup č. 1/2016 na podporu realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením“ za účelem kontinuálního vytváření sítí partnerské spolupráce, zvyšování kvality a plánování dostupnosti služeb v oblasti sociální i pracovní rehabilitace. ÚP ČR pokračoval v prohlubování spolupráce s jednotlivými poskytovateli služeb sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen, s cílem zajistit osobám se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) přechod mezi jednotlivými službami s ohledem na jejich individuální potřeby.

K úspěšnému plnění opatření přispěla také pokračující realizace celorepublikového projektu

ÚP ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, který významně přispívá k vytváření a postupnému zlepšování podmínek pro aktivní spolupráci se zaměstnavateli, zdravotnickými zařízeními, vzdělávacími zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, neziskovými organizacemi aj. v rámci daného regionu, převážně pak na úrovni

okresu. V roce 2022 uskutečnil ÚP ČR mimo jiné celkem 7 410 schůzek s organizacemi, s nimiž je možné řešit zaměstnávání OZP v rámci tzv. regionálních sítí spolupráce. Konkrétně se jednalo o 364 kontaktů se školami a vzdělávacími zařízeními, 1 969 kontaktů se zaměstnavateli na otevřeném trhu práce, 2 079 kontaktů se zaměstnavateli na chráněném trhu práce, 98 kontaktů se zdravotnickými zařízeními provádějícími ergodiagnostiku pro účely zaměstnanosti a pracovní rehabilitace (tzv. ergodiagnostická centra), 665 kontaktů s nestátními neziskovými organizacemi, 775 kontaktů s ostatními sociálními partnery a 1 460 kontaktů s organizacemi sociálních služeb a sociální práce.

V roce 2022 nadále pokračovalo přímé zapojení ÚP ČR do realizace projektu „Vývoj a pilotní ověření konceptu pracovně rehabilitačního střediska“ (registrační číslo projektu: CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_082/0015504), jehož cílem je vznik a pilotní ověření konceptu pracovně rehabilitačního střediska ve třech okresech ČR. V rámci projektu jsou zapojeni klíčoví aktéři (MPSV, ÚP ČR, ČSSZ, MZ, zaměstnavatelé, poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb, VVOZP).

Podpora sociální služby sociální rehabilitace je v OPZ+ umožněna v rámci výzvy č. 03_22_003 Zajištění dostupnosti sociálních služeb. Výzva je určena pro kraje včetně hl. m. Prahy a byla vyhlášena dne 17. 6. 2022 v rámci priority 2 Sociální začleňování OPZ+ s datem ukončení příjmu žádostí do 30. 10. 2026.

Podporu sociální rehabilitace do projektů začlenily kraje – Moravskoslezský, Středočeský, Královéhradecký, Zlínský, Plzeňský, Vysočina a Karlovarský. Dosud bylo do výzvy podáno 12 projektů (12 krajů), celkově v rámci těchto projektů na službu sociální rehabilitace půjde částka ve výši cca 1,5 mld. Kč. Projekty jsou zpravidla tříleté až čtyřleté, podpora služby bude probíhat v jednotlivých krajích zhruba v letech 2022 až 2026 (každý kraj stanovuje délku podpory individuálně).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.3 Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Termín: průběžně

Gestor: MŠMT

Indikátor: Byla podána informace o rozvoji oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a opatřeních přijatých k zajištění lepší součinnosti s ostatními oblastmi rehabilitace.

PLNĚNÍ MŠMT:

V oblasti vzdělávání jsou dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytována podpůrná opatření. Ta mohou spočívat ve využívání kompenzačních a speciálních pomůcek. Příloha č. 1 výše uvedené vyhlášky stanovuje konkrétní podpůrná opatření podle stupně a druhu zdravotního postižení. Rehabilitace dětí, žáků a studentů s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je primárně poskytována ve školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Rehabilitační tělesná výchova Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 10.2.4 V rámci sociálního zemědělství ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi podporovat rehabilitační procesy založené na zemědělských činnostech.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je vyhlášen dotační program na podporu uvedených rehabilitačních procesů.

PLNĚNÍ MZe:

Pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením se stávají sociální farmy vhodným prostředím pro rehabilitační procesy založené na zemědělských činnostech. Můžeme se zde setkávat s rehabilitací zdravotní – např. formou hipoterapie, sociální, která napomáhá k dosažení samostatnosti, ale především rehabilitací pracovní, která umožňuje nácvik pracovních návyků a je volena individuálně ke schopnostem uživatelů.

Rehabilitace v rámci sociálního zemědělství patří mezi podporované aktivity v dotačním programu MZe.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 11: Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Tato oblast se věnuje zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Důležité je dbát na zajištění rovných podmínek při přijímání do zaměstnání, v rámci odměňování, profesním postupu či při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pracovní uplatnění nepředstavuje pro osoby se zdravotním postižením pouze zdroj příjmu, je i jedním z nejdůležitějších nástrojů integrace a prevence sociálního vyloučení. Vzhledem k tomu, že tyto osoby patří na trhu práce mezi nejzranitelnější skupinu, je jejich zaměstnávání podporováno řadou nástrojů. Jsou využívány prvky aktivní i pasivní podpory zaměstnanosti v kombinaci s pobídkovými i sankčními opatřeními. I přes rostoucí výdaje na tato opatření však míra zaměstnanosti těchto osob zůstává i nadále neuspokojivá, je proto nezbytné posilovat i společenskou odpovědnost a pozitivní motivaci zaměstnavatelů i samotných osob se zdravotním postižením.

Je důležité i respektování specifických potřeb konkrétních zaměstnanců a nastavení možnosti potřebné úpravy pracovního režimu či pracovního prostředí.

11.1 Cíl: Efektivní podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením na chráněném i na otevřeném trhu práce.

Opatření 11.1.3 Jednou ročně předkládat VVOZP vyhodnocení realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“. Vyhodnocení bude obsahovat informace o počtu podpořených osob se zdravotním postižením v rámci projektu a o počtu osob se zdravotním postižením umístěných prostřednictvím projektových aktivit na trh práce v rozčlenění na chráněný a volný trh práce.

Termín: 1x ročně po dobu realizace projektu

Gestor: MPSV, ÚP

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení projektu.

PLNĚNÍ MPSV:

O aktuálním stavu realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ byla podána písemná zpráva, kterou poskytujeme v samostatné příloze. Tato zpráva byla Generálním ředitelstvím ÚP ČR zaslána VVOZP dne 15.02.2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.4 Posilovat profesionalitu Úřadu práce ČR v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Jednou ročně předkládat informaci o počtu zaměstnanců, kteří byli v rámci projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ proškoleni pro práci s cílovou skupinou osob se zdravotním postižením a o počtu takto proškolených zaměstnanců, kteří i po ukončení

projektu nadále na Úřadu práce ČR v jednotlivých regionech působí jakožto poradci a koordinátoři pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, ÚP

Indikátor: Byla podána informace o uskutečněných školeních a o celkovém počtu zaměstnanců Úřadu práce ČR vykonávajících činnost poradce nebo koordinátora pro osoby se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MPSV:

Realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ pokračovala i v roce 2022 a období realizace tohoto projektu bylo prodlouženo do 31.05.2023. Školení poradců a koordinátorů pro osoby se zdravotním postižením v rámci projektu tak i nadále probíhá.

Aktuální personální obsazenost v projektu je k datu 31. 12. 2022:

- 13 koordinátorů zaměstnávání OZP působících na krajských pobočkách ÚP ČR (obsazenost 92,86 %),
- 78 poradců OZP na KoP ÚP ČR (obsazenost 91,86 %).

Neobsazená místa jsou průběžně doplňována, s ohledem na konec realizace projektu k 31.05.2023 bylo toto na konci roku složitější, jedná se o běžnou fluktuaci zaměstnanců.

Od začátku projektu bylo realizováno celkem 144 běhů ve 13 různých lektorsky zajišťovaných kurzech; proškoleny byly celkem 1 941 účastníků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.5 Jednou ročně předkládat VVOZP vyhodnocení ročních zpráv o činnosti zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce, které jsou tyto zaměstnavatelé povinni dokládat Úřadu práce ČR podle ustanovení § 78 odst. 6 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Vyhodnocení bude obsahovat zmapování struktury těchto zaměstnavatelů včetně případných legislativních a nelegislativních návrhů úprav systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce.

Termín: 1x ročně

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla podána zpráva o vyhodnocení ročních zpráv, vždy do 30.11. příslušného roku.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2022 byla zpracována aplikace pro zadávání a vyhodnocování ročních zpráv o činnosti zaměstnavatelů působících na chráněném trhu práce. Aplikace je k dispozici na <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/rocní-zpráva-o-cinnosti-zamestnavatele-uznaneho-na-cthp>.

Data zadávaná zaměstnavateli v rámci této aplikace jsou součástí datové základny pro komplexní analýzu zaměstnávání OZP. Dílčí výstupy analýzy jsou podkladem pro diskusi o legislativních změnách podpory zaměstnávání cílové skupiny. Cílem MPSV je, aby případné legislativní změny byly prováděny ve shodě se všemi zainteresovanými partnery a bez negativního dopadu na zaměstnanost OZP. Proto MPSV zřídilo pracovní skupinu na tripartitním základě, jejímž členem je zástupce Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením a v jejímž rámci jsou analytické výstupy a legislativní návrhy konzultovány. V průběhu března 2023 se uskuteční 4. jednání této pracovní skupiny, kde bude analýza vývoje zaměstnávání OZP, vč. vyhodnocení ročních zpráv, diskutována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Neplněno.

Opatření 11.1.6 Věnovat zvýšenou pozornost uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání z řad osob se zdravotním postižením při výběru a zařazování, zejména formou poradenských aktivit Úřadu práce ČR se zaměřením na pracovní uplatnění na trhu práce.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Indikátor: Vývoj počtu podpořených osob se zdravotním postižením v rámci poradenství Úřadu práce ČR (posuzuje se meziroční pokles či nárůst tohoto počtu).

PLNĚNÍ MPSV:

V souladu s ustanovením § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) je ze strany ÚP ČR poskytována OZP zvýšená ochrana na trhu práce. Dále je podle § 33 zákona o zaměstnanosti zajišťována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání těm uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav potřebují. Ve výše uvedených souvislostech je uchazečům a zájemcům o zaměstnání z řad OZP věnována zvýšená pozornost při zařazování do poradenských aktivit, které jsou opatřením aktivní politiky zaměstnanosti. Těto cílové skupině se v oblasti poradenství věnují zejména poradci pro OZP v rámci projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, kteří v roce 2022 poskytli individuální poradenství OZP celkem ve 34 429 případech. V roce 2022 došlo k výraznému nárůstu poskytování nejen poradenských služeb v individuálních případech, ale taktéž bylo poskytnuto 841 skupinových poradenství pro 4 917 uchazečů z řad OZP. Pro srovnání v roce 2021 bylo poskytnuto 25 300 individuálních poradenství pro OZP a v roce 2020 pak pouze 15927 těchto individuálních poradenství.

Na cílovou skupinu osoby se ZP je v rámci IP 1.1 OPZ výzvy č. 10 Realizace projektů zaměřených na řešení specifických problémů na regionální úrovni pomocí kombinace nástrojů APZ primárně zaměřeno 5 regionálních individuálních projektů (RIP), které realizují Krajské pobočky ÚP ČR. Jedná se o projekty: Práce bez bariér na Vysočině, Pracujeme s omezením v Olomouckém kraji, Zdravotní postižení není hendikep v Karlovarském kraji, Šance pro zdravotně postižené ve Středočeském kraji a Bez překážek ve Zlínském kraji.

Celková výše rozpočtů těchto projektů je 265,7 mil. Kč a ke konci roku 2022 bylo podpořeno 2 231 osob. Projekty jsou realizovány do 30.04.2023, pouze projekt Zdravotní postižení není hendikep v Karlovarském kraji skončil k 31.12.2022. Cílová skupina osoby se ZP se vyskytuje částečně i v dalších 2 regionálních projektech z výzvy č. 10. Jedná se o projekty Život bez bariér v Jihomoravském kraji a Návrat do práce v Pardubickém kraji, v nichž jsou vedle osob se ZP cílovou skupinou dlouhodobě nezaměstnaní nebo osoby pečující o děti do 15 let věku.

V rámci IP 1.4 OPZ pokračovala v roce 2022 realizace systémového projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“. Hlavním cílem projektu je posílit personální kapacity Úřadu práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Nově přijatí a v rámci projektu proškolení poradci pro OZP a koordinátoři zaměstnávání OZP zajišťují poskytování poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením pro jejich stávající i potenciální zaměstnavatele. V rámci projektu také dochází k nastavení efektivního systému práce se skupinou osob se zdravotním postižením a k vytvoření a udržování regionální partnerské sítě subjektů spolupracujících v oblasti pracovní rehabilitace a zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Realizace projektu je plánována do května 2023, celkový rozpočet projektu je 241 mil. Kč.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost jsou vedle podpory realizované na ÚP ČR realizovány projekty neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací, které jsou zaměřeny na zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (z řad uchazečů a zájemců o zaměstnání a i neaktivních, na ÚP ČR neevidovaných osob). Tyto projekty nezávisle doplňují aktivity ÚP ČR a zahrnují projekty zaměřující se např. na osoby s tělesným postižením (po úrazech páteře, se zrakovým či sluchovým postižením), s mentálním postižením, s duševním onemocněním či jiným speciálním postižením. V roce 2022 některé projekty ukončily realizaci a další pokračovaly. Vzhledem k závěru programového období OPZ nebyly vyhlášovány výzvy pro nové projekty. Celkem proběhla

realizace 41 takových projektů o celkovém objemu cca 220 mil Kč (projekty byly realizovány v rozmezí let 2017 – 2023). Projekty měly podpořit celkem cca 2 200 osob a tohoto cíle bylo již dosaženo (podpořeno bylo nakonec cca 3 700 osob), konkrétně v roce 2022 zůstávalo v realizaci 18 projektů o objemu 120 mil Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 11.1.7 Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti MZe, Agrární komory ČR a francouzské sociální zemědělské pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

Termín: průběžně

Gestor: MZe

Indikátor: Je vyhlášen dotační program s uvedenou podporou.

PLNĚNÍ MZe:

Sociální projekty MZe, vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lehce mentálně postižených jejich zaměstnáváním v provozu zemědělských farem a chráněných dílen, se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrástany, Chelčice, Lomnice nad Lužnicí a Třeboň (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice a Žamberk (Královéhradecký a Pardubický kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školicích, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich rozvoj a provoz poskytlo v roce 2022 MZe neinvestiční dotaci ve výši 3,37 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.2 Cíl: Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve veřejném sektoru.

Opatření 11.2.1 Poskytnutí časového prostoru na metodických akcích konaných pro státní tajemníky a ředitele personálních odborů ministerstev pro prezentaci problematiky zaměstnávání osob se zdravotním postižením, včetně nezbytných provozních a technických podmínek pro jejich práci.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MV

Spolugestor: MPSV

Indikátor: Byl poskytnut časový prostor pro prezentaci na uvedené téma.

PLNĚNÍ MV:

Výše uvedené opatření nebylo do konce roku 2022 splněno, a to zejména s ohledem na přerušení předchozí několikaleté realizace metodických porad konaných pro státní tajemníky a ředitele personálních odborů ministerstev z důvodu pandemie Covid-19, a následně rovněž z důvodu personální změny na pozici náměstka ministra vnitra pro státní službu, respektive nejvyššího státního tajemníka.

Vzhledem k výše uvedenému bude stanovené opatření splněno v průběhu období pro implementaci Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, a to s ohledem na připravovaný harmonogram realizace metodických porad.

Žádáme tedy o prodloužení termínu do 31. prosince 2025.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MPSV:

Informace ze strany MPSV nebyla podána.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 11.2.2 Podporovat zvyšování počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením a předkládat informaci o vývoji zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých resortech.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: Vývoj počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením (posuzuje se meziroční pokles či nárůst tohoto počtu).

Plnění:

Plnění povinného podílu

Resort	Průměrný počet zaměstnanců	Počet zaměstnanců se ZP potřebných ke splnění povinného podílu 4 %*	Počet osob se ZP zaměstnaných přímým zaměstnáním pro účely plnění povinného podílu*	Odběr výrobků a služeb nebo zadaných zakázek nahrazující počet zaměstnaných OZP (počet osob*)	Odvod do státního rozpočtu nahrazující počet zaměstnaných OZP (počet osob*)	Celková výše odvodu do státního rozpočtu v Kč
MD	425,92	17,03	3,35	0,43	13,25	1 302 012
ŘVC	32,79	1,31	0,60	0	0,71	65 759
ŘLP	961,23	38,44	8,47	0	29,97	2 945 003
SPS	83,84	3,35	1	1,27	1,08	106 127
DÚ	107,49	4,29	3,72	2,97	0,57	56 012
ÚCL	151,98	6,07	3,71	0,35	2,01	197 513
SFDI	123,22	4,92	3	4,23	0	0
CSPSD	99,24	0,87	0,87	0,19	2,90	284 969
ŘSD	2222,66	88,90	52,74	5,43	30,73	3 019 684
SŽ	18159,91	726,39	236,83	201,77	287,79	28 279 685
MF	1260,12	50,40	27,52	0,49	22,39	2 200 154

GŘC	1411,99	56,47	41,77	11,41	3,29	323 292
GFR	14329,39	573,17	383,13	107,74	82,30	8 087 210
ÚZSVM	1582,07	63,28	56,19	22,76	0	0
STC	365,73	14,62	7,76	6,96	0	0
MK	271,51	10,86	3,75	0	7,11	698 665
ND	1336,90	53,47	19,33	2,25	31,89	3 133 671
ČF	182,01	7,28	1	2,46	30	0
PFS	75,19	3	0	0,27	2,73	268 264
IU-DÚ	46,6	1,86	1,99	0	0	0
NK ČR	462,08	18,48	6,68	12,16	0	0
MZK	200,25	8,01	9,29	0	0	0
KTN	41,89	1,67	5	0	0	0
NPÚ	2037,68	81,50	86,10	0	0	0
NM	451,03	18,04	20,14	2,10	0	0
MZM	186,33	7,45	25	0	0	0
SZM	112,28	4,49	1,93	0,7	1,86	182 773
NGP	203,63	8,14	10,92	0	0	0
MGB	138,83	5,55	10,8	0	0	0
MUO	99,85	3,99	9	0	0	0
MSB	27,15	1,08	2	0	0	0
TMB	99,77	3,99	12,21	22,19	0	0
NMP	160,04	6,40	4	0	2,40	235 836
HMT	36,85	1,47	2	0	0	0

NÚLK	56	5	5	0	0	0
NIPOS	58,05	2,32	2,64	0	0	0
MJAK	21	0	0	0	0	0
MRK	35,99	1,43	4,19	0	0	0
MLK	20,27	0	0	0	0	0
PNP	82,98	3,31	0,3	3,74	0	0
PT	118,42	4,73	7	0	0	0
PL	24	0,96	3	0	0	0
MMR	736,09	29,44	14,87	8,33	6,24	613 174
MO	1859,92	74,39	8,98	18,8	46,61	4 580 132
MPO	854,60	34,18	26,91	2,81	2,81	438 262
MPSV	1325,44	53,01	27,11	38,20	0	0
MSp	417,32	16,69	2,63	2,29	9,4	923 691
IKSP	23,7	0	0	0	0	0
JA	64,49	2,57	6,49	0	0	0
PMS	519,45	20,77	5,61	13,6	1,56	153 294
RT	31,25	1,5	2	0	0	0
VS ČR	4333,08	173,32	92,94	110,07	0	0
MŠMT	891,92	35,67	16	18,45	4,39	431 384
MV	4850,87	194,01	110,95	0,00	86,06	8 456 687
MZ	455,35	18,21	3,38	17,90	0	0
MZe	687,95	27,51	12,69	15,21	0	0
MZV	1908,73	76,34	11,99	19,60	44,75	4 397 359

MŽP	577,32	23,09	10,27	0		1 259 758
ÚV	545.54	21.82	8.05	17.59	0	0

* Výpočet se provádí na dvě platná desetinná místa (příklad xx,356 = xx,35).

ŘVC – Ředitelství vodních cest ČR, ŘLP – Řízení letového provozu ČR, SPS – Státní plavební správa, DÚ – Drážní úřad, ÚCL - Úřad pro civilní letectví, SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury, CSPSD – Centrum služeb pro silniční dopravu, ŘSD – Ředitelství silnic a dálnic ČR, SŽ – Správa železnic

GŘC – Generální ředitelství cel, GŘŘ – Generální finanční ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

ND - Národní divadlo, ČF – Česká filharmonie, PFS – Pražský filharmonický sbor, IU-DÚ - Institut umění – Divadelní ústav, NK ČR – Národní knihovna ČR, MZK – Moravská zemská knihovna, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, NPÚ – Národní památkový ústav, NM – Národní muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, SZM – Slezské zemské muzeum, NGP – Národní galerie v Praze, MGB - Moravská galerie v Brně, MUO – Muzeum umění Olomouc, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, TMB – Technické muzeum v Brně, NMP – Národní muzeum v přírodě, HMT – Husitské muzeum v Táboře, NÚLK - Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, NIPOS - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, MJAK – Muzeum J. A. Komenského, MRK – Muzeum romské kultury, MLK – Muzeum loutkářských kultur, PNP - Památník národního písemnictví, PT - Památník Tereziín, PL - Památník Lidice

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, JA – Justiční akademie, PMS – Probační a mediační služba, RT – Rejstřík trestů, VS ČR – Vězeňská služba ČR

Přímé zaměstnávání OZP

Resort	Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
MD	2021	259,82	160,07	99,75
	2022	276,87	170,62	106,25
MF	2021	21	12	9
	2022	21	13	8
GŘC	2021	46,87	23,87	23,00
	2022	41,77	21,01	20,76
GFŘ	2021	343,96	94	250
	2022	383,13	101	282
ÚZSVM	2021	54	18	36
	2022	50	17	33
STC	2021	10	7	3
	2022	9	6	3
MK	2021	5,02	1,37	3,65
	2022	3,75	0,40	3,35
ND	2021	21	11	10
	2022	17	9	8
ČF	2021	2	2	2
	2022	1	1	1
IU-DÚ	2021	3	0	3
	2022	3	0	3
NK ČR	2021	7,00	1,00	6,00
	2022	6,67	2,11	4,56
MZK	2021	13	8	5
	2022	11	6	5
KTN	2021	5	4	1
	2022	5	4	1
NPÚ	2021	83,27	57,05	26,22
	2022	86,10	48,89	37,21
NM	2021	17	13	4
	2022	19	15	4
MZM	2021	26	11	15

	2022	25	11	14
SZM	2021	3	2	1
	2022	3	2	1
NGP	2021	11	3	8
	2022	11	3	8
MGB	2021	14	8	6
	2022	15	8	7
MUO	2021	7	1	6
	2022	9	1	8
MSB	2021	2	1	1
	2022	2	1	1
TMB	2021	6	3	3
	2022	7	3	4
NMP	2021	5,10	2	4
	2022	4	2	2
HMT	2021	2	2	0
	2022	2	2	0
NÚLK	2021	4	2	2
	2022	5	3	2
NIPOS	2021	2,46	0	2,46
	2022	2,64	0	2,64
MRK	2021	4	1	3
	2022	5	1	4
PNP	2021	1	1	0
	2022	0	0	0
PT	2021	6	3	3
	2022	7	4	3
PL	2021	3	0	3
	2022	3	0	3
NFA	2021	12	6	6
	2022	12	6	6
MMR	2021	14	5	9
	2022	15	5	10
MO	2021	10	3	7
	2022	6	1	5

MPO	2021	15	5	10
	2022	14	7	7
MPSV	2021	18	3	15
	2022	17	4	13
MSp	2021	2	1	1
	2022	5	2	3
IKSP	2021	0	0	0
	2022	0	0	0
JA	2021	4	2	2
	2022	5	2	3
PMS	2021	4	1	3
	2022	6	1	5
RT	2021	3	0	3
	2022	2	0	2
VS ČR	2021	75	28	47
	2022	88	33	55
MŠMT	2021	16	4	12
	2022	16	5	11
MV	2021	91	37	54
	2022	106	42	64
MZ	2021	4	1	3
	2022	3	1	2
MZe	2021	10	5	5
	2022	13	6	7
MZV	2021	11	4	7
	2022	15	4	11
MŽP	2021	8	4	4
	2022	8	4	4
ÚV	2021	6	3	3
	2022	6	3	3

GŘC – Generální ředitelství cel, GŘ – Generální finanční ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

ND - Národní divadlo, ČF – Česká filharmonie, IU-DÚ - Institut umění – Divadelní ústav, NK ČR – Národní knihovna ČR, MZK – Moravská zemská knihovna, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé

K. E. Macana, NPÚ – Národní památkový ústav, NM – Národní muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, SZM – Slezské zemské muzeum, NGP – Národní galerie v Praze, MGB - Moravská galerie v Brně, MUO – Muzeum umění Olomouc, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, TMB – Technické muzeum v Brně, NMP – Národní muzeum v přírodě, HMT – Husitské muzeum v Táboře, NÚLK - Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, NIPOS - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, MRK – Muzeum romské kultury, PNP - Památník národního písemnictví, PT - Památník Tereziín, PL - Památník Lidice, NFA – Národní filmový archiv

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, JA – Justiční akademie, PMS – Probační a mediační služba, RT – Rejstřík trestů, VS ČR – Vězeňská služba ČR

STANOVISKO K PLNĚNÍ:

Plněno: MD, MMR, MSp, MV, MZe, MZV

Částečně plněno: MF, MK, MŠMT, MŽP, ÚV

Neplněno: MO, MPO, MPSV, MZ

Oblast č. 12: Posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení

Opatření obsažená v této oblasti jsou zaměřena především na hledání možností, jak zpřesnit a zkvalitnit systém posuzování zdravotního stavu pro jednotlivé subsystémy sociálního zabezpečení. Základním úkolem pro následující období je provedení revize celého systému posuzování, neboť i přes řadu opatření se současný systém lékařské posudkové služby potýká s dlouhými lhůtami při vyřizování žádostí. Je proto nezbytné nastavit systém posuzování tak, aby byly nejen dodržovány stanovené lhůty, ale aby byla zajištěna i průkaznost a co největší objektivita vydávaných posudků.

12.1 Cíl: Kvalitní systém posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení.

Opatření 12.1.1 Stabilizovat systém lékařské posudkové služby.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV

Indikátor: Byla přijata opatření vedoucí ke stabilizaci systému.

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření ke stabilizaci lékařské posudkové služby na MPSV byla započata vydaným příkazem ŘO 91 ze dne 14. listopadu 2019 („příkaz ředitele odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek, zastupujícího ředitele odboru výkonu posudkové služby č. 1/2019/091_O73 k zabezpečení výkonu funkce odvolacího orgánu“). Tímto nelegislativním opatřením se podařilo v krátkém období eliminovat posudková řízení po uplynutí zákonné lhůty k vydání posudku na MPSV a zabezpečit plynulý výkon agendy lékařské posudkové služby resortu MPSV a tento stav udržet. Dále byla přijata legislativní opatření prostřednictvím zákona č. 423/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který nabyl účinnosti 1. 1. 2023 a jehož cílem je personální stabilizace lékařské posudkové služby a zefektivnění její činnosti. Hlavním opatřením směřujícím k personální stabilizaci je zapojení odborných nelékařských zdravotnických pracovníků (ONZP) do procesu posuzování zdravotního stavu na okresních správách sociálního zabezpečení pro účely sociálních dávek podmíněných zdravotním stavem. ONZP je pracovník odborně způsobilý k výkonu povolání všeobecná sestra, dětská sestra, porodní asistentka, ergoterapeut, fyzioterapeut, zdravotnický záchranář nebo

zdravotně-sociální pracovník (ve smyslu zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů), který dále absolvuje certifikovaný kurz na posudkovou činnost. ONZP se v rozsahu své kvalifikace podílí na posudkové činnosti, přičemž kvalita je zachována nastavenými kontrolními mechanismy, neboť posudek vždy schvaluje posudkový lékař. Cílem zákona dále je zrychlení procesu posuzování zdravotního stavu (stanovení lhůty k doložení podkladů, předávání podkladů elektronicky aj.), ale i racionalizace kontrol posuzování dočasné pracovní neschopnosti zavedením nové možnosti kontroly prostřednictvím písemné informace od poskytovatele zdravotních služeb.

Za účelem stabilizace systému lékařské posudkové služby byla v roce 2022 přijata některá legislativní opatření, a to prostřednictvím zákona č. 423/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který nabyl účinnosti 1. 1. 2023. Jeho cílem je personální stabilizace lékařské posudkové služby a zefektivnění její činnosti. Hlavním opatřením k personální stabilizaci je zapojení odborných nelékařských zdravotnických pracovníků („ONZP“) do procesu posuzování zdravotního stavu na okresních správách sociálního zabezpečení pro účely sociálních dávek podmíněných zdravotním stavem. ONZP je pracovník odborně způsobilý k výkonu povolání všeobecná sestra, dětská sestra, porodní asistentka, ergoterapeut, fyzioterapeut, zdravotnický záchranář nebo zdravotně-sociální pracovník (ve smyslu zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů), který dále absolvuje certifikovaný kurz na posudkovou činnost. ONZP se v rozsahu své kvalifikace podílí na posudkové činnosti, přičemž kvalita je zachována nastavenými kontrolními mechanismy, neboť posudek vždy schvaluje posudkový lékař. Cílem zákona dále je zrychlení procesu posuzování zdravotního stavu (stanovení lhůty k doložení podkladů, předávání podkladů elektronicky aj.), ale i racionalizace kontrol posuzování dočasné pracovní neschopnosti zavedením nové možnosti kontroly prostřednictvím písemné informace od poskytovatele zdravotních služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno. Systém však potřebuje zásadní reformu.

Opatření 12.1.2 Nalézt systémové řešení poskytování služeb na sociálně zdravotním pomezí a legislativně ho ukotvit.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MPSV, MZ

Indikátor: Byla předložena právní úprava týkající se řešení uvedené oblasti.

PLNĚNÍ MPSV:

V oblasti sociálně-zdravotního pomezí v současné době stále probíhají jednání mezi zástupci MPSV a MZ o principech právní úpravy a připravují se první pracovní verze paragrafového znění.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

PLNĚNÍ MZ:

S ohledem na nutnost systémového řešení péče vyžadované pacienty s dlouhodobým chronickým onemocněním a komplexními potřebami jak v sociální, tak zdravotní rovině potřeb byl Národním plánem obnovy stanoven milník ukládající resortu MPSV povinnost realizovat reformu dlouhodobé péče. Mezi oběma resorty byla v roce 2022 zahájena intenzivní jednání o návrhu legislativního řešení sociální zdravotní péče. V současné době jsou resorty zpracovány návrhy věcného řešení, které budou v dalším období diskutovány s relevantními subjekty.

S ohledem na nezbytnost komplexní monitorace, hodnocení, plánování a podpory služeb na zdravotně sociálním pomezí došlo v roce 2022 k intenzivním jednáním se zástupci krajů a Ministerstva práce a sociálních věcí za účelem nastavení podmínek pro projekt podporující tvorbu Krajských zdravotně sociálních plánů v rámci Operačního programu Zaměstnanost Plus. Tento projekt bude obhajován v roce 2023, kdy by měla začít i jeho realizace. Mezi požadovanými výstupy je zamýšlen i návrh metodického (a případně i legislativního) uchopení tohoto systému koordinace.

V rámci stejného operačního programu byl v roce 2022 tvořen projekt na podporu péče o pacienty se vzácným onemocněním, který je zaměřen na oblast standardizace péče a zajištění jejího komplexního poskytování. Projekt je dále zaměřen na možnosti plánování a poskytování sdílené a přechodové péče o dospívající pacienty se vzácným onemocněním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024.

Opatření 12.1.5 Zvyšovat povědomí praktických lékařů o nezbytnosti přesného a náležitého vyplňování formulářů lékařské posudkové služby dle zjištěného zdravotního stavu pacienta pro účely sociálního zabezpečení.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV, MZ

Indikátor: Ve sledovaném období proběhlo školení a/nebo byl vypracován informační materiál na uvedené téma.

PLNĚNÍ MPSV:

Náplní specializovaného předatestačního vzdělávání v oboru všeobecné praktické lékařství je znalost právních předpisů týkajících se posudkové činnosti, její praktické zvládnání vč. znalosti postupů při vypracování podkladů pro posouzení a vykazování součinnosti s orgány sociálního zabezpečení. K uvedenému problému se v roce 2022 na MPSV uskutečnilo několik schůzek se zástupci odborných lékařských společností sdružujících praktické lékaře, a to za spolupráce s Katedrou posudkového lékařství Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ). Problematika byla vysvětlena, s cílem rozšířit spolupráci praktických lékařů s lékařskou posudkovou službou ČSSZ na krajské úrovni. MPSV rovněž v této otázce spolupracovalo s MZ, kdy na základě společné schůzky ze dne 21. března 2022 MZ oslovilo odborné lékařské společnosti sdružující praktické lékaře pro dospělé a praktické lékaře pro děti a dorost s dotazem, zda je potřeba rozšířit předatestační vzdělávání uvedených lékařů či je potřeba se touto problematikou zabývat v rámci celoživotního vzdělávání lékařů. Z uvedeného šetření vyplynulo, že odborné společnosti neshledávají velké problémy s vyplňováním tiskopisů. Uvítal by edukaci lékařů v rámci celoživotního vzdělání, zejména při změně legislativy apod. MPSV konstatovalo, že je schopno tuto edukaci zajistit v případě zájmu odborných společností na úrovni celorepublikové i na úrovni krajů, formou přednášek pro odborné společnosti nebo např. v rámci vzdělávání v IPVZ, a to na základě konkrétního zájmu o edukační přednášky, který bude zjišťován ve spolupráci s MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V souvislosti s tímto opatřením byla koordinátorkou Ministerstva zdravotnictví pro osoby se zdravotním postižením dále rozvíjena komunikace s Ministerstvem práce a sociálních věcí a s Českou společností posudkového lékařství ČLS JEP. V průběhu roku 2022 proběhlo několik jednání za účelem řešení problematiky přesného a náležitého vyplňování formulářů lékařské posudkové služby dle zjištěného zdravotního stavu pacienta pro účely sociálního zabezpečení. Zástupci Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP, Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost ČR a Sdružení všeobecných lékařů ČR a Společnosti všeobecného lékařství ČLS JEP byli osloveni z žádostí o stanoviska k tomu, zda je vnímána potřeba:

- dalších edukací na uvedené téma,
- rozšířit předatestační vzdělávání uvedených lékařů,
- se touto problematikou zabývat v rámci celoživotního vzdělávání lékařů,
- v rámci uvedené problematiky rozšířit spolupráci lékařů s lékařskou posudkovou službou ČSSZ na krajské úrovni.

Všechny odborné společnosti a sdružení jednotně uvedly, že spolupráce s ČSSZ probíhá velmi dobře, a to i v případě výskytu individuálních problémů. Byla také sdělen zájem o další edukaci v rámci celoživotního vzdělávání.

SVL ČLS JEP (Společnost všeobecných lékařů ČLS JEP) nabídla možnost prezentovat toto téma na akcích pořádaných touto odbornou společností. Zde je dále vnímána i možnost zintenzivnění spolupráce s lékaři ČSSZ právě prostřednictvím prezentace na seminářích, konferencích apod.

OSPDL ČLS JEP (Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP) uvedla, že podoba formuláře byla se společností komunikována a většina uplatněných připomínek byla přijata. V rámci předatestační přípravy byl po zrušení oboru PLDD (praktické lékařství pro děti a dorost) od roku 2017 zrušen předatestační kurz s posudkovou problematikou. Úsilím OSPDL ČLS JEP se nyní vrací jako povinný pro všechny lékaře připravující se v oboru pediatrie.

SPLDD (Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost České republiky) uvedlo, že edukaci lékařů v rámci celoživotního vzdělávání považuje za důležitou, zejména v případě změn legislativy, metodik apod., případně v případě časté chybovosti ze strany lékařů. V tomto smyslu SPLDD dále sdělilo, že by byla vítána i podpora ze strany MZČR a MPSV/ČSSZ (např. realizace seminářů/webinářů v určitých časových intervalech, opakovaná edukace v profesních periodících, FAQ na webu ČSSZ).

Tato stanoviska byla projednávána zástupci Ministerstva zdravotnictví s Ministerstvem práce a sociálních věcí a nyní byly na základě dohody obou resortů vyzvány lékařské společnosti k uvedení konkrétních témat, kterých by se další vzdělávání mělo týkat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 12.1.6 Spolupracovat s VVOZP při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Termín: průběžně

Gestor: MPSV

Spolugestor: VVOZP

Indikátor: Ve sledovaném období proběhly konzultace na toto téma.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření spolupracuje MPSV s VVOZP, zejména pak s odborem, v jehož gesci je posudková služba, při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků. V důsledku součinnosti s VVOZP byly přijaty novelizace právních předpisů rozšiřující zdravotní indikace pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcky o osoby s poruchou autistického spektra a osoby s mentálním postižením, bez ohledu na to, kdy toto postižení vzniklo. S účinností ode dne 1. 1. 2022 byl novelizován zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a také vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ VVOZP:

V rámci plnění tohoto opatření probíhala dle potřeby v loňském roce spolupráce mezi sekretariátem VVOZP a MPSV, především pak s jeho odborem posudkové služby. Spolupráce probíhala zejména při řešení dílčích problémů týkajících se posuzování zdravotního stavu v rámci jednotlivých subsystémů sociálního zabezpečení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 13: Pečující osoby

Důležitou součástí kvalitního života i naplnění práva na nezávislý život v komunitě je setrvání ve svém přirozeném sociálním prostředí. K tomu je však potřeba vysoká míra soběstačnosti. Pokud tomu tak není, je potřebná pomoc a podpora zajišťována nabídkou sociálních služeb nebo prostřednictvím pečujících osob, a to zejména z řad rodiny, ale i přátel či sousedů. Právě pomoc tzv. neformálních pečujících, většinou z řad rodinných příslušníků, patří k nejdůležitějším formám pomoci při zajišťování dlouhodobé péče v domácím prostředí. Vysoká náročnost spojená s péčí o osobu blízkou se promítá nejen do života osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby, ale také do všech aspektů života ostatních členů rodiny. Tato činnost znamená pro pečující osoby zpravidla vysokou psychickou i fyzickou zátěž, nedostatek volného času, často i omezení vlastní výdělečné činnosti.

Je proto nezbytné, aby byla přijata a podporována taková opatření, která by pečujícím osobám zajistila vedle potřebného hmotného zabezpečení také možnost využívat odpovídající sociální služby a další vhodnou podporu tak, aby byly minimalizovány negativní dopady související s výkonem této péče.

V roce 2022 není sledováno plnění žádného opatření této oblasti.

Oblast č. 14: Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na politickém a veřejném životě

Organizace osob se zdravotním postižením, zejména spolky, zajišťují nezbytné propojení osob se zdravotním postižením s veřejnou správou, pomocí konzultací a připomínek významně přispívají k formulacím opatření vedoucích k naplňování specifických potřeb a zájmů osob se zdravotním postižením. Poskytují také širokou škálu potřebných služeb (sociální služby, sociální rehabilitaci atd.) a zajišťují i poradenství a osvětovou činnost cílenou nejen na osoby se zdravotním postižením, ale i na jejich rodiny a veřejnost, čímž významně napomáhají integraci osob se zdravotním postižením do společnosti. Jejich činnost proto musí být podporována, a to zejména vhodnými dotačními programy. Je rovněž důležité prohlubovat spolupráci těchto organizací s veřejnou správou i ostatními sociálními partnery.

Právo podílet se na politickém a veřejném životě je dále naplňováno prostřednictvím volebního práva, které by jako jedno ze základních práv nemělo být omezováno.

14.1 Cíl: Osoby se zdravotním postižením se podílejí na správě věcí veřejných.

Opatření 14.1.1 Spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při formulování opatření veřejné správy a při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, která se týkají osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, VVOZP

Indikátor: Opatření veřejné správy, která mají dopad na osoby se zdravotním postižením, byla konzultována se zástupci organizací osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy v roce 2022 pokračovalo ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením, Asociací organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých (dále jen SONS) v rámci odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb při Vládním výboru osob se zdravotním postižením Úřadu vlády. Podněty z této pracovní skupiny budou podkladem pro novelizaci nařízení č. 63/2011 Sb. Z hlediska práce na agendě odboru 190 byla v roce 2022 ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí zavedena sleva na jízdném pro osoby s přiznaným invalidním důchodem třetího stupně, včetně způsobu

prokazování nároku na tuto slevu. Odbor veřejné dopravy ve spolupráci se SONS zajistil u společnosti CENDIS vyšší přístupnost prodejních kanálů ONETICKET.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Pokud bude Ministerstvo financí a jím podřízené organizace vydávat opatření nebo připravovat podklady pro mezinárodní jednání, budou tyto návrhy konzultovány se zástupci osob se zdravotním postižením. V roce 2022 nebyla provedena žádná legislativní, organizační ani technická opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

Na mezinárodních akcích je vždy brán zřetel na zdravotně postižené (přístupnost fyzická), nebývají však zpřístupňovány např. dokumenty pro nevidomé, nebo prezentace materiálů pro neslyšící (titulky). To pouze v případě, kdy jde o konkrétní téma. Pokud jde o přípravu podkladů, vždy před jednáním Ministerstvo kultury oslovuje všechna dotčená místa s žádostí o vyjádření event. stanoviska.

Dne 10. listopadu 2022 se uskutečnilo jednání ke změně právní úpravy zpřístupňování audiovizuálních mediálních služeb pro osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením, které se účastnili zástupci Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, České unie neslyšících, Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, ale i zástupci kanceláře Veřejného ochránce práv, Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením provozovatelů vysílání. Práce v této oblasti budou dále pokračovat.

Příklady další spolupráce:

Národní památkový ústav spolupracuje s projektem Mapy bez bariér a s nadací Nadace Charty 77 Konto Bariéry.

Národní muzeum dlouhodobě spolupracuje s řadou organizací sdružujících osoby se zdravotním postižením s pražskou i celorepublikovou působností. V oblasti bezbariérovosti v jednotlivých objektech (stavební úpravy, dodržování předmětných předpisů, zkušební jízdy osob využívajících vozík) probíhají pravidelné konzultace a mapování přístupnosti objektů s Pražskou organizací vozíčkářů, o. s. Muzeum již řadu let spolupracuje s Centrem pro dětský sluch Tamtam, o. p. s., a to zejména na cyklu pravidelných komentovaných prohlídek objektů a výstav NM s tlumočením do českého znakového jazyka a s přepisem řeči na text. Tamtam ve spolupráci s Ústavem jazyků a komunikace neslyšících Filozofické fakulty Univerzity Karlovy zabezpečují také překlad a tlumočení virtuálních výstav a dalšího digitálního obsahu pro potřeby uživatelů z komunity N/neslyšících. Od roku 2021 je aktivní spolupráce se spolkem SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, z. s., v jejímž rámci proběhly konzultace ve věci možností zvýšení přístupnosti objektů NM pro osoby se zrakovým postižením a realizace audio pozvánky do Národopisného muzea pro lidi se zrakovým postižením. V roce 2022 probíhalo také čerpání dvouleté smlouvy o spolupráci, uzavřené v roce 2020 s Národní radou osob se zdravotním postižením České republiky, z. s. Spolupráce se týkala především přípravy a testování bezbariérového prostředí rekonstruované Historické budovy NM a jejího zpřístupnění pro návštěvníky se sníženou schopností pohybu a orientace a odborných konzultací a metodické podpory při přípravě nových expozic Historické budovy NM. Proběhlo také vzdělávání muzejních profesionálů v oblasti práce a zpřístupňování muzejních institucí návštěvníkům se zdravotním postižením formou organizace odborných školení ve spolupráci s Pražskou organizací vozíčkářů, o. s, Centrem pro dětský sluch Tamtam, o. p. s., a Okamžik, z. ú. V oblasti organizací věnujících se lidem s mentálním postižením NM na konci roku 2022 zahájilo spolupráci se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z. s.

Památník Lidice koncem roku 2022 zahájilo práce na výrobě propagačního videa o činnosti PL pro neslyšící. Za tímto účelem byla navázána spolupráce se *Spolkem neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR)*. Ve spolupráci chce PL nadále pokračovat. PL oslovil SNN ČR například s nabídkou prohlídky PL a plánuje i další propagační videa opatřit znakovou řečí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

K Dohodě o partnerství

Postup přípravy Dohody o partnerství a programového období 2021–2027 byl projednáván při jednáních Rady pro EU fondy na pracovní úrovni (P-Rada), jejímiž členy jsou Rada vlády pro nestátní neziskové organizace a Asociace nestátních neziskových organizací, kteří zastupují i osoby se zdravotním postižením. Tato pravidelná jednání se konala i po schválení Dohody o partnerství a všech operačních programů v průběhu roku 2022, kdy je projednáván postup implementace a další klíčové otázky – zástupci relevantních organizací tak byli do všech procesů zapojeni.

K Systému vzdělávání pro implementační strukturu EU fondů

Odbor mezinárodních vztahů v rámci „Systému vzdělávání pro implementační strukturu EU fondů – odborné kurzy“ věcně připravil vzdělávací program „Problematika zdravotního postižení“ (ve spolupráci s MPSV, odborem sociálních služeb a sociální péče). Vzdělávací program je součástí odborného vzdělávání zaměstnanců implementační struktury EU fondů. Dosud se realizoval jeden běh školení.

K IROP

Dále v Monitorovacím výboru IROP 2021 – 2027 byl nominován člen za Národní radu osob se zdravotním postižením ČR, který bude mít k dispozici k připomínkám veškeré, pro Monitorovací výbor IROP 2021 - 2027 relevantní, podklady (např. kritéria hodnocení výzev IROP).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Podmínky přijetí a výkonu služebního poměru vojáka z povolání nebo vojáka v záloze určené právními předpisy vylučují zařazení osob se zdravotním postižením do služebního poměru vojáka z povolání nebo vojáka v záloze. Proto při formulování opatření veřejné správy a při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání není spolupráce se zástupci organizací osob se zdravotním postižením relevantní.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Zástupci MPO jsou k uvedené spolupráci připraveni a reagují na každé takové oslovení. Pracovníci našeho resortu jsou zapojeni v několika pracovních skupinách či výběrech, které v rámci své náplně řeší problematiku osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Do procesu tvorby materiálů legislativního i nelegislativního charakteru zapojuje MPSV i organizace a subjekty hájící práva osob se ZP. K tomu blíže viz opatření č. 1.1.1 a opatření č. 1.2.2.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSp:

Ministerstvo spravedlnosti dlouhodobě konzultuje agendu, která má dopad na práva osob se zdravotním postižením, se všemi relevantními aktéry, včetně organizací osob se zdravotním postižením. Ministerstvo spravedlnosti využívá jak možnosti přímé komunikace s konkrétními organizacemi, které se vybraným tématům dlouhodobě věnují, tak možnosti setkání v rámci

odborných konferencí i dalších vzdělávacích akcí. Zástupci Ministerstva spravedlnosti jsou pak členy mnoha pracovních skupin, kde jsou zúčastněny i organizace osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření MŠMT s dopadem na vzdělávání osob se zdravotním postižením jsou vždy konzultována se zástupci asociací a neziskových organizací osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra je zřizovatelem mezirezortní pracovní skupiny k zavádění metodiky zjednodušeného psaní („easy to read“), jejímž prostřednictvím pravidelně spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením. V roce 2022 uplatňovaly organizace osob se zdravotním postižením připomínky např. k návrhu zákona o správě voleb. Dále Ministerstvo vnitra zahájilo v roce 2022 (práce pokračují i v roce 2023) na základě podnětu Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením (dále jen "Výbor") přípravu vydání metodiky ve věci Sdílených elektrokoloběžek a kol ve městech ČR, která byla k připomínkám zaslána nejen Výboru, ale také Kanceláři veřejného ochránce práv (mimo jiné má hájit zájmy osob se zdravotním postižením).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Pracovníci Odboru mezinárodních věcí a EU a další relevantní pracovníci Ministerstva zdravotnictví byli v průběhu roku 2022 opakovaně vyzýváni ze strany EU, WHO a OECD k vyjádření stanovisek nebo připomínkován materiálů, zpracování dotazníků, zpracování podkladů pro jednání zástupců České republiky aj. týkajících se problematiky osob se zdravotním postižením. Pro jednotlivá zpracovávání a přípravu podkladů byli vždy osloveni relevantní věcně příslušní odborníci resortu, kteří vycházeli z postojů zástupců osob se zdravotním postižením prezentovanými na Odborné pracovní skupině pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, Výboru osob se zdravotním postižením a případně z konzultací jednotlivých problematik. Významná část materiálů a podnětů ze strany resortu vycházela mimo uvedené i z obsahu Národního plánu podpory rovných příležitostí osob se zdravotním postižením na období 2021–2025 a plnění jeho jednotlivých opatření pro resort Ministerstva zdravotnictví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZe:

V roce 2022 Ministerstvo zemědělství neformulovalo žádná opatření ani nepřipravovalo podklady pro mezinárodní jednání, které by se týkaly osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci během roku 2022 neřešil žádnou agendu s dopadem na osoby se zdravotním postižením v ČR. Během roku 2022 proběhly dvě konzultace s organizací Neslyšící s nadějí ohledně situace osob se zdravotním postižením v prioritních zemích zahraniční rozvojové spolupráce ČR a ve vztahu k Cílům udržitelného rozvoje. Ve Strategii humanitární pomoci na rok 2022 byla výslovně zakotvena prioritní poskytování pomoci zvláště zranitelným skupinám, včetně osob se zdravotním postižením.

Odbor lidských práv a transformační politiky se problematice práv osob se zdravotním postižením věnuje prostřednictvím mezinárodních fór (Rada OSN pro lidská práva, 3. výbor VS OSN atp.), kde na procesu přijímání stanovisek, rezolucí nebo konkrétních smluvních závazků a jejich realizaci

spolupracuje s relevantními národními vládními orgány. V minulosti se MZV podílelo na realizaci projektů na podporu osob se zdravotním postižením, ale pouze v zahraničí, např. v Bosně a Hercegovině.

Odbor OSN je v pozici spolugestora problematiky týkající se práv osob se zdravotním postižením projednáváné v systému OSN a v agendách Výboru OSN pro práva osob s postižením (CRPD); nemá tak nastaven přímý komunikační kanál na organizace osob se zdravotním postižením. Žádná opatření veřejné správy tak v uplynulém období ze strany odboru OSN se zástupci těchto organizací konzultována nebyla.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Během sledovaného období nedošlo k formulaci žádného nového opatření týkajícího se rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Podklady pro mezinárodní jednání se netýkaly tématu OZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ VVOZP:

VVOZP spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením. Nejdůležitější z nich mají zastoupení přímo ve VVOZP. Hlavním partnerem VVOZP je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“), která je střežovou organizací osob se zdravotním postižením v České republice. Tím VVOZP zajišťuje spolupráci státní sféry s nestátní, tj. s organizacemi osob se zdravotním postižením, které se prostřednictvím NRZP ČR mohou na činnosti VVOZP přímo podílet.

Sekretariát VVOZP je ve styku i s dalšími organizacemi osob se zdravotním postižením a rovněž státními, samosprávnými i nestátními zařízeními poskytujícími sociální služby a vzdělání osobám se zdravotním postižením (zařízení sociálních služeb, speciální školy, speciálně pedagogická centra atd.).

Kromě přípravy stanovisek k materiálům pro vládu ČR se sekretariát VVOZP také účastnil prostřednictvím zmocněnkyně vlády pro lidská práva legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, a dalším vybraným organizacím. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVOZP k dalšímu využití. Sekretariát VVOZP připomínky předkládané organizacemi soustřeďoval, vyhodnocoval a předával je zmocněnkyni vlády pro lidská práva k uplatnění.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají možnost seznámit se s připravovanými předpisy v elektronické knihovně ÚV „Eklep pro veřejnost“ (VeKLEP) <https://www.odok.cz/portal/veklep/materialy>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

Sekretariát VVOZP poskytuje odborné konzultace z oblasti právní ochrany osob se zdravotním postižením a informuje organizace o změnách v legislativě, které se týkají jejich problematiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 14.1.2 Vyhlášovat dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených s celostátní působností a zachovat minimálně dosavadní výši finanční podpory tohoto programu.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV

Indikátor: Dotační program je vyhlašován v minimálně dosavadní výši finanční podpory.

PLNĚNÍ ÚV:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením (dále jen „Podpora spolků OZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Dotační program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2022 vyčleněna částka 22.500.000 Kč.

Prostřednictvím sekretariátu VVOZP vyhlásil Úřad vlády ČR pro rok 2022 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP s termínem uzávěrky do 20.09.2021. Sekretariát VVOZP přijal celkem 50 žádostí spolků osob se zdravotním postižením s požadavkem v celkové výši 38.501.641 Kč. Předložené projekty posuzovala devítičlenná Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora spolků OZP (dále jen „Komise“). Po vyhodnocení projektů Komisí bylo Úřadem vlády ČR finančně podpořeno 31 projektů, rozděleny byly finanční prostředky ve výši 23.162.313 Kč. Finanční prostředky byly navýšeny rozpočtovým opatřením o 667.399 Kč převedením finančních prostředků ve výši 357.399 Kč, a to z nespotřebovaných finančních prostředků z dotačního programu Podpora kapacit celostátních mezioborových sítí nestátních neziskových organizací, a dále převedením finančních prostředků ve výši 310.000 Kč z neprofilujících nároků z nespotřebovaných výdajů.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty obsahující následující aktivity: A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, B) Účast na realizaci veřejných politik, které se týkají osob se zdravotním postižením, a sledování jejich naplňování, C) Vzdělávací a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.2 Cíl: Zapojení organizací osob se zdravotním postižením do mezinárodních aktivit.

Opatření 14.2.1 V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: ÚV

Indikátor: Dotační program obsahuje podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ ÚV:

Jednou ze čtyř podporovaných aktivit v rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením pro rok 2022, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR, byla mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V roce 2022 bylo podpořeno 19 spolků, které se v rámci projektu účastnily zahraničních konferencí, seminářů atd., 21 spolků hradilo z projektu poplatky za členství v mezinárodních organizacích (celkem ve 36 mezinárodních organizacích).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.3 Cíl: Zajištění výkonu volebního práva osob se zdravotním postižením.

Opatření 14.3.1 Odstranit překážku výkonu aktivního volebního práva spočívající v omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MV

Indikátor: Právní úprava volebních zákonů neobsahuje překážku ve výkonu aktivního volebního práva spočívající v omezení svéprávnosti.

PLNĚNÍ MV:

Konkrétní způsob realizace:

Ministerstvo vnitra předložilo dne 15. září 2022 vládě návrh zákona o správě voleb. V ustanovení § 3 odst. 5 se stanoví, že svéprávnost k výkonu práva volit nelze omezit.

Pozn.: Dne 1. února 2023 vláda svým usnesením č. 91 schválila návrh zákona a ten byl dne 2. února 2023 postoupen do Poslanecké sněmovny (ST 379). Účinnost zákona je navrhována k 1. lednu 2026. Důvodem takto navržené účinnosti je, že součástí zákona je vytvoření informačního systému správy voleb, které si vyžádá potřebný čas od nabytí platnosti zákona.

K indikátorům plnění:

- Výslovné zrušení překážky výkonu aktivního volebního práva spočívající v omezení svéprávnosti k právu volit v Ministerstvu vnitra předloženém návrhu volebního zákona.
- Schválení návrhu zákona vládou.

Předložení návrhu zákona do Poslanecké sněmovny Parlamentu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

14.4 Cíl: Osoby se zdravotním postižením mají zajištěny podmínky k výkonu volebního práva.

Opatření 14.4.3 Poskytnout okrskovým volebním komisím metodickou podporu pro jednání s osobami se zdravotním postižením, včetně postupů při hlasování do přenosné volební schránky.

Termín: 31.12.2021, dále průběžně

Gestor: MV

Spolugestor: MPSV, MZ

Indikátor: Jsou zpracovány metodické materiály pro okrskové volební komise s uvedenými informacemi.

PLNĚNÍ MV:

Konkrétní výstupy v roce 2022:

Okrskové volební komise jsou v této oblasti instruovány v rámci **školení k zásadám hlasování**, které zajišťují pověřené obecní úřady, a formou **instruktážního videopořadu** k činnosti okrskové volební komise, který vytváří Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Takto bylo postupováno i před volbami do zastupitelstev obcí a do Senátu v roce 2022 a před volbou prezidenta republiky v lednu 2023, kdy termíny školení připadly na závěr roku 2022.

Forma spolupráce se spolugestory:

Ministerstvo vnitra **ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí** pokračovalo v postupech zavedených již v roce 2021 **Metodikou k podpoře volebního práva osob se zdravotním postižením využívajících pobytové sociální služby**. Cílem této metodiky je nabídnout poskytovatelům, kteří poskytují sociální služby pobytovou formou určitý návod, jak postupovat při podpoře a vytvoření podmínek pro realizaci volebního práva jejich klientů, především pak osob se zdravotním postižením.

Volby do zastupitelstev obcí a do Senátu konané v roce 2022 neprobíhaly v zahraničí, tudíž konkrétní opatření, která by byla přijímána ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí nebyla potřebná.

K indikátorům plnění:

Je poskytována metodická podpora okrskovým volebním komisím, např. instruktážní videopořad pro členy okrskových volebních komisí ve volbách v roce 2022:

[Volby.cz - Videopořad pro volby do zastupitelstev obcí 2022 - Český statistický úřad | ČSÚ](#)

(2. kapitola - *Způsob hlasování a Hlasování do přenosné volební schránky*)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Na plnění tohoto opatření spolupracuje MPSV s MV. V rámci této spolupráce vydalo v roce 2021 MV materiál „Metodika k podpoře volebního práva osob se zdravotním postižením využívajících pobytové sociální služby“, určenou především pro zařízení poskytující sociální služby pobytovou formou. Šlo o zajištění volebního práva uživatelů do voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které se konaly ve dnech 8. a 9. října 2021.

Cílem této metodiky je nabídnout poskytovatelům, kteří poskytují sociální služby pobytovou formou určitý návod, jak postupovat při podpoře a vytvoření podmínek pro realizaci volebního práva jejich uživatelů, především pak osob se ZP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví nebylo osloveno gestorem opatření ke spolupráci, nicméně je připraveno poskytnout v případě vyzvání veškerou potřebnou součinnost potřebnou vztahující se k působnosti MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 14.4.4 Zajistit informace o volebních agendách, volbách a způsobech hlasování přístupné osobám se zdravotním postižením, včetně textů ve snadno srozumitelné formě a videí v českém znakovém jazyce.

Termín: průběžně

Gestor: MV

Indikátor: Informace vztahující se k volbám jsou zveřejňovány v přístupné elektronické formě, ve snadno srozumitelné formě a základní informace vztahující se k volbám jsou překládány do českého znakového jazyka.

PLNĚNÍ MV:

Konkrétní výstupy v roce 2022:

Ministerstvo vnitra i pro volby do zastupitelstev obcí a do Senátu konané v roce 2022 zpracovalo **Informace pro voliče o způsobu hlasování** ve volbách a ve spolupráci se společností Deaf Friendly

zajistilo **převedení těchto textů do českého znakového jazyka** pro neslyšící občany (formou videí). Stejně bylo postupováno i v rámci příprav na volbu prezidenta republiky konanou v lednu 2023. MV spolupracovalo také se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR při převodu informací **do snadno srozumitelné podoby (snadné čtení) pro občany s mentálním postižením**. Patříčné úpravy provádějí oslovení odborníci v této oblasti.

K indikátorům plnění:

- Převedené informace a videa byly před volbami do zastupitelstev obcí a do Senátu a před volbou prezidenta uveřejněny na internetových stránkách Ministerstva vnitra (odkaz na videa pro neslyšící vedl přímo z úvodní strany webu MV) a dále zpřístupňovány po linii organizací pro neslyšící a pro podporu lidí s mentálním postižením.

Osoby se zdravotním postižením - Volby (mvcr.cz)

- Na internetových stránkách Ministerstva vnitra byly pro volby do Senátu vyvěšeny vzory všech sad hlasovacích lístků pro příslušné volební obvody uvedené ve formátu PDF, který je přístupný z hlediska hlasového odečítače. Obdobně bylo postupováno i v rámci příprav na volbu prezidenta republiky 2023. Pro volby do zastupitelstev obcí, kterých je více než 6 tisíc, není zveřejnění vzorů hlasovacích lístků technicky možné.

Každá sada hlasovacích lístků obsahovala i informační leták pro voliče o způsobu hlasování. Na informačním letáku byly uvedeny QR kódy, které odkazovaly na zveřejněné vzory hlasovacích lístků a videa v českém znakovém jazyce pro neslyšící.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 15: Přístup ke kulturnímu dědictví, účast na kulturním životě a sportovních aktivitách

Kultura je významnou součástí veřejného, společenského a ekonomického života, podporuje eliminaci předsudků a hranic a má i důležitý edukativní a osvětový charakter. Plní i terapeutickou a rehabilitační funkci. Působí tedy jako nezastupitelný prostředek zapojení osob se zdravotním postižením do života společnosti, neopomenutelným je i přínos umělců se zdravotním postižením.

Jedním z cílů Národního plánu v této oblasti proto i nadále zůstává v co nejširší míře podporovat odstraňování fyzických i administrativních bariér bránících intenzivnějšímu přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám a současně umožnit těmto osobám seberealizaci, např. i pracovním zapojením v kulturní oblasti.

Trvalou snahou dotační politiky Ministerstva kultury je zpřístupňování budov určených pro kulturní aktivity, rozšiřování přístupných sbírek a fondů, prohlídkových či naučných tras a jiných kulturních aktivit.

Přetrvávajícím problémem je nedostatečná přístupnost televizního a rozhlasového vysílání pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením, je proto nezbytné podporovat a zvyšovat podíl pořadů opatřených titulky nebo skrytými titulky nebo tlumočených do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a audiopopisem pro osoby se zrakovým postižením.

Důležitá je také podpora sportu a sportovních aktivit, které přispívají nejen ke zlepšení zdravotního stavu a tělesné kondice osob se zdravotním postižením, sportovní aktivity a pohybová rekreace jsou i důležitým faktorem pro zlepšení jejich života a přispívají k rehabilitaci a integraci do společnosti. Mezi důležitá opatření vedoucí k podpoře těchto aktivit patří podpora svazů a organizací zajišťujících sportovní aktivity pro osoby se zdravotním postižením.

15.1 Cíl: Zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven a dalších kulturních zařízení, včetně jejich služeb.

Opatření 15.1.2 Zpracovat analýzu dotačních programů odboru muzeí MK a předložit případný návrh na jejich úpravu ke zlepšení přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MK

Indikátor: Uvedená analýza a případný návrh byly zpracovány.

PLNĚNÍ MK:

Analýza dotačních programů odboru muzeí a galerií byla zpracována, včetně návrhů na vhodné úpravy výzev analyzovaných dotačních programů.

Pro účely plnění tohoto opatření byla v prosinci 2021 ustanovena pracovní skupina (viz opatření 15.1.1), jejímž cílem je „systematické mapování problematiky možnosti přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví a příprava případných doporučení.“

S členy pracovní skupiny byly prodiskutovány možnosti na vhodnou úpravu dotačních programů v gesci OMG, které jsou k provedení výše uvedené analýzy relevantní. Jedná se o tyto dotační programy:

- Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií;
- Podpora projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví;
- Podpora expozičních a výstavních projektů.

Členové pracovní skupiny byli následně obesláni se žádostí o zaslání námětů pro vhodnou úpravu výše uvedených dotačních programů.

Návrhy, které byly společně odsouhlaseny, budou zapracovány do budoucích výzev dotačních programů (viz přílohy). Na konci roku 2022 došlo již k úpravě výzvy dotačního programu Podpora expozičních a výstavních projektů na rok 2023 dle těchto návrhů.

Pracovní skupinou bylo navrženo uspořádání semináře pro žadatele ještě před vyhlášením upravených výzev dotačních programů a semináře se svazy osob se zdravotním postižením, z nichž by poté mohli být vybráni členové do komisí k dotačním programům. Tyto návrhy budou projednány v rámci OMG.

Pro další možné úpravy dotačních programů chybí především vyčlenění dostatečného objemu finančních prostředků. Je však velmi pravděpodobné, že i kdyby drtivá většina alokovaných finančních prostředků byla směřována na osoby se zdravotním postižením, stávající stav by se výrazně kvalitativně nezměnil. Tím by ovšem také došlo k omezení možnosti podpory veřejných služeb, na které jsou dotační programy zaměřeny, což není žádoucí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

Opatření 15.1.3 Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podílet se na zpřístupnění památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu a dalších kulturních zařízení.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Uvedená podpora je realizována.

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum - Komplex Historické a Nové budovy NM je plně bezbariérově přístupný (kromě kupole) a již několikrát byla přímo v objektu úspěšně testována přístupnost pro návštěvníky s pohybovým postižením, další objekty jsou bezbariérově částečně (pokud to stavební dispozice budovy, zpravidla objektu pod památkovou ochranou, umožňuje). V současnosti probíhají pravidelné

komentované prohlídky pražských objektů NM pro návštěvníky se sluchovým postižením, k dispozici jsou i komentované prohlídky a lektorské programy v Historické budově NM a Národopisném muzeu pro osoby se zrakovým postižením, které probíhají na objednávku. V expozicích nově otevřených v letech 2021–2022 jsou umístěny haptické prvky (modely), které jsou průběžně opatřovány popisky v Braillově písmu. Na YouTube kanálu NM jsou k dispozici komentované prohlídky Historické budovy NM a Národopisného muzea v českém znakovém jazyce, dále série videí se základními informacemi o NM (objekty, činnost, postup návštěvy) v českém znakovém jazyce. V mobilní aplikaci je k dispozici audio průvodce a plán budovy s navigací přes technologii Bluetooth, včetně informací o bezbariérových trasách, umístění výtahů a bezbariérových sociálních zařízení apod.

Moravské zemské muzeum při rekonstrukcích objektů zohledňuje bezbariérovost přístupu do expozic a v objektech jsou také budovány bezbariérové toalety. MZM připravilo dvě nové mobilní aplikace pro zrakově postižené osoby v nové expozici v Paláci šlechtičen. Video prohlídky z výstav a expozic se MZM snaží postupně doplňovat titulky pro neslyšící. Do výstavních objektů MZM umožňuje bezbariérový přístup, a to formou výtahů, ramp, plošin či na vyžádání osobní asistence.

Slezské zemské muzeum - Pro tělesně postižené jsou objekty NPDSV i HVB přizpůsobeny interiérově i exteriérově. Budovy jsou zcela bezbariérové, v obou objektech je výtah, vně budov jsou nájezdy pro vozíčkáře a maminky s kočárky. PPB a Arboretum Nový Dvůr jsou pro tělesně postižené částečně přístupné. Areál opevnění Hlučín-Darkovičky není v exteriéru vhodný pro tělesně postižené – je to dobový objekt opevnění, který nelze zpřístupnit těmto skupinám.

Moravská galerie v Brně v roce 2022 zpracovala v rámci svých nových webových stránek záložku se základními informacemi pro jednodušší zorientování se v duchu metodiky easy-to-read, a to včetně videa ve znakové řeči (viz <https://moravska-galerie.cz/o-galerii/>).

Muzeum skla a bižuterie Jablonec n. N. - Expozice a výstavy muzea jsou bezbariérové. Muzeum průběžně vyměňuje popisky v expozici skla s použitím většího písma pro dostatečnou čitelnost slabozrakými osobami. V roce 2022 muzeum kompletně aktualizovalo audioprůvodce muzejními expozicemi v souvislosti s řadou změn a novou expozicí vánočních ozdob. V roce 2022 byly webové stránky doplněny o video pozvánku do muzea obsahující základní informace o muzeu, s tlumočením do znakového jazyka i s titulky.

Technické muzeum v Brně je přístupné všem osobám s omezenou schopností pohybu, orientace i zrakových problémů prostřednictvím výtahů a speciálně upravených služeb, které zohledňují požadavky výše uvedených občanů. Ve vybraných expozicích jsou možné haptické prohlídky (např. části v expozicích *Ulička řemesel*, *Salon mechanické hudby*, *Vodní motory*). Pro sluchově znevýhodněné jsou připravena videa vybraných expozic (www.tnbrno.cz/navstivte-nas/video-pro-neslysici/). Zároveň jsou ve všech patrech upravena i hygienická zařízení. Pokud má o návštěvu zájem osoba z řad slabozrakých spoluobčanů, TMB disponuje vyškolenými průvodci, kteří návštěvníka provedou expozicemi či výstavami. Totéž platí i při návštěvách akcí pořádaných TMB. Edukační oddělení pořádá výtvarně-technické dílny, jejichž náplň přizpůsobuje imobilním dětem i dospělým či mentálně znevýhodněným osobám.

Národní ústav lidové kultury - Pro zpřístupnění expozic v budově zámku osobám s omezenou schopností pohybu je vybudován výtah. Areál skanzenu Strážnice je bezbariérově přístupný. Pro vstup do některých objektů v areálu je pro osoby na invalidním vozíku nutná pomoc asistenta či průvodce, dva objekty jsou osobám s vozíkem nepřístupné. Pro tyto případy jsou pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu připraveny materiály s fotografiemi všech interiérů, které mohou při prohlídce využít.

Ve spolupráci s ČT byl jeden z dílů Televizního klubu neslyšících věnován komentované prohlídce areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Tento díl byl odvysílán 29. 7. 2022 na ČT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.4 Podporovat digitalizaci národního kulturního bohatství a jeho zpřístupnění technologiemi umožňujícími dálkový přístup a různé typy prezentace dle zdravotního postižení osob a v rámci Národního památkového ústavu zveřejnit na portálu e-sbírky (www.esbirky.cz) alespoň 50 digitalizovaných záznamů mobiliárních předmětů ročně.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: V daném roce byl vyhlášen dotační program na podporu uvedené oblasti a na portálu e-sbírky bylo zveřejněno alespoň 50 digitalizovaných záznamů mobiliárních předmětů.

PLNĚNÍ MK:

Odbor muzeí a galerií každoročně vyhlašuje dotační program *Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií* ve dvou okruzích: 1. Prezentace sbírek muzeí a galerií v informačním systému s dálkovým přístupem a 2. Prezentace sbírek formou odborných (vědeckých) katalogů sbírek. Program je určen zřizovatelům muzeí a galerií, jejichž sbírky jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy dle zákona č. 122/2000 Sb. Není určen příspěvkovým organizacím zřizovaných Ministerstvem kultury.

První z okruhů je určen na: a) zhotovení digitální prezentace souboru nejméně 100 sbírkových předmětů (při zpracování technologií 3D nejméně 20 sbírkových předmětů) včetně textových informací, formou virtuální prezentace sbírkových předmětů určené pro veřejnost a její zveřejnění prostřednictvím portálu eSbírky.cz a europeana.eu nebo prostřednictvím své vlastní internetové prezentace, která bude propojena s portálem eSbírky.cz (europeana.eu), b) zhotovení 3D virtuální prezentace muzejní expozice, virtuální výstavy ze sbírek muzea nebo vzhled či funkční užití (minimálně 20) vybraných sbírkových předmětů na webu muzea s propojením na webový portál eSbírky.cz a c) zpracování popularizačních videí k vybraným (nejméně 5) sbírkovým předmětům a jejich zveřejnění na stránkách muzea/galerie, za účelem zpřístupňování informací o sbírce.

OMG v roce 2022 v rámci prvního z okruhů uvedeného dotačního programu podpořilo celkem 12 projektů finančními prostředky o celkové výši 736 000 Kč.

Národní památkový ústav - Aktuálně je zveřejněno 229 546 sbírkových předmětů ze 192 institucí, v roce 2022 tedy přibýly údaje o 91 509 sbírkových předmětech a 13 institucích.

Muzea a galerie průběžně digitalizují sbírkové předměty, vytvářejí videoprůvodce v českém znakovém jazyce, vytvářejí video prohlídky stálých expozic, aktuálních výstav i videozáznamů ze svých vernisáží a akcí.

Např. v Moravském zemském muzeu digitalizace sbírky probíhá průběžně, zatím většinou bez výstupu pro veřejnost. Na webových stránkách MZM jsou prozatím k dispozici dílčí elektronické katalogy sbírky (<http://www.mzm.cz/elektronicke-katalogy/>).

V roce 2021 vysoutěžená digitalizace sbírkových předmětů v rámci projektu IROP MZM, *stálá expozice – Loutkařské umění a Tradiční kultura na Moravě v zrcadle času* byla v roce 2022 dokončena – digitalizováno bylo 3 000 sbírkových předmětů.

V rámci projektu NAKI II *Kramářské písně v brněnských historických fondech* proběhla digitalizace kramářských tisků ze sbírky MZM, která byla v roce 2022 zveřejněna v digitální knihovně kramářských tisků *Špalíček* (<http://www.spalicek.net/>), který provozuje Knihovna Národního muzea.

Sbírka Slezského zemského muzea je rozdělena do 21 tzv. podsbírek. V roce 2022 bylo na portál e-sbírky umístěno 80 ks digitalizovaných sbírkových předmětů z podsbírek: Archeologická, Botanická, Dendrologická, Geologická, Divadelní, Etnografická, Historická, Novodobé dějiny, Písemnosti a tisky, Muzeologická, Slezského ústavu a Fotografie, filmy a jiná média.

Národní galerie v Praze podporuje digitalizaci národního kulturního dědictví a zpřístupňuje jej technologiemi umožňujícími dálkový přístup, a to v rámci webové prezentace sbírkového fondu Sbírky Národní galerie Praha (<https://sbirky.ngprague.cz/>), ve které je prezentován úzký výběr nejvýznamnějších děl ze sbírky NGP. Dále je na webových stránkách NGP zpřístupněn prezentační modul *VADEMECUM* (https://ng.bach.cz/ng_vade/), který, byť v omezené míře, umožňuje prezentovat veřejnosti podstatnou část sbírkových předmětů i se základními identifikačními údaji. V roce 2022 zde bylo zveřejněno téměř 45 000 sbírkových předmětů, přičemž více než 29 000 z nich mělo připojenou obrazovou dokumentaci.

Památník Lidice v roce 2022 zajistil přechod z evidenčního programu DEMUS na program MUSEION, který do konce roku 2023 umožní kompletní zveřejnění sbírek prostřednictvím webového rozhraní. Za tímto účelem bylo zahájeno druhé kolo digitalizace sbírkových předmětů ve vyšším rozlišení. Většina

videí, která byla v roce 2022 vyrobena – série minidokumentů *Minuta z historie*, upoutávkové spoty na výstavy a akce Památníku Lidice a další – je vybavena titulky, takže je mohou sledovat i sluchově postižení diváci. Všechna videa jsou dostupná na webových stránkách, profilech Památníku Lidice a Ležáky na sociálních sítích, na YouTube kanálu Památníku Lidice a bezplatně též na platformě Stream.cz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.5 Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající ve vydávání publikací, průvodců a dalších tiskovin ve snadno srozumitelné tištěné či digitální formě umožňující jednodušší přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek osobám se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlašován dotační program na podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ MK:

Odbor muzeí a galerií každoročně vyhlašuje dotační program *Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií* ve dvou okruzích: 1. Presentace sbírek muzeí a galerií v informačním systému s dálkovým přístupem a 2. Presentace sbírek formou odborných (vědeckých) katalogů sbírek. Program je určen zřizovatelům muzeí a galerií, jejichž sbírky jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy dle zákona č. 122/2000 Sb. Není určen příspěvkovým organizacím zřizovaných Ministerstvem kultury.

První z okruhů je určen na: a) zhotovení digitální presentace souboru nejméně 100 sbírkových předmětů (při zpracování technologií 3D nejméně 20 sbírkových předmětů) včetně textových informací, formou virtuální presentace sbírkových předmětů určené pro veřejnost a její zveřejnění prostřednictvím portálu eSbírky.cz a europeana.eu nebo prostřednictvím své vlastní internetové presentace, která bude propojena s portálem eSbírky.cz (europeana.eu), b) zhotovení 3D virtuální presentace muzejní expozice, virtuální výstavy ze sbírek muzea nebo vzhled či funkční užití (minimálně 20) vybraných sbírkových předmětů na webu muzea s propojením na webový portál eSbírky.cz a c) zpracování popularizačních videí k vybraným (nejméně 5) sbírkovým předmětům a jejich zveřejnění na stránkách muzea/galerie, za účelem zpřístupňování informací o sbírce.

Pojednávaný dotační program, na který bylo v roce 2022 vynaloženo 2 500 000 Kč, se tedy podpory uvedených aktivit částečně týká. Na základě analýzy dotačních programů došlo k návrhu vhodné úpravy budoucích výzev dotačního programu *Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií*, a to tak, že bylo implementováno opatření 15.1.5 do obou výše uvedených okruhů.

V programu *Kulturní aktivity – Podpora projektů spolků a pobočných spolků* jsou obecně podporovány rozmanité projekty mající kulturní základ. Mezi nimi jsou rovněž podporovány aktivity určené na podporu hendikepovaných: např. vytváření vzdělávacích programů, virtuálních výstav a haptických expozic, vydávání speciálních průvodců a publikací určených sluchově a zrakově postiženým. Seznam podpořených projektů od roku 2011 do roku 2022 lze nalézt na webových stránkách Ministerstva kultury, v odkazu: <https://www.mkcr.cz/program-kulturni-aktivity-podpora-projektu-spolku-a-pobocnych-spolku-530.html>

V roce 2022 byl s tímto zaměřením podpořen 1 projekt Průvodce pro sluchově postižené Muzeem nové generace Žďár nad Sázavou, realizátora Znakovářna, z.s., ve výši 227 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.6 Podporovat vlastní příspěvkové organizace ve vytváření systému slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Příspěvkové organizace jsou motivovány k poskytování slev ze vstupného.

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace Ministerstva kultury jsou motivovány k vytváření systému slev. Přehled slev je zveřejněn na webových stránkách MK <https://www.mkcr.cz/slevy-ze-vstupneho-na-kulturni-akce-a-do-kulturnich-objektu-cs-178>. Informace je 2x ročně aktualizovaná.

Informace o slevách jsou umístěny i na webových stránkách jednotlivých příspěvkových organizací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.7 Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlašován dotační program na podporu uvedených aktivit.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury podporuje v rámci dotačních programů VISK 3 a Knihovna 21. století.

Oddělení literatury a knihoven v roce 2022 v souladu s nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, v platném znění, a Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-27 vyhlašovalo dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho tematických okruhů je:

- a. Podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením a nákup knihovních fondů pro nevidomé a slabozraké - dotace je určena pouze na nákup zvukových knih a licencí k jejich užívání,
- b. Nákup technických zařízení a pomůcek (s výjimkou běžného hardware) umožňujících zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů a služeb v knihovnách nevidomým a slabozrakým a služeb sluchově postiženým,
- c. Nákup „lékoték“ pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami vyvolanými zdravotním handicapem,
- d. Podpora kulturních aktivit pro občany se zdravotním postižením.

V roce 2022 byly poskytnuty dotace 17 projektům ve výši 228 tis. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.8 Podporovat v knihovnách zavádění standardu Handicap Friendly² a poskytování služeb osobám se zdravotním postižením dle tohoto standardu; podporovat a rozvíjet činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami, Sekce SKIP 60+ a Sekce knihovníků – trenérů paměti Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Termín: průběžně

² Standard Handicap Friendly navrhuje vhodná opatření a stanoví kritéria, která by měla knihovna splňovat, aby byla k osobám se specifickými potřebami uživatelsky vstřícná a zajistila jim rovné podmínky. Národní knihovna České republiky. 2019. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/docs/aktualizovana-verze-publikace-rovny-pristup.-standard-handicap-friendly-2019>

Gestor: MK

Indikátor: V knihovnách jsou podporovány uvedené aktivity.

PLNĚNÍ MK:

Na poli českého knihovnictví působí již 11 let SKIP Sekce Bezbariérové knihovny. Její hlavní náplní bylo od začátku směřovat knihovny ke změně přístupu k vlastní přístupnosti. A to jak obsahem Standardu a Metodik Handicap Friendly, tak certifikacemi z nich vycházejícími. Neodmyslitelně patří k činnosti sekce také publikační činnosti. V roce 2022 nebyla otevřena žádná nová certifikace, za to byly v procesu tři knihovny, které v první vlně ocenění nedostaly a měly 6 měsíců na změnu v doporučených oblastech. I přes veškerou snahu knihoven i hodnotitelského týmu, i managementu knihoven, se nakonec nepodařilo certifikace uzavřít s kladným výsledkem. Finanční příspěvek SKIP, který byl na certifikace pro rok 2022 získán, byl využit na uhrazení recertifikací, které se ukázaly jako organizačně i obsahově velmi náročné, s některými knihovnami se dílčí postupy ladily poměrně dlouho.

V květnu 2022 bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi SKIP a SONS, na návrhu textu memoranda se sekce podílela obsahově. <https://www.skipcr.cz/memorandum-o-spolupraci-se-sons>

Účast na konferencích:

- Konference S Théseem bez překážek, záznam: <https://www.theseus.cz/>
- Díky projektu z VISK 2 Knihovny Jiřího Mahena v Brně bylo zpropagováno téma vzdělávání dětí (osob) se specifickými potřebami v knihovnách, záznam: https://www.youtube.com/watch?v=wHjwfyUra_k&list=PLDQ1mwDelKexC2UtkjvNW8eCbioA0j_Z9&index=6
- Obsahově se sekce podílela na obsahu panelu Inkluzivní design na Konferenci Knihovny současnosti 2022, program panelu: <https://sdruk.cz/inkluzivni-design/>, záznam: <https://www.youtube.com/watch?v=JApoPqZ8jOA>

Publikační činnost:

- Série článků pro časopis Čtenář o přístupnosti a dobré praxi v knihovnách
- Knytlová, Kateřina. Služby pro uživatele se zrakovým postižením. U Nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje. 2022, 32(2), s. 9-11. ISSN 0862-9366. Dostupné také z: https://www.svkhk.cz/SVKHK/u-nas-pdf_archiv/20220205.pdf
- Knytlová, Kateřina. Odborný seminář Zvukové knihy v roce 2022. U Nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje. 2022, 32(2), s. 31-32. ISSN 0862-9366. Dostupné také z: https://www.svkhk.cz/SVKHK/u-nas-pdf_archiv/20220219.pdf
- HORÁKOVÁ, Sabina. Poslechové pořady pro zrakově postižené v Tyflocentru Hradec Králové. U nás: knihovnicko-informační zpravodaj východních Čech. 2022, roč. 32, č. 2, s. 11-12. ISSN 0862-9366. Dostupné tak z: <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20220206>
- DUBNOVÁ, Markéta a Eliška JÍLKOVÁ. Pohádky v bublinách: zrakově stimulační lepoprelo. [Hradec Králové]: Knihovna města Hradce Králové, 2022. ISBN 978-80-85059-59-5.

Sekce SKIP ČR Knihovnici – trenéři paměti

V roce 2022 knihovnici – trenéři paměti uspořádali celkem 1 269 (srov. rok 2021 - 404) živých akcí, kterých se zúčastnilo 13 743 (rok 2021 - 3 829) osob, z toho 9 632 (rok 2021 – 4 273) seniorů. V online prostředí proběhlo 49 (rok 2021 – 287) lekcí, kterých se zúčastnilo 302 osob (rok 2021 - 3 114 osob). V roce 2022 proběhlo trojnásobně více akcí naživo než v roce 2021 a zhruba 3x více bylo i účastníků živých akcí.

Sekce 60+ SKIP ČR se sešla za rok 2022 2x online a jednou v NK v Praze. Celý rok pracuje na aktualizaci metodiky Knihovna přátelská seniorům, která by elektronicky měla vyjít v roce 2023. Byl uspořádán seminář Psychohygiena – Stres a možnosti jeho zvládnání 22. 9. 2022 - Národní pedagogická knihovna J. A. Komenského v Praze. Interaktivní seminář byl zaměřený na možnosti zvládnání stresu na pracovišti i mimo něj.

Národní knihovna ČR zároveň zahájila činnost v rámci přípravy speciální prohlídky pro občany se zdravotním postižením. Dosud se odehrály prohlídky 21. 12. a 24. 1.2022. Národní knihovna ČR provedla v roce 2022 audit přístupnosti čtyř nejrozšířenějších automatizovaných knihovnických systémů v ČR pro zrakově postižené: Tritius, Verbis, Koha, ARL. Závěry z auditu budou využity pro stanovení podmínek nákupu automatizovaných knihovnických systémů podporovaného z dotace Ministerstva kultury (program VISK 3).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 15.1.9 V rámci činnosti Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana provozovat novou službu digitální knihovny pro osoby se zrakovým postižením CAMELOT zajišťující zpřístupňování periodik a zachovat roční produkci cca 150 zvukových knih a cca 50 knih v Braillově písmu.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: V Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana je provozována služba CAMELOT. Roční produkce této knihovny je cca 150 zvukových knih a cca 50 knih v Braillově písmu.

PLNĚNÍ MK:

Součástí Digitální internetové knihovny Biblio, kterou provozuje KTN, je také další služba, a to systém pro zpřístupnění periodického tisku zrakově postiženým s názvem CAMELOT, díky němuž mají čtenáři k dispozici vedle bodových a zvukových materiálů i 39 titulů novin a časopisů (vždy jejich posledních 6 čísel). V roce 2022 bylo v KTN připraveno a vytištěno rovněž 53 nových literárních titulů v Braillově písmu a 10 titulů hudebnin v bodovém notopisu. V jejích zvukových studiích bylo načteno 125 zvukových knih a technicky zpracováno ve formátu MP3, dalších 311 titulů bylo do tohoto formátu upraveno. Uživatelé služeb KTN tak mají ve zvuku k dispozici nových 436 titulů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.2 Cíl: Vyšší počet audiovizuálních děl přístupných pro osoby se zdravotním postižením.

Opatření 15.2.1 V rámci zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, navrhnout zpřesnění a navýšení povinnosti opatřování televizních pořadů titulky a audio popisem.

Termín: 31.12.2022

Gestor: MK

Indikátor: Byl vypracován a do legislativního procesu předán návrh právní úpravy zahrnující zpřesnění a navýšení povinnosti opatřování televizních pořadů titulky a audio popisem.

PLNĚNÍ MK:

Zákonem č. 242/2022 Sb., o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek), byl novelizován zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tímto způsobem došlo ke zpřesnění a také k navýšení povinnosti opatřování televizních pořadů titulky a audio popisem. Nad rámec těchto změn MK na základě podnětů ze strany asociací osob se zdravotním postižením sestavilo další návrhy možných změn uvedených předpisů. Dne 10. listopadu 2022 se k těmto návrhům změn uskutečnilo jednání, kterého se účastnili i samotní provozovatelé vysílání a jejich asociace, práce na předložených změnách bude pokračovat v roce 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Navržen posun termínu do 31.12.2024. Na úkolu se průběžně pracuje, jednání ohledně novely zákona č. 231/2001 Sb. budou dále pokračovat.

Opatření 15.2.2 V rámci dotační politiky podporovat aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím audiopopisu pro osoby se zrakovým postižením, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do českého znakového jazyka, vznik publikací v českém znakovém jazyce a tvorbu zvukových knih.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlášován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MK:

V oblasti médií a audiovize v současné době není vyhlášován jeden dotační program s uvedeným zaměřením. Podpora osob se zdravotním postižením je realizována díky projektům z různých dotačních programů MK a jejich okruhů, například z okruhu Filmové festivaly a přehlídky nebo Diverzifikace programu kin a práce s publikem v rámci dotačního programu pro oblast kinematografie a médií. Standardní titulkování do českého jazyka je téměř u všech cizojazyčných filmů v rámci každého festivalu. Například festival Severský filmový klub (i pro neslyšící) zpřístupňuje kinematografii ve znakovém jazyce a v loňském roce získal dotaci ve výši 170 000 Kč.

Současně je tato oblast podporována v rámci výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů, ve kterém bylo v roce 2022 podpořeno několik projektů zaměřených na vytváření divadelních představení tlumočených do českého znakového jazyka, vznik znakových knih, tvorbu zvukových knih, ale i systému procházek komentovaných v českém znakovém jazyce (podrobněji viz 15.3.1).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.3 Cíl: Podpora tvůrčího a uměleckého potenciálu osob se zdravotním postižením.

Opatření 15.3.1 Spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob.

Termín: průběžně

Gestor: MK

Indikátor: Je vyhlášován dotační program s uvedeným zaměřením.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury každoročně vyhláší výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů. Dlouhodobě jsou tak podporovány kulturní akce, jimiž zdravotně

postižení lidé prezentují své umělecké aktivity pro sebe a pro veřejnost, a dlouhodobá systematická práce v zařízeních, kde zdravotně postižení lidé jsou umístěni trvale nebo do nich docházejí k dennímu pobytu. Podporovány jsou též aktivity, které nabízejí hodnotné využití volného času seniorů, jsou zdrojem jejich seberealizace a sociálních kontaktů, přispívají k prevenci sociálního vyloučení a izolace seniorů a jsou příležitostí pro posílení mezigeneračních kontaktů a sounáležitosti. Dotace v tomto programu jsou poskytovány právníkům i fyzickým osobám.

Obsahem dotovaných projektů jsou různé formy arteterapie, výtvarné činnosti, keramika, divadelní a literární tvorba, hudební činnosti, aktivity zaměřené na podporu odstraňování architektonických a komunikačních bariér neinvestičními prostředky. Podporovány jsou velké projekty, od dnes již tradičních přehlídek a festivalů přes projekty umožňující přístup ke kulturním službám a projekty pomáhající zdravotně hendikepovaným občanům překonávat informační bariéry až po celoroční každodenní umělecké aktivity.

Pro rok 2022 byla vyhlášena výzva s uzávěrkou 24. září 2021. Z celkového počtu 128 projektů bylo v roce 2022 v uvedeném programu navrženo k podpoře 105 projektů v celkové výši 8 140 740 Kč.

V souvislosti s opatřeními spojenými se setrvávajícím pandemickým šířením nemoci Covid-19 v první polovině roku a s dalšími provozními problémy však některé subjekty byly nuceny odstoupit od realizace projektu zcela nebo jim situace umožnila čerpat dotaci jen částečně. Podpořeny tedy nakonec byly 103 projekty ve výši 8 066 124 Kč.

Odbor muzeí a galerií každoročně vyhláší dotační program *Podpora expozičních a výstavních projektů* ve dvou okruzích: 1. Instalace expozic nebo výstav a 2. Zpřístupnění expozic a výstav osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Program je určen vlastníkům sbírek zapsaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy dle zákona č. 122/2000 Sb. Není určen příspěvkovým organizacím zřizovaných Ministerstvem kultury.

V roce 2022 nebyly žadateli podány žádné žádosti o podporu projektů v rámci 2. okruhu výše uvedeného dotačního programu. Alokace dotačního programu činila 7 500 000 Kč

V rámci programu na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit je pravidelně podporován projekt celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla OTEVŘENO, která se koná v Kolíně.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.4 Cíl: Podpora zapojení osob se zdravotním postižením do sportovních aktivit.

Opatření 15.4.1 Poskytovat finanční podporu sportovcům se zdravotním postižením a jejich svazům.

Termín: průběžně

Gestor: NSA

Indikátor: Je vyhlášován dotační program pro uvedenou podporu.

PLNĚNÍ NSA:

Národní sportovní agentura (dále jen „NSA“) vyplatila v roce 2022 dotace na základě sedmi dotačních výzev zaměřených na parasport v celkové výši 125 586 585, Kč. Podpořila tak 162 žadatelů o dotaci.

Číslo a název dotační výzvy	Vyplacená dotace celkem v Kč
Výzva 15/2021 PODPORA SK/TJ ZPS 2022 PARASPORT	52 398 438,00 Kč
Výzva 15/ 2022 PARASPORT Významné sportovní akce 2022	8 099 785,00 Kč
Výzva 12/2022 PODPORA ZAJIŠTĚNÍ ÚČASTI NA LETNÍCH DEAFLYMPIJSKÝCH HRÁCH 2022	2 600 000,00 Kč
Výzva 11/2022 Sprotovní organizace olympijského a paralympijského hnutí 2022	
Z toho Český paralympijský výbor, z.s.	4 308 991,00 Kč
Výzva 10/2022 PARASPORT Činnost spolků s celorepublikovou působností 2022	19 729 229,00 Kč
Výzva 4/2022 PARASPORT REPREZENTACE ZPS 2022	34 250 142,00 Kč
Výzva 1/2022 Podpora národního paralympijského výboru k zajištění účasti na ZPH 2022	4 200 000,00 Kč
CELKEM	125 586 585,00 Kč

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Oblast č. 16: Statistické údaje

Tato oblast je postavena na článku 31 Úmluvy, který se týká závazku shromažďovat informace, statistická data a výsledky výzkumů důležité pro formulaci a realizaci politik k naplňování práv osob se zdravotním postižením.

Pro nastavení efektivní státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob. Vzhledem k důležitosti statistických dat je nezbytné i v následujícím období v jejich sběru pokračovat.

V roce 2022 není sledováno plnění žádného opatření této oblasti.

Oblast č. 17: Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této oblasti je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování Národního plánu, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i další instituce a organizace osob se zdravotním postižením.

Na základě zkušeností s koordinací a monitorováním dosud realizovaných Národních plánů je účelné zachovat model, kdy všechny relevantní resorty každoročně předkládají Zprávu o plnění opatření Národního plánu spadající do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok. Zprávu poté projednává vláda ČR a v případě potřeby navrhuje změny či doplnění jednotlivých opatření.

17.1 Cíl: Každoroční kontrola plnění opatření Národního plánu.

Opatření 17.1.1 Jedenkrát ročně do 28. února všechny resorty a instituce, kterým byla uložena opatření, předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadající do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

Termín: průběžně

Gestor: všechny resorty, ÚV

Indikátor: V uvedeném termínu byla předložena zpráva.

PLNĚNÍ:

Všechny resorty a ÚV předložily zprávy o plnění opatření Národního plánu za rok 2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Opatření 17.1.2 Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

Termín: průběžně (VVOZP předkládá zprávu vládě ČR do 30.6.)

Gestor: zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP

Indikátor: Zpráva o plnění Národního plánu byla zpracována a předložena vládě ČR. Vláda ČR zprávu projednala a schválila případnou aktualizaci Národního plánu.

PLNĚNÍ zmocněnkyně vlády pro lidská práva, VVOZP:

VVOZP schválil Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 v roce 2021 dne 16.06.2022.

Ze 122 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2021, bylo splněno nebo průběžně plněno 100 opatření, částečně plněna byla 4 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 18 opatření.

VVOZP doporučil vládě ČR vzít tento dokument na vědomí a změnit termíny plnění u nesplněných opatření, vláda ČR zprávu projednala 29.06.2022.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

4 Seznam použitých zkratk

ČAS	Česká agentura pro standardizaci
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČNB	Česká národní banka
ČSN	Česká technická norma
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
EAA	European Accessibility Act - Evropský akt přístupnosti
EU	Evropská unie
ICF	Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Národní plán	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025
NAÚ	Národní akreditační úřad pro vysoké školství
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, z.s.
NSA	Národní sportovní agentura
OSN	Organizace spojených národů
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
Úmluva	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
ÚP	Úřad práce České republiky
ÚV	Úřad vlády České republiky
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VVOZP	Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením